ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД

170 година од оснивања највишег суда

THE SUPREME COURT OF CASSATION

170 Years of the Highest Court

Уводна реч

Врховни касациони суд је највиши суд у Републици Србији, са седиштем у Београду.

Као највиши суд, основан је 1846. године, на основу Уредбе кнеза Александра Карађорђевића.

У 170 година свог постојања, највиши суд је, поред законског, изградио и свој стварни ауторитет у правосуђу Србије и шире, на основу квалитетног и преданог рада својих судија и осталих запослених. Генерације судија су се смењивале, задужујући сваку следећу да непристрасним, поштеним и вредним радом негује традицију правичности и независности судства и тиме јача углед струке и суда. Радећи често под веома тешким материјалним и општедруштвеним условима, највиши суд је успевао да и у најтежим временима буде чврст замајац судске власти и носилац реформе судства.

Ова публикација има за сврху да информише читаоце са историјатом настанка судова и развојем судске власти у Србији, са судском влашћу данас и уређењем и радом Врховног касационог суда.

Издање публикације омогућио је USAID-ов Пројекат за реформу правосуђа и одговорну власт (JRGA), на чему захваљујемо.

Foreword

The Supreme Court of Cassation is the highest court in the Republic of Serbia, and its seat is in Belgrade.

It was established as the highest (last resort) court in 1846 on the basis of the Decree of Prince Aleksandar Karađorđević.

Throughout 170 years of its existence, the highest court has built in, besides legal, its own authority in the judicial system in Serbia and broader, based upon the highest quality and diligent work of its justices and other court staff. Generations of justices came one after the other, entrusting the next one with the task to nourish tradition of impartiality and court's independence through their impartial, fair and diligent work, thus strengthening both reputation of their profession and of the Court. Often working under difficult financial and social conditions, the highest court managed to, even in the hardest times, be firm driver of judicial power and holder of the judicial reform.

The purpose of this publication is to inform its readers about the establishment of the courts throughout history, as well as about the development of judicial power in Serbia, about judicial authority nowadays and organization and work of the Supreme Court of Cassation.

Published by curtesy of the USAID Judicial Reform and Government Accountability Project. We hereby extend our gratitude.

Садржај

I ИСТОРИЈАТ НАСТАНКА СУДОВА И РАЗВОЈ СУДСКЕ ВЛАСТИ У СРБИЈИ

Душанов законик
Први судови у Србији
Формирање Врховног суда
Судови у Краљевини Срба, Хрвата и Словенаца
Судови у току и непосредно после Другог светског рата
Организација судова до Устава РС 1990. године
Судство у Србији и Врховни суд Србије од 1990. до 2010. године.

II СУДСКА ВЛАСТ ДАНАС

О судској власти
О судовима
Судска надлежност
Врсте судова
Мрежа судова
О судијама
Положај судија
Услови за избор судија
Дисциплинска одговорност судија
Удаљење са судијске функције
Престанак судијске функције
Гарант независности и самосталности судова и судија
О судским одлукама

Table of Contents

I. ESTABLISHMENT OF THE COURTS THROUGHOUT HISTORY AND THE EVOLUTION OF JUDICIAL POWER IN SERBIA

Dušan's Code
First courts in Serbia
Establishment of the Supreme Court
Courts in the Kingdom of the Serbs, Croats and Slovenes
Courts during and immediately after the second World War
Organization of courts until the Constitution of the Republic of Serbia of 1990
Judiciary in Serbia and the Supreme Court of Cassation from 1990 to 2010

I. JUDICAL AUTHORITY TODAY

About judicial authority
About courts
Court jurisdiction
Types of courts
Court network
About judges
The status of a judge
Eligibility of judges
Disciplinary liability of judges
Removal from the bench
Termination of a judge's office
Guarantor of judges' and courts' independence and autonomy
About court decisions

III ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД

О Врховном касационом суду данас
Надлежност Врховног касационог суда
Носиоци судске власти у Суду
Општа седница
Председник Врховног касационог суда
Колегијум
Заменик председника Суда
Судије Врховног касационог суда
Судска одељења
Унутрашње уређење Суда
Судско особље
Служба председника Суда
Секретаријат
Судска писарница
Интерни ревизор
Јавност рада
Приступ јавности раду Суда
Слободан приступ информацијама
од јавног значаја
Веб-сајт Суда
Публикације Врховног касационог суда
Билтен судске праксе
Информатор о раду Суда
Извештај о раду
Годишње саветовање судија Србије
Вансудске активности Врховног касационог суда
Међународна сарадња
Придруживање Европској унији
Простор, услови рада и опремљеност
Библиотека Суда

III. SUPREME COURT OF CASSATION

About the Supreme Court of Cassation today
Jurisdiction of the Supreme Court of Cassation
Holders of judicial authority in court
En Banc (Plenary) Session
Chief Justice of the Supreme Court of Cassation
Collegium
Deputy Chief Justice
Justices of the Supreme Court of Cassation
Court departments
Internal organization of the Court
Court staff
Office of the Chief Justice
The Secretariat
Court Registry Office
Internal Auditor
Transparency of the work
Access to the transparency of the work of the Court
Free access to the information of public importance
Web page of the Court
Publications of the Supreme Court of Cassation
Case law bulletins
Information booklet of the Court
Report on the work of the Court
Annual Conference of the Judges of Serbia
Out-of-court activities of the Supreme Court of Cassation
International cooperation
EU accession process
Premises, working conditions and equipment
Library of the Supreme Court of Cassation

I
ИСТОРИЈАТ НАСТАНКА СУДОВА И РАЗВОЈ СУДСКЕ ВЛАСТИ У СРБИЈИ

I.
ESTABLISHMENT OF THE COURTS THROUGHOUT HISTORY AND THE EVOLUTION OF JUDICIAL POWER IN SERBIA

ДУШАНОВ ЗАКОНИК

Најзначајнији правни акт средњовековне Србије, пре турског система власти и оснивања првих познатих судова у Србији, био је Душанов законик из 1349. године, први српски кодекс који је поред других области, садржао и грађанскоправне и кривичноправне прописе, прописе брачног права, као и правила судског поступка. С обзиром на ширину области друштвених односа које је уређивао, Законик се може сматрати за устав средњовековне Србије. Законик је урађен са циљем да се српска држава уреди прописима који би важили за цело царство, и подједнако за све поданике, а по угледу на одговарајуће прописе византијског и римског права.

DUŠAN'S CODE

Dušan's Code, dated back to 1349, was the most significant legal enactment of medieval Serbia, prior to the Turkish government system and the establishment of the first known courts in Serbia. It was the first Serbian code which among other areas, contained civil and criminal regulations, marital rights regulations, and the rules of court proceedings. Taking into account the breadth of the social issues it covered, the Code may be considered as a Constitution of medieval Serbia. The Code was developed to statutorily regulate the Serbian State and to be effective for the whole realm, equally for all subjects, modelled on relevant regulations of Byzantine and Roman law.

Душанов законик, фотографија Призренског преписа

Dušan's Code, photograph of the Prizren Manuscript

Одредба члана 172. (члан 174) Законика, упућена судијама са императивом остваривања независности, гласи:

„СВЕ СУДИЈЕ ДА СУДЕ ПО ЗАКОНИКУ, ПРАВО, КАКО ПИШЕ У ЗАКОНИКУ, А ДА НЕ СУДЕ ПО СТРАХУ ОД ЦАРСТВА МИ.“

The provisions of Article 172 (Article 174) of the Code, directed to judges, with emphasis on the fulfilment of independence, reads as follows:

“ALL JUDGES SHALL ADJUDICATE BY THE CODE, RIGHTFULLY, AS WRITTEN IN THE CODE, AND NOT BY FEAR FROM THE REALM. “

Ослобођењем Србије од Турака власт су преузеле устаничке вође, српске устаничке старешине, на челу са Карађорђем, које су почеле у време Првог српског устанка 1804. године рад на стварању законодавне, извршне и судске власти. Организовање власти и њено функционисање било је усмерено на очување позиција стечених војним успесима и потпуно укидање феудализма азијатског, отоманског типа. Тада створена државотворна енергија била је усмерена на стварање правосудног система устаничке српске државе, а постављање првих судија и успостављање судства, представљало је темељ државној организацији. Основна државноправна карактеристика тог периода била је настојање да се судска власт одвоји од управне и организује засебно.

After the liberation of Serbia from the Turkish power, Serbian insurgent leaders took power, and who, at the time of the First Serbian Uprising in 1804, led by Karađorđe, had initiated the development of legislative, executive and judicial authority. Organization of the government and its functions was focused on preservation of the gains acquired through military victories and complete abolition of feudalism of the Asian, Ottoman type. The nation-building energy from that time was concentrated on the creation of the judicial system of the insurgent Serbian state, and the appointment of the first judges and establishment of the court system represented the foundation of the state organization. The basic state and legal characteristics of that period were the tendency to separate judicial power from the executive power and to organize it separately.

ПРВИ СУДОВИ У СРБИЈИ

Правници и историчари се не слажу око датума и места настанка судова и постављања првих судија.

Једни сматрају најзначајнијом скупштину у Остружници, одржаној крајем априла 1804. године, на којој су донете значајне државотворне одлуке, међу којима и одлука да се „у ослобођеним нахијама поставе старешине и судови, **магистрати**, који ће се старати о одржавању реда у земљи и прикупљању прихода“.

С друге стране, прота Матеја Ненадовић је указивао да се избор првих судија догодио на регионалној скупштини Ваљевске нахије 5. маја 1804. године, када су изабрана два човека (Петар Читак и Јован Рабас) да „у својству нахијских старешина буду судије народу и суде у Кличевцу, у колибама“. Они су чинили суд нахије Ваљевске, предочена су им упутства о раду, тзв. *Пункшације*, у правној литератури назване Законик проте Матеје Ненадовића.

На скупштини у селу Борак одржаној 15. августа 1805. године одлучено је да се установи највиши земаљски суд под називом Синод. То је био колегијални орган који је „судио и управљао“. Под синодску управу стављени су сви нахијски судови и магистрати. Убрзо мења име у Правитељствујушћи Совјет Сербски, па потом 1807. године у Сенат или Совјет народни сербски, састављен од 12 нахијских старешина. Сенат је постао централно тело са надлежностима да дели управну и судску власт са врховним Вождом Карађорђем.

Мрежу судова чинили су првостепени – **сеоски судови**, који су били састављени од свештеника, кнеза или сеоског старешине, другостепени – **кнежински судови**, састављени од кнеза одељења, два или три кмета и свештеничког намесника и

FIRST COURTS IN SERBIA

Lawyers and historian do not agree about the date and place of the establishment of the courts and appointment of the first judges.

Ones believe that the most significant assembly was the one in Ostružnica, held in late April 1804, where significant nation-building decisions were adopted, among which the decision to “appoint, in each Nahiye, headsmen and judges, **magistrates**, who shall take care of maintaining order in the country and shall collect revenues”.

On the other hand, Prota Mateja Nenadović (Serbian Archpriest) pointed out that the appointment of the first judges actually took place at the regional assembly of the Valjevo Nahyie on May 5, 1804, when two men were appointed (Petar Čitak and Jovan Rabas) to “in the capacity of Headsmen of Nahyies act as judges to the people and adjudicate in Kličevac, in the cottages”. They constituted the court of the Valjevo Nahyie, they were given instruction on their work, the so called *Punktacije*, well-known in the legal literature as the Code of Prota Mateja Nenadović.

At the assembly held in the village of Borak on August 15, 1805, the decision was made to establish a supreme court of the land named the Synod. It was to be a collegial body which “adjudicated and administered”. All nahyies’ courts and magistrates were put under the Synod’s administration. It soon became *Praviteljstvujušči Soviet Serbski*, and then in 1807 the Senate or the *Sovjet naroodni Serbski*, composed of the 12 Headsmen of Nahyies. The Senate became the central body with the jurisdiction to administer administrative and judicial authority, headed by the supreme Vožd Karađorđe.

The court network was constituted of the first-instance - **village courts**, which were composed of

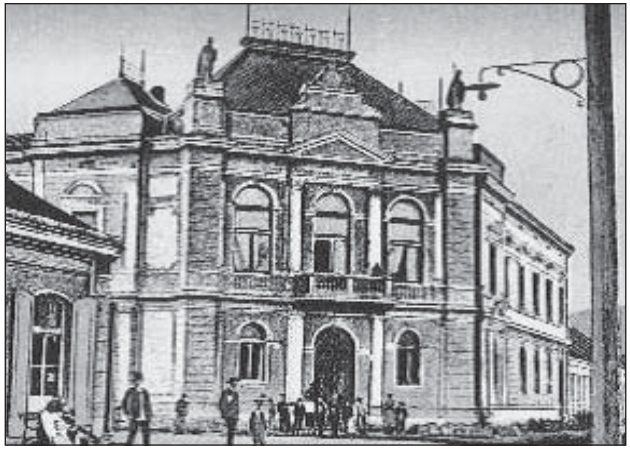

Први суд у Србији основан је у Ваљеву 13. јануара 1809. године

The first court in Serbia founded in Valjevo on January 13, 1809

Његов оснивач, а уједно и први председавајући, био је Прота Матеја Ненадовић

Its founder, and its first chief judge, Prota Mateja Nenadović

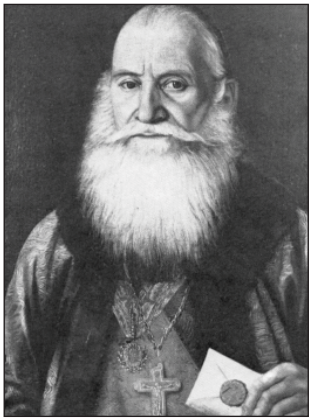

трећестепени – **нахијски суд**, који је био састављен од поглавара.

Године 1807. Правитељствујушћи совјет српски донео је наредбу о оснивању нахијских магистрата (судова), чије је испуњење почело тек 1809. године.

Реорганизацијом државне власти 1811. године, мрежа судова је поједностављена: задржани су магистрати, сеоски судови, али је основан и Велики вилајетски суд у Београду. Тај суд је решавао у другом степену, и судио у првом степену за кривична дела убиства, силовања, похаре, злоупотребе војводске власти, насиља војвода и др.

У периоду од 1811. до 1813. године, у слободној Србији било је укупно 20 **магистрата**, који су има-

priests, dukes or village heads; second-instance - **dukes' courts,** composed of a department's duke, two or three vassals and a commanding head; and the third-instance – **nahyie's court,** composed of hierarchs.

In 1807, the *Praviteljstvujusci Soviet Serbski* adopted the order to establish nahyies' magistrates (courts), the realization of which took place by 1809.

In 1811, through the regionalization of the national power, the court network was simplified: all magistrates, village courts, were kept, but the *Veliki vilajetski sud (*High Vilayet Court) was established in Belgrade. That court formerly operated as a second-instance court, whereas at the same time it operated as the first-instance court

ли двоструку функцију, судску као основну, и полицијску (управну). Расправљало се и пресуђивало о отмицама девојака, о деоби задруга, крађама, породичним стварима и наслеђивању. У оквиру управне функције бавили су се издавањем сточних пасоша, забраном сече шума, постављањем старешина еснафа, гоњењем хајдука и др.

Совјет је имао управну и судску власт коју је вршио **Велики народни суд**. У току Првог српског устанка дошло је до неколико измена назива, статуса и састава Правитељствујушћег совјета. По уставном акту из 1808. године постојао је Совјет народни. Сходно уставном акту из 1811. године, чланове Совјета именовао је врховни Вожд. Вожд Карађорђе је поред судова вршио и судску власт и то у истражном поступку и у поступку изрицања пресуда.

Постављање првих судија и успостављање судства, већ у првој години Првог српског устанка, представљао је темељ државној организацији у ослобођеној Србији, али покушаји да се судска власт одвоји од управне, пропали су после пада Карађорђевог устанка 1813. године, будући да је кнез Милош првенствено тежио да се учврсти на власти а да народ осети и правду као његово дело.

У септембру 1815. године, формиран је Велики народни суд или Народна канцеларија, а неки магистрати су поново успостављени. После Другог српског устанка, од 1815. године постојала је двојна судска власт, српско-турска, у споровима између Турака, као и Срба и Турака, које су судили муселими, а између Срба, српски кнезови и српске власти.

Оснивање првих нахијских судова, чија је основна функција била расправљање кривичних и грађанских спорова у оквиру одређених надлежности почиње 1821. године, док је мрежа судова по нахијама у потпуности успостављена 1827. године.

for criminal cases such as manslaughter, violation, destruction, misuse of a Duke's power, violations by dukes, and other cases.

In the period from 1811 up to 1813, 20 **magistrates** were operating in liberated Serbia. They all had dual function: judicial as their basic function, and a police (administrative) function. Different cases were deliberated by the magistrates, such as abductions of girls, distribution of cooperatives, thefts, family issues and inheritance issues. When it comes to their administrative functions, they issued cattle passports, bans on deforestation, appointment of guilds' heads, prosecution of outlaws, and other related issues.

The *Soviet* also had both administrative and judicial power, which was administered by the ***Veliki narodni sud (***Supreme People's Court**).** In the course of the First Serbian Uprising, several names, statutes and compositions of the *Praviteljstvujušči Sovet* were changed. According to the Constitutional Enactment dated in 1811, all members of the *Soviet* were appointed by the supreme *Vožd. Vožd* Karađorđe, besides the courts, also administered judicial power in investigative proceedings and in the process of adjudication.

Appointment of the first judges and establishment of the court system, in the first year of the First Serbian Uprising, represented the foundation of the state organization in liberated Serbia. However, attempts to separate judicial power from the administrative one, were all to no avail after the collapse of the Karađorđe Uprising in 1813, particularly taking into account that Prince Miloš was motivated to assume power, and he wanted the people to feel and view justice solely as his achievement.

In September 1815, *Veliki narodni sud* (the Supreme People's Court) or *Narodna kancelarija (*the People's Office) was founded, and some magistrates

Основане су и народне канцеларије, прво у Београду („Београдски суд“) а затим у Крагујевцу („Суд народни Сербски“), као највише српско административно и судско тело, а од октобра 1823. године кнез Милош је београдску народну канцеларију и крагујевачки Народни суд подигао на степен Вишег народног суда, а потом крагујевачки суд прогласио „Обшћенародним судом“, који је до Сретењског устава претстављао врховну судску инстанцу.

were re-established. After the Second Serbia Uprising, as of 1815, dual judicial power: Serbian – Turkish, coexisted; in disputes among the Turks, as in those among the Serbs and Turks, the Muslims adjudicated, and among the Serbs, the Serbian dukes and Serbian authorities adjudicated.

The first Nahyia's Courts, whose main function was to adjudicate in the criminal and civil cases within their jurisdictions, were established in 1821, while the court network per Nahyies was fully established in 1827.

- 1820. године кнез Милош је у Крагујевцу образовао **„Суд народни сербски“**;
- 1821. године кнез Милош је установио и **први нахијски суд у Пожаревцу**;
- 1823. године образовано је више **нахијских судова у Чачку, Јагодини, Смедереву, Ваљеву и Шапцу**;
- 1824. године образовани су **нахијски судови у Свилајнцу, Ужицу и Крагујевцу**;
- 1825. године кнез Милош донео је прва упутства за рад магистрата - нахијских судова под називом „Настављеније“ и Пословник;
- 1828. године издао је „Едикт за чланове магистрата.”

- in 1820, Prince Miloš founded **“*Sud Narodni Serbski*”** (The Serbian People's Court) in Kragujevac;
- in 1821, Prince Miloš established **the first nahyia's court in Požarevac**;
- in 1823, he founded several **nahyia's courts in Čačak, Jagodina, Smederevo, Valjevo and Šabac;**
- in 1824, he established the **nahyia's courts in Svilajnac, Užice and Kragujevac**.
- in 1825, Prince Miloš adopted the first instruction for the operation of magistrates – nahyia's courts entitled “*Nastavljenije,”* and the Rules of Procedure;
- in 1828, he issued an “Edict for all magistrates' members”.

Кнез Милош са Народним судом донео је неколико упутстава из области процесног права, од којих су најважнија из 1825, 1827. и 1828. године. На пример, претрес је био јаван и усмен, судије су решавале спор у већу, одлуке су се доносиле једногласно, судови су били обавезни да доносе писане пресуде, доказна средства су углавном била једнака, а врсте казне су биле скоро идентичне.

Ипак, Србија је до 1830. године била провинција турске царевине са унутрашњом аутономијом, у којој је кнез Милош и судио и управљао, јер иако је судска власт била у извесном смислу одвојена од управне, пресудну реч у судским стварима имао је Кнез, који је у последњој инстанци решавао све спорове и то по свом личном нахођењу.

Хатишерифом од 1830. године, Србија је добила ограничену унутрашњу аутономију, предвиђено је постојање посебног Совјета народних старешина с којим је Милош требао да се договара у вршењу управне власти, али је до Сретењског устава 1835. године кнез Милош избегавао да то чини и препусти део власти. Сретењским уставом, који је био израђен по угледу на француске револуционарне либералне уставе, изражено је начело поделе власти на „законодавну, законоизвршитељну и судејску", а била је предвиђена и судска независност. У то време донети су и први системски закони у Србији.

Законодавну и управну власт вршили су Кнез и Државни савет заједнички, с тим да је у састав Савета улазило шест „попечитеља" – министара, међу којима и попечитељ правосуђа. Судски власт вршили су судови у име Кнеза, с тим да је трећи и последњи степен (касација) била у надлежности Савета, тако да је судска власт само на први поглед изгледала независна и самостална. Укидањем Сретењског устава, марта 1835. године, кнез Милош је

People's offices were also established, the first one in Belgrade ("Belgrade Court"), and then in Kragujevac (*"Sud Narodni Serbski"),* as the supreme Serbian administrative and judicial body, and as of October 1823, Prince Miloš raised the Belgrade People's Office and the Kragujevac People's Court to the level of the Supreme People's Court, and then proclaimed the Kragujevac Court as the "*Opšćenarodni Sud" (All People's Court),* which was the last judicial reorganization until the *Sretenje* Constitution.

Prince Miloš, with the People's Court, adopted several instructions for procedural law, the most important of which were those issued in 1825, 1827 and 1828. For instance, all hearings were oral and open to the public, decisions were adopted unanimously, all courts were obliged to issue written judgments, evidence materials were mostly similar, and the punishments were almost identical.

Despite all these facts, until 1830, Serbia was still a province of the Ottoman Empire with its internal autonomy, where Prince Miloš adjudicated and governed; regardless of the fact that the judicial power was to a certain extent separated from the administrative one, the Prince had the prevailing word in all court proceedings, resolving all disputes in the last resort at his own discretion.

By the *Hatt-i sharif* of 1830, Serbia was granted limited internal autonomy, which also envisaged the existence of the special *Soviet* of the people's headsmen with whom Miloš was supposed to compromise on the governance of administrative power; but Prince Miloš failed to do so at all until the Sretenje Constitution of 1835, and did not share any of the granted powers. The Sretenje Constitution, modelled on the French revolutionary liberal constitutions, stressed the principle of separation of power between the "legis-

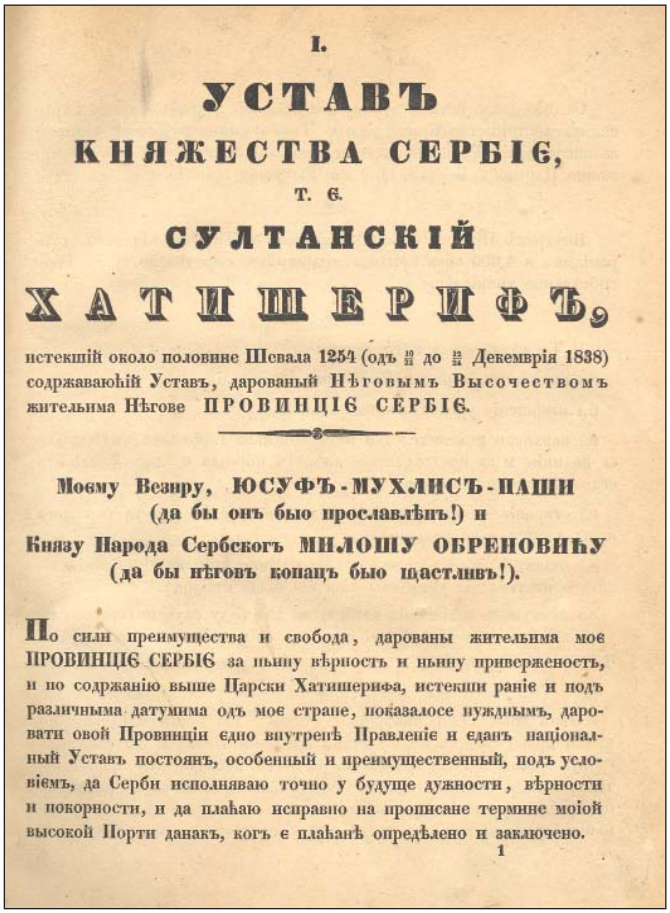

I.

УСТАВЪ

КНЯЖЕСТВА СЕРБІЄ,

Т. Є.

СУЛТАНСКІЙ

ХАТИШЕРИФЪ,

истекшій около половине Шевала 1254 (одъ 10/22 до 22/11 Декемврія 1838) содржаваюћій Уставъ, дарованый Нѣговымъ Высочествомъ жительима Нѣгове ПРОВИНЦІЄ СЕРБІЄ.

Моєму Везиру, ЮСУФЪ-МУХЛИСЪ-ПАШИ (да бы онъ быо прославлѣнъ!) и Князу Народа Сербскогъ МИЛОШУ ОБРЕНОВИЋУ (да бы нѣговъ конацъ быо щастливъ!).

По силы преимущества и свобода, дарованы жительима моє ПРОВИНЦІЄ СЕРБІЄ за ньину вѣрность и ньину приверженость, и по содржанію выше Царски Хатишерифа, истекши раніє и подъ различнымa датумима одъ моє стране, показалосе нуждным, даровати овой Провинціи єдно внутренѣ Правленіе и єданъ національный Уставъ постоянъ, особенный и преимущественный, подъ условіємъ, да Серби исполняваю точно у будуще дужности, вѣрности и покорности, и да плаћаю исправно на прописане термине моіой высокой Порти данакъ, когъ є плаћанѣ опредѣлено и заключено.

1

поново аутократски завладао Србијом, с тим да ипак нису престале да важе одредбе о судској надлежности.

Године 1838. нови устав, делимично донет под притиском руске дипломатије незадовољне кнежевом самовољом, и потврђен султановим бератом, услед тога прозван „Турским уставом" увео је модерну организацију власти, потпуно одвојио судску од управне власти. Судску власт требало је да врше тростепени судови: примирительни (сеоски),

lative, executive and judicial", and it also envisaged judicial independence. The first systemic laws were adopted in Serbia at that time.

The Prince and the Council of State, with the six "popečitelj" - ministers, being members of the Council, including the judicial "popečitelj" - administered jointly legislative and executive authorities. The courts administered judicial authority in the name of the Prince, and the third and last resort (Cassation) was under the jurisdiction of the Council; therefore

првостепени (окружни) и апелациони, по законима и уредбама. Управна власт се није смела мешати у судске послове. За судије су се морали постављати стручни људи „који се разумеју у законе". Судство је овим уставом добило самосталан положај и зависило једино од закона. После његовог доношења, почео је период доношења писаних закона, од 1838. до 1840. године. Делатност тада највишег суда, Апелационог суда, прво названог Велики суд, према овом уставу, односила се искључиво на прегледање и суђење предмета и парница, које су већ пресуђене у првостепеној инстанци. Од 1840. године, доношењем судског законодавства, почео је нови период у уређивању судства и интензивном раду на усавршавању судске струке.

the judicial power, only at the first glance, appeared to be independent and autonomous. By the abolition of the Sretenje Constitution in March 1835, Prince Miloš became once again an autocratic ruler of Serbia, but despite that fact all provisions regarding judicial authority remained in effect.

In 1838, a new Constitution, partially adopted under pressure imposed by Russian diplomacy, which was dissatisfied with the Prince's tyranny, and confirmed by the Sultan's *Berat* (Charter), and therefore named "The Turkish Constitution" introduced the modern organization of authority, completely separating judicial from administrative authority. Judicial authority was supposed to be administered by three-instance courts: *primiriteljni* (village), first-instance (district) and appellate courts all by laws and decrees. The administrative power had no authority to interfere into judicial issues. Experts were to be appointed judges, "who knew all laws". With this Constitution, the judiciary was granted an independent status and it depended solely on the laws. After its adoption, the period of passing all written laws began, specifically in the period between 1838 and 1840. In line with this Constitution, all activities of, at that time the highest court, the Appellate Court, first named the High Court, were primarily limited to reviewing and adjudicating all cases and litigation, already adjudicated in the first instance. As of 1840, by the adoption of judicial legislation, a new period in regulating the judiciary and more intensified work on the improvement of the judicial profession began.

ФОРМИРАЊЕ ВРХОВНОГ СУДА

После доласка на власт Александра Карађорђевића 1842. године, почела је владавина "уставобранитеља" који су тежили да се у Србији заведе режим уставности и законитости.

У том циљу, указом кнеза Александра Карађорђевића, формиран је суд коначног, трећег и последњег степена, Врховни суд, **9. септембра 1846. године**.[1] Тадашњи Врховни суд се састојао од председника и четири члана, секретара и осталог потребног канцеларијског особља. Судије и председника је постављао Књаз, на предлог министра правде. Председник и чланови Суда бирани су од "понајотличнијих људи, који су часни, непристрасни, правдољубиви и способни и који имају знања у делима за која се

[1] 9. септембар по старом календару (22. септембар по новом календару)

ESTABLISHMENT OF THE SUPREME COURT

When Aleksandar Karađorđević came into power in 1842, the rule of *"Ustavobranitelji" (defenders of the Constitution)* begun and it tended to introduce a constitutional and legislative system in Serbia.

With that view, by decree of Prince Aleksandar Karađorđević, a last resort, third-instance court was established, the Supreme Court, on **9 September 1846**[1]. Formerly the Supreme Court was composed of a chief judge and four members, a secretary and other necessary administrative staff. All judges and a Chief Judge were appointed by the Prince, upon the proposal by the Minister of Justice. The Chief Judge and members of the Court were selected among "the most prominent people, who were honourable, impartial, righteous and

[1] 9 September in line with the Old Calendar (22 September in line with the new calendar).

АЛЕКСАНДЕРЪ КАРАЂОРЂЕВИЋЪ,
КНЯЗЪ СРБСКІЙ,
УСТРОЕНІЕ ВРХОВНОГЪ СУДА.

одређују, и који су већ служили код других судова”. Надлежност Врховног суда је била да размaтра предмете код којих је првостепени и другостепени суд већ био изрекао пресуду. Одлуке овог суда биле су коначне за све предмете судске струке. Ипак, овај суд је, по мишљењу историчара права, имао само судећу власт, док је касациона била и даље у рукама кнеза Александра Карађорђевића. По његовој одлуци из 1847. године Врховном суду је додељена титула „Високославниј“, па је његов нови назив гласио „Високославниј Врховниј Суд“.

Суд је први пут добио касациону надлежност 1855. године, када је Кнез донео одлуку о његовом преустројству у „Високославниј Врховниј и Касациониј Суд“. Поред председника, у суду је било још осам чланова, два секретара и особље. Био је подељен у два одељења, као и претходни суд. Одлуке су доношене већином гласова, а закључци о току суђења су завођени у протокол, са ознаком је ли суђење било у општем заседању или у одељењу.

capable and have the knowledge in the cases they act upon, and who had already served as judges in other courts”. The jurisdiction of the Supreme Court was to deliberate upon the cases where the first-instance and second-instance courts had already issued decisions. Decisions of this court were final for all judicial cases.

This Court, however, in accordance with the historians’ opinions, only possessed adjudicative power, while the cassation power still remained in the hands of Prince Aleksandar Karađorđević. In line with his decision of 1847, the Supreme Court was named “*Visokoslavnij”*, and therefore its new name as of then was “*Visokoslavnij Vrhovni Sud*” (*Visokoslavnij Supreme Court)*.

The Court got the cassation power for the first time in 1855, when the Prince adopted the Decision on its reorganization into the “*Visokoslavnij Vrhovnij i Kasacionij Sud” (Visokoslavnij Supreme and Cassation Court)*. Besides a Chief Judge, there were eight other members, two secretaries and other administrative staff. It was constituted of two departments, like the previous court. Decisions were made by majority votes, and conclusions during the course of trials were entered into the registers, with the note whether the trial was in full session or in a panel.

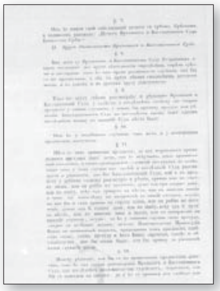

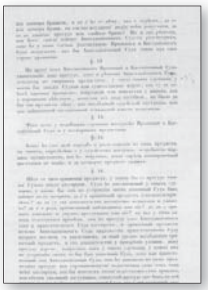

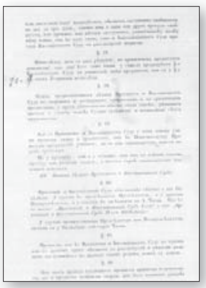

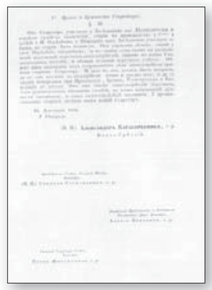

Реорганизацијом из 1858. године, Високославни врховни и касациони суд је преобраћен у Високославни касациони суд, изгубивши судећу власт, чиме је коначно заживео тростепени судски систем какав је предвиђен у Уставу из 1838. године. Овај суд је имао исти састав и начин рада као и претходни суд. Спорови које је решавао били су грађански и кривични, као и сукоби надлежности између војних, полицијских судова, грађанских судова.

In the 1858 reorganization, the *Visokoslavnij Vrhovni and Kasacioni Sud* was transformed into the *Visokoslavnij Kasacioni Sud (Visokoslavnij Court of Cassation),* thus losing trial authority, at which point the three-instance court system begun to exist as envisaged under the Constitution of 1838. This court had the same composition and modus operandi as the previous one. All disputes it resolved were either criminal or civil in nature, and it also decided cases regarding jurisdictional conflicts of among the military, police and civil courts.

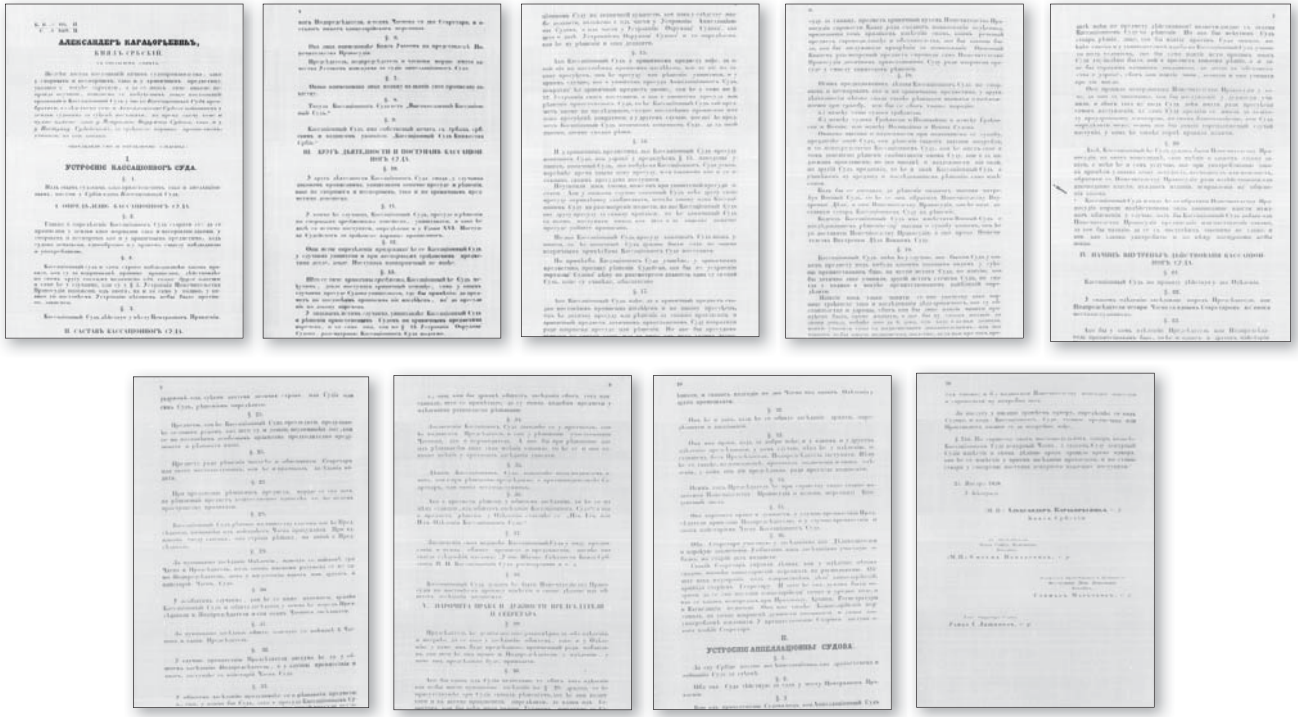

Слободно се може рећи да су модернизација и даље јачање судске власти и у доба уставобранитеља имали подлогу у Турском уставу из 1838. године, чије су последице, и после много година од доношења, биле веома значајне: одвајање судске од управне власти, стварање позитивног права, слабљење кнежеве апсолутне власти, сређивање финансијске администрације и организација њене судске и рачунске контроле увођењем Главне контроле.

Након уставобранитеља је кратко по други пут владао кнез Милош. У том периоду настављено је стварање и развој позитивног права и независног судског система. Након Милоша, владао је кнез Михаило Обреновић. Он је, међутим, користећи бомбардовање Београда од стране Турака 1862. године, успео да искористи ту ситуацију као изговор и ограничи законодавну и управну, али, срећом, не и судску власт.

Кнез Михаило није могао мењати Турски устав, који му је ограничавао власт у корист Државног савета, па је зато доносио законе супротне уставу, којима је Савету умањивао значај и овлашћења у своју корист. Судство је, међутим, измицало кнежевом ауторитету. Судски поступак је у то време формализован, за судије је тражена стручна спрема итд.

Коначно, 1865. године је донет Закон о устројству судова, по којем мрежу судова Србије чине окружни и апелациони судови и Касациони суд. По том закону, Касациони суд у Београду је радио у три одељења. Судско веће чинило је 15 судија, од којих је један био председник. Судије је постављао Кнез својим указом. Основна надлежност суда била је да „прати да се у земљи како формални, тако и материјални закони и прописи у предметима грађанским, спорним и неспорним, као и кривичним, употребљавају у оном смислу у коме гласе и јед-

It can be freely said that the modernization and further strengthening of judicial authority even in the time of the defenders of the Constitution had its basis in the Turkish Constitution of 1838, the consequences of which, even so many years after its adoption, were very significant: separation of judicial from administrative authority, creation of positive law, weakening of the Prince's absolute power, regulation of financial administration and organization of its judicial and financial control by introduction of the General Ledger.

After the defenders of the Constitution, for only a short period of time, Prince Miloš was back in power. In that period the establishment and evolution of the positive laws and independent judicial system continued. After Miloš, Prince Mihailo Obrenović came to power. He, however, using the bombing of Belgrade by the Turks in 1862, managed to take advantage of such a situation, making it an excuse to limit legislative and administrative authority, but, luckily excluding judicial authority from that restriction.

Prince Mihailo could not change the Turkish Constitution, which limited his power in favour of the Council of State, and therefore he adopted laws in contravention to the Constitution, which he used to diminish the importance and the authorities of the Council, turning such a situation in his favour. The judiciary, however, managed to resist the Prince's authority. Court proceedings were formalized at that time, and all judges were supposed to have adequate qualifications, etc.

Finally, in 1865, the Law on Court Organization was adopted, which set out that the Serbian court network was composed of the county and appellate courts and the Court of Cassation. In line with that Law, the Court of Cassation in Belgrade operated in three departments. The judicial panel was composed of 15 judges, out of which one was the chief judge. All

нообразно“, при чему је у случајевима утврђеним законом, имао право потврде или поништења нижестепених судских пресуда и решења.

Овим законом Касациони суд је добио у надлежност интерпретацију судских прописа, уместо министра правосуђа. Министар је, међутим, сматрао да треба да објашњава судовима како ће да суде, следећи став целог режима којем је служио да судови треба да подлежу владиној контроли. Али, самосталност и независност правосуђа је јачала, а преко ње и правна држава.

Правило да „судија може бити само онај Србин који је, уз друге законске услове за државну службу, редовно свршио Правни факултет у Србији или на страни“, увођењем у уставни текст добија значај уставног начела, на који ниво бива подигнута и сталност судијске функције, предвиђена касније Законом о судијама. О положају судије тога времена сведочи уставна одредба да „судија не може бити лишен свог звања, уклоњен са дужности против своје воље, нити се против њега може подићи тужба, или се пензионисати без одговарајућег акта Касационог суда“.

Намеснички Устав из 1869, Устав из 1888. и Закон о судијама из 1881. године, такође су прописали судску независност у односу на остале две гране власти, као и тростепеност судова. Допунама Закона о устројству Касационог суда из 1895. године предвиђено је да суд тумачи прописе нижим судовима, доноси начелне правне ставове поводом неких законских питања и све то заводи у нарочиту књигу у суду, са потписом свих судија који су имали учешћа у решавању. Такође, то је објављивано у службеном листу и извештаван је министар правосуђа о томе. Ова решења су била обавезна за одељења и општу седницу суда.

judges were appointed by the Prince by his Decree. The basic jurisdiction of the court was to “ensure that both formal and substantive laws and regulations in disputable and non-disputable litigation, and criminal cases were used in the sense that they were drafted and in a standardized fashion”; in the process in all matters regulated by law, it had the right to confirm or revoke lower-instance judgments and decisions.

The Court of Cassation received new jurisdiction under this law, and it was interpretation of court legislation, which used to be under the jurisdiction of the Ministry of Justice. The Minister, however, deemed it necessary to explain to all courts how they should function, following the standpoint of the overall system in which he served, which was that the courts should be subject to overall government oversight. However, the autonomy and independence of the judiciary kept on strengthening, and therefore the rule of law.

The rule that “a judge may be only the Serb who, with all other statutory preconditions to be a part of the civil service, had regularly graduated from the Law School in Serbia or any other country”, by its introducing into the constitutional text, gains the significance of a constitutional principle. The permanent status of judicial office, which was later on foreseen under the Law on Judges, was lifted at the same level. A constitutional provision gives witness about the status of judges at that time, a judge cannot be deprived of his title, removed from his duty against his will, nor can against him be filed any indictment, or to have him retired without an adequate enactment of the Court of Cassation “

The *Namesnički ustav (Regents' Constitution*) of 1869, the Constitution of 1888 and the Law on Judges of 1881 also prescribe judicial independence as regards to the other two branches of authority, as well as three-instance court system.

Народна скупштина, 1901. године је „решила“, а Александар Обреновић Указом у Нишу потврдио Закон о судијама. То је посебно значајан пропис за судство, који је одредио: услове за избор судија и председника судова, разлоге и поступак за престанак њихове функције, њихову сталност, непреместивост, разлоге и поступак за одговорност, плате итд.

По том закону, на пример, Касациони суд је одлучивао о томе да ли ће неки судија одговарати „за злочинства и преступљења“ учињена у званичној дужности или накнаду штете која би се учинила кривицом судије у званичној дужности. Тужбу је подносио министар правде заједно са доказима. Ако би Касациони суд одлучио да је тужба основана, одредио би суд који ће судити судији, а о исходу би обавестио и министра.

Дисциплинске казне судијама изрицао је дисциплински суд, у чији састав су улазили председник Касационог суда или у његовом одсуству најстарији по рангу судија Касационог суда, четири члана Државног савета и четири судије Касационог суда, коцком изабрани за сваки поједини случај суђења.

Уставом од 6. априла 1901. године, наведено је да се самосталност судска, већ уведена законом, утврђује и Уставом, ради потпуне заштите свачијег права. „Александров устав“, назван тако јер је донет за време владавине Александра Обреновића, у ствари садржи само један члан посвећен судској власти: „Правда се изриче по закону, а у име Краља. У изрицању правде судови су независни.“ Устројство судова по начелу судске независности и „некретности“ судија, остављено је да се уреди посебним законом.

„Уставним ударом“, од 24. марта 1903. године, којим је Александар „на кратко време“ обуставио важност Устава из 1901. године, спровео бројне

Amendments to the Law on Establishment of the Court of Cassation of 1895 envisaged that the court should interpret legislation for the lower courts, adopt principal legal standpoints regarding some statutory issues; and enter all that into a special register in the court, with the signatures of all judges participating in the resolution of the subject issue. Likewise, it was also published in the Official Gazette and the Minister of Justice was regularly informed about these issues. These solutions were obligatory for all court panels and en banc sessions of the courts' judges.

In 1901, the National Assembly "resolved" and Aleksandar Obrenović by his Decree of Niš reconfirmed the Law on Judges. This is a very significant piece of legislation for the judiciary, which set forth: terms for appointment of judges and chief judges, reasons and procedure for their discharge from their office, their permanent status, immovability, reasons and procedures to hold them accountable, salaries, etc.

In accordance with that Law, for instance, the Court of Cassation deliberated upon whether a judge should be held accountable "for malfeasances and misdemeanours" committed while discharging official duties or compensation for damages caused by the judge's wrongful performance of the official duty. Minister of Justice was entitled to file a complaint, providing the evidence. If the Court of Cassation decided that the indictment was grounded, it would select the court that would try the judge, and would inform the Minister on the outcome.

The Disciplinary court imposed disciplinary punishments on judges, which was composed of the Chief Judge of the Court of Cassation or in his absence the most junior judge per his rank in the Court of Cassation, the State Council and four judges of the Court of Cassation, selected by lots for each individual trial.

измене закона и забране рада државних установа, када је реч о врховној судској власти, указима је извршио измене судских закона и наименовања „подобних“ судија.

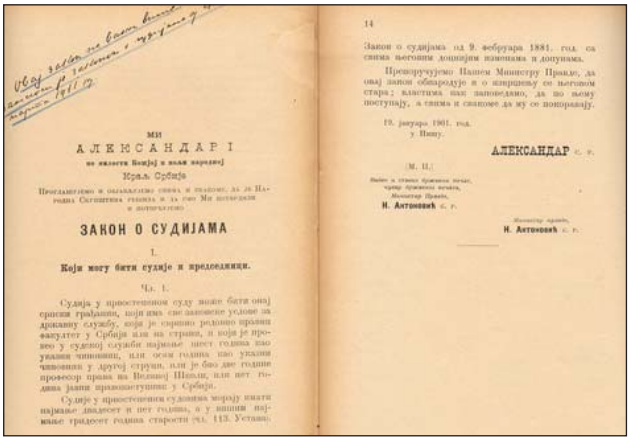

МИ
АЛЕКСАНДАР I
по милости Божјој и вољи народној
Краљ Србије

Проглашујемо и оглашујемо свима и сваком, да је Народна Скупштина донела и да смо Ми потврдили и потврђујемо:

ЗАКОН О СУДИЈАМА

I.

Који могу бити судије и председници.

Чл. 1.

Судија у пресудственом суду може бити овај српски грађанин, који има све законске услове за државну службу, који је свршио редовно правни факултет у Србији или на страни, и који је провео у судској служби најмање шест година као уклони чиновник, или осам година као уклони чиновник у другој струци, или је био две године професор права на Великој Школи, или пет година јавни правоступник у Србији.

Судије у пресудственим судовима могу имати најмање двадесет и пет година, а у нижим најмање тридесет година старости (чл. 113. Устава).

14

Закон о судијама од 9. фебруара 1881. год. са свима његовим доцнијим изменама и допунама.

Препоручујемо Нашем Министру Правде, да овај закон обнародује и у примјену се његовом стара; властима пак заповедамо, да по њему поступају, а свима и сваковме да му се покоравају.

19. јануара 1901. год.
у Нишу.

АЛЕКСАНДАР с. р.

(М. П.)

Министар правде,
Н. Антоновић с. р.

Министар правде,
Н. Антоновић с. р.

Закон о судијама из 1901. године

The Law on Judges of 1901

После „мајског преврата“ 1903. године, када је збачена династија Обреновић и постављена династија Карађорђевић, враћена је важност Устава из 1901. године и закони који су донети на основу тог устава а у Касационом суду извршене персоналне промене, с тим да су враћене раније пензионисане судије.

Први (8. октобра 1912 - 30. маја 1913.) и Други балкански рат (29. јуна - 31. јула 1913.) значајнији су ратни догађаји у историјском сећању Срба, али су били само увертира за Велики рат, Први светски рат (1914-1918.) Међу историчарима ови ратови названи су „ратови за ослобођење и уједињење 1912-1918”.

The Constitution of 6 April 1901, set out that judicial independence, already set forth under the Law, is also set forth under the Constitution, for the purpose of the protection of everyone's rights. “*Aleksandrov Ustav” (Constitution of Aleksandar)* so named because it was adopted during the reign of Aleksandar Obrenović, actually contained only one article dedicated to the judicial power: “Justice shall be imposed in line with the law and in the name of the King. When administering justice, all courts shall be independent.” The court organization applying the principle of judicial independence and “immovability” of judges, was left to be regulated by a special Law.

By the *“Ustavni udar*” (Constitutional Coup d'État) of 24 March 1903, Aleksandar “for a short period of time” annulled the effectiveness of the Constitution of 1901, and he conducted a number of amendments to different laws and prohibition of the work of state authorities; in the case of the Court of Cassation, by his decrees, he changed judicial laws and appointment of “loyal” judges.

After the “May Coup d'État” in 1903, when the Obrenović dynasty was overthrown and the Karađorđević dynasty came to power, the significance of the Constitution of 1901 was re-established, as well as that of all laws adopted on the basis of that Constitution. In addition, personnel changes were introduced in the Court of Cassation in such a way that previously retired judges were reinstituted.

The First (8 October 1912 till 30 May 1913) and the Second Balkan War (29 June – 31 July 1913) represent significant war events well embedded in the historical memory of the Serbs, however they solely represented an overture for the Great War, the First World War (1914-1918). According to historians, these wars were named the “wars of liberation and unification 1912-1918”.

СУДОВИ У КРАЉЕВИНИ СРБА, ХРВАТА И СЛОВЕНАЦА

Први Устав Краљевине Југославије, Видовдански устав из 1921. године, прописао је увођење јединственог правног поретка, односно уједначавање правних система земаља које су биле у саставу Краљевине. Устав је прописао формирање јединственог Касационог суда Краљевине Југославије, са седиштем у Загребу, чији би основни задатак био да се стара о „правилној и једнообразној“ примени како материјалних тако и процесних кривичних закона, и да доноси у тумачење закона елементе сталности и доследности, како би се у потпуности предупредило правно шаренило у судској пракси.

Тада је владао тзв. државно-правни провизоријум са шест наслеђених правних подручја: Словенија и Далмација, Хрватска и Славонија, Србија, Црна Гора, Босна и Херцеговина и Војводина, у којима су касациону надлежност вршили: Касациони суд у Београду, Врховни суд у Босни и Хецеговини (Сарајеву), Сто седморице у Загребу, Велики суд у Подгорици и Одељење „Б“ Касационог суда у Новом Саду, које је основано 17.9.1920. године.

Сви наведени судови наставили су да раде и по доношењу Видовданског устава, а требало је да буду укинути оснивањем Касационог суда Краљевине у Загребу.

Устав Краљевине Србије од јуна 1903. године уведен је у важност и за присаједињене округе у старој Србији (Космету) и Јужној Србији (Македонији).

COURTS IN THE KINGDOM OF THE SERBS, CROATS AND SLOVENES

The first constitution of the Kingdom of the Serbs, Croats and Slovenes, the Vidovdan Constitution of 1921, provided for the introduction of a single, uniform legal system, i.e., harmonization of the legal systems of the countries which constituted the Kingdom. The Constitution prescribed the formation of a single Court of Cassation of the Kingdom of Yugoslavia, based in Zagreb, whose main purpose was to provide “correct and uniform” implementation of both substantive and procedural criminal laws and to instill into the interpretation of law the elements of constancy and consistency in order to prevent mish mashed case law.

The provisory state-justice system with six inherited areas prevailed at the time: those areas were Slovenia and Dalmatia, Croatia and Slavonia, Serbia, Montenegro, Bosnia and Herzegovina and Vojvodina with the following courts serving as cassation authorities: the Court of Cassation in Belgrade, the Supreme Court in Bosnia and Herzegovina (Sarajevo), the Bench of the Seven in Zagreb, the Great Court in Podgorica and Unit “B” of the Court of Cassation in Novi Sad, established on September 17, 1920.

After the adoption of the Vidovdan Constitution, all these courts went on with their activities even though they were supposed to be discontinued with the establishment of the Court of Cassation of the Kingdom in Zagreb.

The effectiveness of the Constitution of the Kingdom of Serbia of 1903. was extended to the annexed regions in old Serbia (Kosmet) and South Serbia (Macedonia)

Касациони суд у Београду наставио је са радом и имао је надлежност над свим првостепеним судовима у Краљевини Србији, среским судовима и судбеним столовима на територији Баната, Бачке и Барање и над београдским, новосадским и скопским апелационим судовима, као и над Главном контролом у увиду у спорове о државним рачунима и ради државног надзора.

Изменама из 1922. године, Касациони суд у Београду са одељењем Б у Новом Саду имао је 35 судија, међу којима: председника, његовог заменика и четири председника одељења.

Одељење Б Касационог суда, са седиштем у Новом Саду било је надлежно за Банат, Барању и Бачку. Имало је пет судија, а најстарији од њих је управљао одељењем и био потпредседник Касационог суда. Судије је постављао краљ, по предлогу министра правосуђа. Одељење је стварно започело са радом 1921. године. Први председник овог Одељења је био Сомборац др Јован Лалошевић, а за њим Александар Димитријевић, др Сава Путник, Јован Савковић итд. Одељење је 1930. године требало да буде премештено у Сомбор, али закон који је то прописивао иако је „ступио у живот и добио обавезну снагу“ није извршен у том делу, и седиште Одељења је остало у Новом Саду.

Иако су судови били независни, ипак и ово време бележи честе и озбиљне покушаје угрожавања

The Court of Cassation in Belgrade continued to work and had authority over all trial courts in the Kingdom of Serbia, the county courts and benches on the territory of Banat, Bačka, Baranja and over the Belgrade, Novi Sad and Skopje courts as well as over the Comptrollers who had access to cases involving state accounts and so functioned in order to exercise state supervision.

Amendments in 1922 enabled the Court of Cassation in Belgrade with its Unit B in Novi Sad to have 35 judges amongst whom were: a chief judge, a deputy chief judge, and four chief judges in its units.

Unit B of the court of Cassation, based in Novi Sad, was responsible for Banat, Baranja and Bačka. It had five judges of whom the most senior managed the unit and was deputy chief judge of the Court of Cassation. Judges were appointed by the King, upon the proposal of the Ministry of Judiciary. The Unit actually began its operations in 1921. The first chief judge of this Unit was from Sombor, Jovan Lalosević, PhD Aleksandar Dimitrijević, Sava Putnik, PhD, Jovan Savković, etc., later In 1930, the Unit was supposed to be moved to Sombor but that part of the law which provided that was never implemented; even though the law “came to life and came into effect” the seat of the Unit remained in Novi Sad.

Though courts were independent, there were frequent and serious attempts to threaten that principle,

тог принципа, али и храброст и јасан став судија да то не дозволе. На пример: 1919. године је Краљ донео указ којим је мењао постојећи Закон о судовима из 1865. године, а на предлог Министарског савета. Први судија Касационог суда у Београду и тадашњи његов председник, уважени правник Михајло П. Јовановић, реаговао је оштро на незаконити покушај управне власти да нижим правним актом мења виши, а све то, наравно, без учешћа законодавне власти. Написао је писмо тадашњем министру правосуђа Тимотијевићу, у коме се каже:

„Касациони суд је доведен у положај којим би се хтело да примени прописе једнога указа насупрот прописима једнога закона. То Касациони суд, наравно, неће моћи учинити. Касациони суд, радећи у својој Општој седници, не може се за потврду законитости свога поступка позивати на један Указ за оно за шта постоји закон."

Јануара 1924. године покренут је часопис „Месечник за законодавство, правосуђе и администрацију", у којем су биле објављиване судске одлуке „по грађанском, трговачком и административном правосуђу". То је вероватно претеча данашњег Билтена судске праксе, који издаје Врховни касациони суд.

Ни Закон о устројству судова из 1928. године, који је био у процедури од 1923. године, није довео до оснивања Касационог суда у Загребу. То је до краја постојања Краљевине СХС остала утопистичка идеја која није остварена.

Федерализам у правосуђу стварао је велике проблеме у пракси, као нпр. у извршавању судских одлука - Хрватска и Славонија нису извршавале одлуке суда из Србије, сматрајући да су засебно правно подручје. Такође, апсурд је да федерализам није доводио до јединства, већ истицао разлике у правним

and the courage and clear attitude of judges not to allow such a thing were noted. For instance, in 1919 the King adopted a decree to change the Law on Courts adopted in 1865 upon the proposal of the Council of Ministers. The first judge of the Court of Cassation and at that time the chief judge thereof, Mihajlo P. Jovanović presented a strong response to this unlawful attempt of the executive power to change a higher article of legislation by means of a lower one; and all that, naturally without any say of the legislative authorities. He wrote a letter to then Minister of Judiciary, Timotijević which reads as follows:

"The Court of Cassation has been brought into the position to have to apply the provisions of a decree contrary to the provisions of a law. The Court of Cassation will certainly not be able to do so. In its Plenary Session the Court of Cassation will not rely on a Decree to confirm regularity of an action when there is law to rely on."

In January 1924, a magazine, Mesecnik za zakonodavstvo, pravosudje i administraciju ("Monthly Bulletin for Legislation, Judiciary and Administration") was launched to publish court decisions adopted by "civil, trade and administrative law". This is probably a forerunner of today's Bilten sudske prakse (Case Law Bulletin) issued by the Supreme Court of Cassation.

Even the Law on Organization of Courts of 1928, which entered into the adoption procedure in 1923, didn't bring about establishment of the Court of Cassation in Zagreb. Until the end of the Kingdom of the Serbs, Croats and Slovenes this remained a utopian idea unable to be implemented.

Federalism in the judiciary created great problems in practice, for instance, enforcement of court decisions. Croatia and Slavonia did not enforce decisions rendered by courts in Serbia considering themselves

системима подручја, које су биле највидљивије у предметима за решавање сукоба надлежности, који су били врло бројни.

У време тзв. „шестојануарске диктатуре“ настављени су напори на изједначавању различитих законодавстава у Краљевини. Врховни законодавни савет, основан при Министарству правде 1929. године успео је да уједначи материјално и процесно кривично право, као и грађанско процесно право. Донети су јединствени Кривични законик за Краљевину СХС, Закон о адвокатима, Закон о извршењу и обезбеђењу, Закон о лишењу слободе и многи други. Само у току 1929. године донето је око 200 закона.

Године 1929. је основан Државни суд за заштиту државе, као одељење Касационог суда у Београду, ради заштите јавног поретка и јавне безбедности. Постављен је и државни тужилац. Предмети су били везани углавном за увреде краља или краљевске породице, антидржавни рад и сл. Овај суд је постао највиши у земљи јер против његових одлука није било правног лека. Радио је у већима од по седам судија. Чланове суда је бирао краљ, на предлог министра правосуђа.

Касније је овај суд постао самосталан. Интересантно је да је Закон о Државном суду предвиђао ретроактивно дејство, дакле могао је бити примењен и на ситуације пре његовог доношења, што су многи познати правници оценили као веома реакционарно законско решење, што краљу Александру није сметало да донесе још два закона са сличном садржином. У позитивном правном систему ретроактивно важење прописа је потпуно незамисливо.

Судијска елита Краљевине Југославије истицала је да праве судске независности нема ако нема независности према средини у којој се живи, од

to be a separate jurisdiction. Also, it is absurd that federalism failed to bring about unity and instead it emphasized the differences in the legal systems of different areas which were the most visible in cases of conflict of jurisdiction, and these were not so rare.

At the time of the so-called “dictatorship of the sixth of January,” efforts continued to be invested in harmonization of different articles of legislation of the Kingdom. The Supreme Legislative Council, established within the Ministry of Justice in 1929, managed to harmonize criminal substantive and procedural laws and civil procedure law. A single Criminal Code for the Kingdom of the SCS was adopted as well as the Law on Deprivation of Liberty and many others. In 1929, only around 200 laws were adopted.

In 1929, the State Court for the Protection of the State was established as a unit of the Belgrade Court of Cassation to protect public order and safety. A state attorney was appointed. The cases were mostly pertinent to offences of the King or the King’s family, anti-state activities, etc. This court became the highest in the country because there were no legal remedies against its decisions. It operated in panels of seven judges. Judges were elected by the King upon the proposal of the Justice Minister.

This court became independent after a while. It is interesting that the Law on the State Court anticipated retroactive effect, therefore it could have been applied even to situations which occurred before its adoption, and many legal experts argued that such a feature of the law was regressive; which didn’t bother King Alexander who adopted two additional laws with similar language. Retroactive application of laws would be unthinkable in today’s legal system.

The judicial elite of the Kingdom of Yugoslavia pointed out that there couldn’t be true judicial inde-

грађана из средине у којој живи. Како би сачувао независност према средини у којој живи, судија је морао водити рачуна о својој стручној спреми, о одржавању извесног стандарда живота који би одговарао судијском положају и високом угледу који је судској власти дат и који он мора сачувати. Судија је морао целокупно своје држање и кретање да подеси тако да он на своју средину и грађане – парничаре, остави утисак у истину слободног, независног и самосталног судије.

Министарство правде је 1938. године покушало да изврши централизацију војвођанског и „србијанског“ правосуђа доношењем уредбе, по којој би Одељење Б београдског Касационог суда у Новом Саду било премештено у Београд. Међутим, новосадска Адвокатска комора, која је Одељење Б називала Касациони суд из Новог Сада („Војвођански Касациони суд“), је изричито била против такве намере Министарства правде.

Управна власт никад није хтела да донесе Закон о судијама јер никада није била пријатељ судијске сталности и независности, већ је увек тежила да и судије, као и остале чиновничке редове држи у што јачој зависности и врши на њих свој утицај.

Законом о судијама из 1929. године укинута је судијска непокретност (непреместивост). Судије нису дигле свој глас против ове мере сматрајући да су је диктирали „виши државни разлози”, па су се оправдано надали да ће се премештаји судија вршити само тамо где се то покаже неопходно потребним. Међутим, управна власт је искористила такво стање па је почела проводити самовољу над судијама, безразложним премештајима, што је нанело велику штету правосуђу. Дневни листови су доносили вести о премештајима судија, који су по „потреби службе“, а без икакве стварне потре-

pendence if there was no independence from the environment where people live and from the citizens who live in that environment. In order to protect his independence from the environment the judge had to pay attention to his professional education, to maintain certain living standards suitable for a judge, and he had to preserve the reputation ascribed to the judiciary. A judge had to adapt his whole bearing/air/attitude and movements so as to leave an impression on his environment and the citizens of a truly free, independent and autonomous judge.

In 1938, the Ministry of Justice attempted to centralize the Vojvodina and Serbian judiciary by a decree by which the B Unit of the Belgrade Court of Cassation based in Novi Sad was supposed to be moved to Belgrade. However, the Novi Sad Bar Association, which called the B Unit the Novi Sad Court of Cassation (“Vojvodina Court of Cassation”), explicitly opposed such intention of the Ministry of Justice.

The Executive power never wanted to adopt the Law on Judges because it was never in favor of judicial independence and permanent tenure of judges and it always aspired to make judges and other clerks as dependent as possible and exert its influence on them.

The Law on Judges of 1929 rescinded the immobility of judges. The judges did not raise their voice against this measure thinking that it had been dictated by “higher state reasons” and were hoping that transfers would occur only if necessary. However, the executive power used this situation to enforce its will over judges, by transferring judges for no good reason, thus inflicting significant damage to the judiciary. The dailies reported about judges’ transfers which were moved from one corner of the state to another on account of “state reasons” but in fact for no need at all. The reason for such behavior of the executive

бе, „летели“ с једног на други крај државе. Разлог оваквог понашања управне власти налазио се у потреби да се судије застраше и на тај начин код њих сломи сваки отпор који би се могао јавити против гажења закона од стране управне власти.

power lay in the need to intimidate judges and in that way break any resistance against violations of law by the executive power.

СУДОВИ У ТОКУ И НЕПОСРЕДНО ПОСЛЕ ДРУГОГ СВЕТСКОГ РАТА

Током рата, Народноослободилачки одбори су од комунистичког руководства наметнути као орган „народне власти“. Повереништво за судство НКОЈ-а је захтевало одвајање судске од извршне власти. Тражила се самосталност и независност судова: „Судови за своје одлуке не одговарају НОО па ни скупштини (Пленуму). Дужни су судити законито“.

Дана 26. августа 1945. године је донет Закон о уређењу народних судова.

Принцип федерализма, као „државноправни израз равноправности наших народа“, у судству је дошао до изражаја чињеницом да су врховни судови народних република постали највиши органи правосуђа у републикама, па су они по правилу коначно решавали све грађанске спорове и кривичне предмете поводом редовних жалби и захтева за

COURTS DURING AND IMMEDIATELY AFTER THE SECOND WORLD WAR

During the war, the People’s Liberation Committees were imposed by the communist leadership as the authority of “the people’s power”. The Commissariat for Justice of the NCLY (the National Committee for the Liberation of Yugoslavia) asked for separation of the judicial and executive powers. Independence and autonomy of the judiciary was also demanded/called for: “Courts do not answer to the National Liberation Committee or the Assembly for their decisions. They are obliged to judge lawfully“.

On August 26, 1945, the Law on Organization of People’s Courts was adopted.

The principle of federalism as a “state form that expresses equality of our peoples” surfaced in the judiciary through the fact that the supreme courts of the people’s republics became the highest judicial bodies in the republics and as a

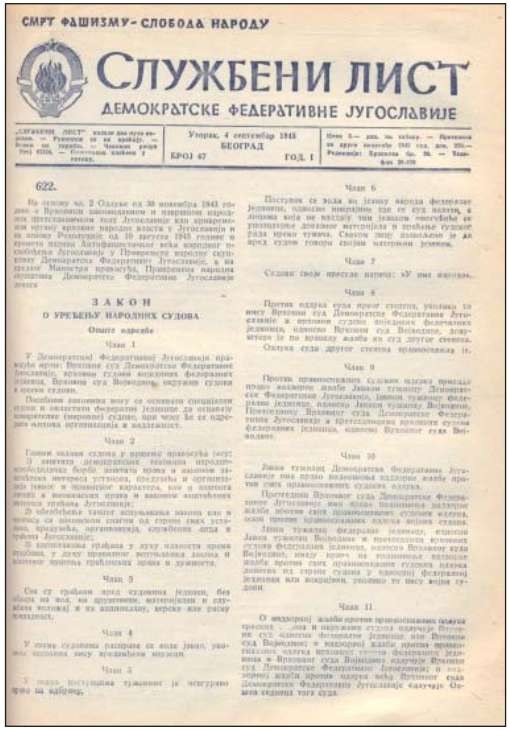

СМРТ ФАШИЗМУ - СЛОБОДА НАРОДУ

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ

ДЕМОКРАТСКЕ ФЕДЕРАТИВНЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ

Четвртак, 4 септембар 1945 БЕОГРАД БРОЈ 47 ГОД. I

622.

ЗАКОН

О УРЕЂЕЊУ НАРОДНИХ СУДОВА

Опште одредбе

Члан 1

Члан 2

Члан 3

Члан 4

Члан 5

Члан 6

Члан 7

Члан 8

Члан 9

Члан 10

Члан 11

заштиту законитости, док су у погледу примене републичких закона судили коначно и искључиво.

Нова организација народних судова у комунистичкој Југославији омогућавала је и учешће „неправника“ као чланова суда, да би по предметима по којима буду решавали народни судови, била утврђена истина и предмет био решен у духу „народног схватања правде“.

У Упутству о поступку судова из децембру 1944. године створена је идилична помирљива слика судско-народног „братског“ односа: „Судије и судско особље треба у додиру са народом да га подучавају, да живи у међусобној слози и љубави, да један другога помаже колико год ко може, а да нико другога не вређа или му штету наноси, јер ће се такви поступци строго сузбијати.” У том духу као народна установа судови ће увек настојати где се појави парничење да се странке изравнају у колико је то могуће.

Судови су независни, одлуке доносе слободно и независно од свих других органа народне власти, судску власт врше у име народа. Судије бира народ, контролише их и може их отпустити ако њихов рад дође у сукоб са основним начелима народне власти и законитости народног судства.

Судску власт на подручју Србије врше народни судови: општински, окружни судови и суд АСНОС-а (Касациони суд, Земаљски суд Србије, Врховни суд Србије) или Врховни народни суд.

rule they were responsible to render final decisions in civil disputes and criminal cases on account of regular complaints and motions for the protection of legality, while in terms of application of republic laws they were final and exclusive adjudicators.

Such new organization of people’s courts in communist Yugoslavia enabled the participation of “non-judicial” persons in the work of the courts for the purpose of finding the truth and so as the cases can be resolved along the line of “the people’s understanding of justice”.

In the Instruction to courts issued in December 1944 there is an idyllic picture created for the relationship between courts and people: “when interacting with lay judges the judicial staff should educate them how to live in mutual harmony and affection, to help each other the best they can and not to offend each other or cause damage to another because such actions will be severely suppressed. To that end the court, as the people’s institution, will always strive to settle any dispute between the parties whenever possible.

“The courts are independent, decisions are rendered freely and independently from all other authorities of the people’s power, judicial power is executed in the name of the People. Judges are elected by the people; the people can control and dismiss them if their work is in contravention with the principles of the people’s power and legality of the people’s judiciary.

“The judicial power on the territory of Serbia is exercised by people’s courts: municipal, district and ASNOS (Anti-Fascist Assembly of the National Liberation) courts (the Court of Cassation, the Lands Tribunal of Serbia, the Supreme Court of Serbia) or the Supreme People’s Court.

ЗАКЛЕТВА: *„Заклињем се чашћу свога народа да ћу верно служити народу и да ћу судити законито и непристрасно, чувајући и бранећи тековине Народно ослободилачке борбе“.*

OATH: *“I swear on the honor of my people that I will faithfully serve to the people and that I will judge lawfully and without bias, preserving and defending the achievements of the people’s liberation struggle”.*

Законе и правне норме старе „декадентне“ грађанске судске власти требало је одбацити: „При суђењу се не примењују старе правне норме, већ се тражи праведност свакоме доступна“ што је подразумевало да се не користе стари прописи, већ доносе сасвим нови.

Председништво АВНОЈ-а је 3. фебруара 1945. године донело одлуку о оснивању Врховног суда Демократске Федеративне Југославије, са седиштем у Београду.

За подручје федеративне Србије, као највиши судски орган оснива се Врховни суд федеративне Србије са седиштем у Београду. Надлежност суда била је и судећа и касациона.

Врховни суд федеративне Србије имао је председника, 14 судија, потребан број народних присудитеља (поротника), секретара и остало судско особље. Председника и судије бирало је, на предлог Повереништва правосуђа, Председништво АСНОС-а из реда дипломираних правника, честитих, исправних и народно-ослободилачком покрету оданих лица.

Врховни суд имао је кривична и грађанска већа, као и дисциплинско веће. Председник Врховног суда председавао је по правилу једном од ових већа, а осталима судије које он одреди распоредом рада. Врховни суд судио је и одлучивао по прави-

The laws and legal norms of the old and “decadent” civil judicial power ought to be rejected: “In trial old legal norms are not applied, instead justice accessible by everyone is sought,” which implied that old rules and laws were not supposed to be used and that new ones were to be passed.

On February 3, 1945, the Presidency of AVNOJ (Antifascist Committee for the National Liberation Struggle) passed a decision to establish the Belgrade based Supreme Court of the Democratic Federation of Yugoslavia.

The Supreme Court of Federal Serbia, based in Belgrade, was established as the highest judicial authority for the territory of Federal Serbia. The court had trial and cassation duties.

The Supreme Court of Federal Serbia had a chief judge, 14 judges and a required number of people’s adjudicators (lay judges), a secretary and other court staff. The chief judge and judges were elected by (?) the presidency of ASNOS, upon the proposal of the Commissariat for Justice from the ranks of graduates in law, honest, law abiding persons devoted to the national liberation movement.

The Supreme Court had criminal and civil panels and a disciplinary panel. The chief judge presided over one of those panels and appointed other judges to preside over others according to the schedule he de-

лу у већима од три судије у нејавним седницама, већином гласова.

Нови Закон о уређењу народних судова од 26. августа 1945. године прописивао је да су судови при суђењу слободни и независни, те границе њихова деловања одређују једино закони. Контрола народа се огледала у јавности судских расправа и претреса, контроли народних представништава, којима судови морају периодично достављати извештаје о своме раду, у контроли коју врше виши судови над радом нижих судова итд.

fined. The Supreme Court adjudicated and decided in panels of three judges in sessions closed for the public, by majority vote.

The new Law on Organization of People's Courts of August 26, 1945 provided that courts are independent and autonomous in adjudication and that only law can set limits to their actions. The people's control was reflected in the openness to the public of court hearings and trials, and in the control of people's representatives to whom courts were required to report periodically about their work and in the control exercised by higher courts over lower ones, etc.

ОРГАНИЗАЦИЈА СУДОВА ДО УСТАВА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ 1990.

Законом из 1945. године су формирани сресни (котарски) и окружни судови, врховни судови народних република и Врховни суд АП Војводине и Врховни суд ФНРЈ, као највиши орган правосуђа у ФНРЈ.

Од тог времена до 1955. године није се битно мењала организациона структура народних судова. Мењана је повремено њихова надлежност, садржај и начин рада.

Законик о кривичном поступку из 1953. године предвиђао је извесне случајеве када су врховни судови судили у трећем степену. Заправо, ти судови су судили у трећем степену и у случајевима када су решавали о захтевима за заштиту законитости уложеним против правомоћних пресуда другостпених судова. Врховни судови су имали право делегације надлежности и деволуције свих предмета у поступку.

ORGANIZATION OF COURTS UNTIL THE CONSTITUTION OF THE REPUBLIC OF SERBIA OF 1990

The Law of 1945 provided for formation of cantonal and district courts, supreme courts of the people's republics and the Supreme Court of the Autonomous Province of Vojvodina and the Supreme Court of the FNRY as the highest judicial authority in the FNRY.

As of that moment until 1955 the organizational structure of people's courts didn't change much. At times their jurisdiction or the structure or the manner of their work would change.

The Criminal Procedure Code of 1953 anticipated certain cases when the supreme courts were the third level of adjudication. In fact, those courts acted as the third level adjudicators in cases when they decided motions for the protection of legality filed against final decisions of appellate courts. Supreme courts had the right to delegate jurisdiction and to devolve active cases.

Значајан акт којим је ојачана законитост на подручју државне управе је Закон о управним споровима, од 23. априла 1952. године, на основу кога је у надлежност врховних судова стављена контрола законитости управних аката.

Уставни закон из 1953. године није се у већој мери бавио судством и јавним тужилаштвом, али то не значи да није било никаквих новина и промена. Највиши суд у земљи је преименован у Савезни врховни суд; утврђена је надлежност Савезне народне скупштине за бирање и разрешење судија овога суда, а такође и надлежност ове скупштине за искључиво законодавство о судском и управном поступку, о управним споровима, о извршењу казни и мера безбедности, о уређењу судова и арбитраже, кривични законик и сл.

Током 1954. године донет је Закон о судовима, као и Закон о привредним судовима и Закон о војним судовима.

Редовни судови опште надлежности (сресни, окружни и врховни) надлежни су да суде у свим кривичним и грађанским предметима и управним споровима који нису стављени у надлежност привредних и војних судова. Привредни и војни судови суде само у одређеним врстама спорова и одређеним лицима.

Док би код врховних судова република и уз знатну децентрализацију ипак остао у њиховој надлежности знатан број жалбених предмета и управних спорова, рад у тим судовима, па и српском Врховном суду, и даље је вршен кроз већа у склопу одељења - за кривично, имовинско и статусно, привредно и одељење за управне спорове.

Устав из 1963. године правосуђу је посвећивао више пажње од ранијих устава, али ипак није успоставио крупније промене. Међутим, Устав је

A document significant for strengthened legality in the domain of state administration is the Law on Administrative Disputes adopted on April 23, 1952, which added the control of legality of administrative acts to the jurisdiction of supreme courts.

The Constitutional Law of 1953 didn't dwell on the judiciary and public prosecutor's offices but that doesn't mean that there were no new features or amendments. The highest court on the country was renamed the Federal Supreme Court; it defined the responsibility of the Federal National Assembly to elect and dismiss judges of this court and its exclusive regulatory powers over the court's proceedings and administrative procedure, administrative disputes, enforcement of penalties and security measures, organization of courts and arbitration, criminal code, etc.

During 1954, the Law on Courts was adopted as well as the Law on Commercial Courts and the Law on Military Courts.

Regular courts of general jurisdiction (cantonal, district and supreme) were competent to handle criminal and civil cases and administrative disputes which didn't fall under the jurisdiction of commercial and military courts. Commercial and military courts addressed specific types of disputes and specific types of persons.

With significant decentralization the supreme courts of the republics addressed a great number of appellate cases and administrative disputes, and moreover those courts, and the Supreme Court, continued deciding cases through panels and within specific departments – criminal, probate and status, commercial and department for administrative disputes.

The Constitution of 1963 dealt with the judiciary more than the previous constitutions, however it didn't introduce any significant changes. However,

задржао облик правосуђа који је одговарао дотадашњем „етатистичком“ федеративном државном моделу. Специфичност тог устава је што он уводи као уставну функцију контроле уставности и законитости и поверава је уставном судству. Њиме је укинут Врховни суд АП Војводине, а основана су одељења Врховног суда Србије у Новом Саду и Приштини.

Амандманима из 1968. године истакнута је поново важност законодавства републике и аутономних покрајина, у којима су поново конституисани врховни судови Војводине и Косова. Назив Космет за подручје Косова и Метохије се није појављивао до Устава из 1992. године.

Амандманима из 1971. године уведен је „републички карактер правосуђа“, тј. даља децентрализација надлежности у законодавној области и правосуђу. Правосуђе су уређивале републике и покрајине својим прописима. У аутономним покрајинама су поново конституисани врховни судови. Тиме је нестао јединствени правосудни систем.

Устав из 1974. године утврдио је нека битна начела правосуђа: уставно начело независности судова, начело легалитета, федерално начело, обавеза праћења и проучавања друштвених односа и појава, уставни принцип јавности, начело зборности – колегијалности, начело учешћа радних људи и грађана у суђењу, начело изборности, начело судског имунитета, начело о посебној етици судског позива, начело двостепености, начело искључиве судске надлежности, начело о важности и извршности судских одлука, начело једнакости грађана пред законом, начело слободне употребе свог језика и писма итд. Ове и друге уставне одредбе и принципи доследно су разрађени у одговарајућим законским и другим прописима.

the Constitution kept the form of the judiciary which suited the then “etatist” federal state model. This Constitution is specific because it introduced the control of constitutionality and placed it under the jurisdiction of the Constitutional Court. It disestablished the Supreme Court of the Autonomous Province of Vojvodina and established the Units of the Supreme Court of Serbia in Novi Sad and Pristina.

The amendments introduced in 1968 yet again emphasized the importance of the legislation of the republics and autonomous provinces, which re-established the supreme courts of Vojvodina and Kosovo. The name Kosmet for Kosovo and Metohija did not reappear until the Constitution of 1992. The amendments of 1971 helped create a “republic character of the judiciary”, that is it further decentralized the regulatory function in the judiciary. The judiciary was regulated by the republics and autonomous provinces by their rules. The autonomous provinces re-established their supreme courts. This meant the end of one judicial system.

The constitution of 1974 established certain important principles of the judiciary: the constitutional principle of court independence, legality, the federal principle, the requirement of monitoring and studying social relations and phenomena, openness to the public, the principle of assembly – collegiality, participation of working people and citizens in trials, the right to be nominated, judge’s immunity, a special code of conduct for judges, two levels of courts, exclusive court jurisdiction, importance and enforcement of court decisions, equality of all citizens before the law, freedom to use one’s own language and alphabet, etc. These and other constitutional provisions and principles were consequently elaborated in appropriate laws and other articles of legislation.

Оснивање редовних судова и њихову надлежност, као и организацију, врсте и састав судова, избор судија и трајање мандата, уређивале су републике и покрајине, тако да је постојало девет закона о уређивању и надлежности правосудних органа, као и девет кривичних закона.

Сви поступци пред редовним судовима и ванредним превним лековима завршавали су се пред судовима у републикама и покрајинама, изузетно пред савезним судом.

Судску функцију вршили су редовни судови, судови опште надлежности и специјализовани, и самоуправни судови, који су били организационо и функционално потпуно одвојени. Судови опште надлежности расправљали су и судили у кривичним, парничним, ванпарничним, извршним и управносудским поступцима.

Establishment of regular courts and their jurisdiction and organization, types and structure of courts, election of judges and duration of their tenure were regulated by the republics and autonomous provinces and therefore there were nine laws about organization and jurisdiction of judicial authorities and nine criminal codes.

All proceedings before regular courts and outstanding legal remedies were handled by the courts in the republics and autonomous provinces and only exceptionally before the Federal Court.

The judicial function was carried out by regular courts, courts of general jurisdiction and specialized courts and self-governed courts which were completely separated in an organizational and functional sense. Courts of general jurisdiction deliberated and adjudicated in criminal cases, litigation, non-contentious proceedings, enforcement and administrative court proceedings.

СУДСТВО У СРБИЈИ И ВРХОВНИ СУД СРБИЈЕ ОД 1990. ДО 2010. ГОДИНЕ

Уставна реформа од 1989. године омогућила је стварање јединственог судског система Србије, са Врховним судом Србије као највишом судском инстанцом на територији целе Србије. Престали су са радом Врховни суд Војводине и Врховни суд Косова.

Дана 30. јуна 1991. године донет је Закон о судовима, по коме су се судови образовали као судови опште надлежности и привредни судови. Врховни суд Србије је био надлежан да одлучује о редовним правним лековима против одлука окружних

JUDICIARY IN SERBIA AND THE SUPREME COURT OF SERBIA FROM 1990 TO 2010

The constitutional reform of 1989 enabled creation of one judicial system in Serbia with the Supreme Court of Serbia as the highest judicial authority on the territory of Serbia. The Supreme Court of Vojvodina and the Supreme Court of Kosovo ceased to operate.

On June 30, 1991, the Law on Courts was adopted and it anticipated the establishment of courts of general jurisdiction and commercial courts. The Supreme Court of Serbia was responsible to handle regular and outstanding legal remedies against decisions of district courts, unless specified otherwise by law; regular

судова, уколико законом није другачије одређено, о ванредним правним лековима против правоснажних одлука судова и против другостепеног решења о прекршају, о жалбама у трећем степену против другостепених одлука судова у Србији, у првом степену, кад је то законом одређено и у управним стварима и др.

За судију је могао да буде биран држављанин Социјалистичке Федеративне Републике Југославије који испуњава опште услове за ступање на рад у државним органима, који је завршио правни факултет, положио правосудни испит и ужива углед за вршење судијске функције.

Распадом СФРЈ и стварањем Савезне Републике Југославије, донет је њен Устав 27. априла 1992. године, по ком су врховни судови: Врховни суд Србије, Врховни суд Црне Горе, Савезни суд и Врховни војни суд, а у одређеној мери и Виши привредни суд Србије.

Дана 6. новембра 2001. године проглашен је Закон о уређењу судова, који је за време свог важења доживео много измена јер је требало да припреми услове да уведе правосуђе у велику реформу.

Општа начела утврђена Законом, била су да је судска власт независна од законодавне и извршне власти, да припада судовима, који су самостални органи државне власти који штите слободе и права грађана, законом утврђена права и интересе правних субјеката и да обезбеђују уставност и законитост.

Судска власт у Републици Србији припадала је судовима опште надлежности и посебним судовима.

Највиши суд био је Врховни суд Србије са надлежношћу у суђењу и изван суђења; у суђењу, у кривичној, грађанској и управној материји, а одлучивао је о редовним и ванредним правним средствима изјављеним на одлуке судова Републике

and extraordinary legal remedies against decisions of courts and against decisions of appellate courts about misdemeanor offences; about complaints filed to the third instance authority against decisions of appellate authorities in Serbia; as trial courts in cases specified by law; and in administrative matters; etc.

A citizen of the Socialist Federal Republic of Yugoslavia in compliance with the general requirements for employment in the government authorities, who graduated from a school of law, passed bar exam and had a reputation suitable for a judicial function, was eligible for the position of a judge.

After the collapse of the SFRY and the creation of the Federal Republic of Yugoslavia a new Constitution was adopted on April 27, 1992, according to which the supreme courts were as follows: The Supreme Court of Serbia, the Supreme Court of Montenegro, the Federal Court and the Supreme Military Court, and to a certain extent the High Commercial Court of Serbia.

On November 6, 2001, the Law on Organization of Courts was adopted and was subsequently amended many times during the time of its application because it was supposed to lead the judiciary into a great reform.

The general principles established by the Law were that the judicial power is independent from the legislative and executive powers, that it belongs to courts which are independent government authorities which serve to protect the freedoms and rights of the citizens, the rights and interests of legal entities established in law and to secure constitutionality and legality.

The judicial power in the Republic of Serbia was put in the hands of courts of general jurisdiction and special courts.

The highest court was the Supreme Court of Serbia whose competence was both trial and non-trial matters; it decided criminal, civil and administrative mat-

Србије и у другим стварима одређеним законом, као и о сукобу надлежности између судова и о преношењу надлежности судова ради лакшег вођења поступка или других важних разлога.

Новим законом са истим именом, Законом о уређењу судова, донетим 22. децембра 2008. године, Врховни суд Србије и дотадашња мрежа судова настављају да раде и суде до 31. децембра 2009. године, односно 31. децембра 2009. године престали су да постоје судови организовани по претходном закону из 2001. године.

Нови највиши суд у Србији, са другачијом организацијом и надлежношћу у односу на Врховни суд Србије, Врховни касациони суд образован је и почео са радом од 1. јануара 2010. године, када су основани нови судови и установљена тада нова мрежа судова.

ters, regular and extraordinary legal remedies against decisions rendered by courts of the Republic of Serbia and other matters specified by law and conflict of jurisdiction of different courts and transfer of jurisdiction from one court to another for the purpose of more efficient disposition of cases or other important reasons.

The new law with the same title: the Law on Organization of Courts, adopted on December 22, 2008, provided that the Supreme Court of Serbia and the existing court network continue to operate until December 31, 2009, i.e., as of December 31, 2009, the courts organized in accordance with the previous law of 2001 ceased to exist.

The new highest court in Serbia, with different organization and jurisdiction as compared with the Supreme Court of Serbia – the Supreme Court of Cassation was established and began its operations on January 1, 2010 when new courts and a new court network were established.

II СУДСКА ВЛАСТ ДАНАС

II. JUDICIAL AUTHORITY TODAY

О СУДСКОЈ ВЛАСТИ

Владавина права је основна претпоставка Устава и почива на неотуђивим људским правима.
Владавина права се остварује слободним и непосредним изборима, уставним јемствима људских и мањинских права, поделом власти, независном судском влашћу и повиновањем власти Уставу и закону.

(члан 3. Устава Републике Србије „Службени гласник Републике Србије“, број 98/2006)

ABOUT JUDICIAL AUTHORITY

Rule of law is a fundamental prerequisite of the Constitution which rests upon inalienable human rights.
The rule of law shall be exercised through free and direct elections, constitutional guarantees of human and minority rights, through separation of powers, independent judicial power and authorities' compliance with the Constitution and law.

(Article 3 of the Constitution of the Republic of Serbia "Official Gazette of the Republic of Serbia", Number 98/2006)

Правни поредак је јединствен.
Уређење власти у Републици Србији почива на начелу поделе власти на законодавну, извршну и судску.
Однос ове три гране власти заснован је на равнотежи и међусобној контроли.
Судска власт је независна.

(члан 4. Устава Републике Србије)

There shall be one legal system.
Distribution of powers in the Republic of Serbia shall rest upon the separation of powers to the legislative, executive and judicial.
The relationship between these three branches of power shall be built on balance and mutual control.
The judicial power shall be independent.

(Article 4 of the Constitution of the Republic of Serbia)

Улога и значај судске власти је у праву свакога на судску заштиту, ако му је повређено или ускраћено неко људско или мањинско право зајемчено Уставом, као и праву на уклањање последица које су повредом настале.

The role and importance of judicial authority lies in everybody's right to judicial relief when some of his/her human and minority rights, guaranteed by the Constitution, have been violated or denied and in the right to have the consequences of the violation removed.

Судска власт је јединствена на територији Републике Србије и припада судовима опште и посебне надлежности. Носиоци судске власти су судије.

Judicial authority is embodied in one system spread over the territory of the Republic of Serbia and belongs to courts of general and special jurisdiction. Judicial authority is exercised by judges.

О СУДОВИМА

Судови су државни органи, самостални и независни у свом раду. Суде на основу Устава, закона и других општих аката, када је то предвиђено законом, и на основу општеприхваћених правила међународног права и потврђених међународних уговора.

Нарочито судовима, од свих државних органа, Устав је одредио да су при ограничавању људских и мањинских права, дужни да воде рачуна о суштини права које се ограничава, важности сврхе ограничења, природи и обиму ограничења, односу ограничења са сврхом ограничења и о томе да ли постоји начин да се сврха ограничења постигне мањим ограничењем права.

Ради чувања ауторитета и непристрасности суда забрањено је коришћење јавног положаја и јавно иступање којим се утиче на ток и исход судског поступка.

Судови су дужни једни другима да пружају правну помоћ и сарађују, а други државни органи и организације су дужни да судовима достављају потребне податке.

ABOUT COURTS

Courts are state authorities, independent and autonomous in their work. They adjudicate cases on the basis of the Constitution, laws and other regulations, and when this is provided by law, on the basis of universally accepted rules of international law and ratified international agreements.

The Constitution provides, particularly when it comes to courts, that when imposing limitations to human and minority rights due attention needs to be paid to the essence of the right that is being limited, importance of the purpose of limitation, the nature and scope of limitation, the proportionality of the limitation and its purpose and whether the same purpose can be achieved with lesser limitation of the right.

In order to preserve the authority and impartiality of the court it is prohibited to use public office and public speaking to impact the court proceeding and their outcome.

Courts are required to provide each other with assistance in case disposition and to cooperate, while other government authorities are required to provide them with the evidence they need.

СУДСКА НАДЛЕЖНОСТ

Судска надлежност је одређена Уставом и законом.

COURT JURISDICTION

The court jurisdiction is determined by the Constitution and laws.

Суд не може одбити да поступи и одлучује о ствари за коју је надлежан, али суд може да се огласи ненадлежним и у току поступка ако утврди да за решавање спора није надлежан суд него неки други орган. Суд у току целог поступка по службеној дужности пази да ли решавање спора спада у судску надлежност.

ВРСТЕ СУДОВА

Основна подела судова је на судове опште и посебне надлежности.

Судови опште надлежности су основни судови, виши судови, апелациони судови и Врховни касациони суд.

Судови посебне надлежности су привредни судови, Привредни апелациони суд, прекршајни судови, Прекршајни апелациони суд и Управни суд.

МРЕЖА СУДОВА

Врховни касациони суд је највиши суд у Републици Србији и он је непосредно виши суд за Привредни апелациони суд, Прекршајни апелациони суд, Управни суд и апелациони суд.

Поред Врховног, Привредни апелациони суд, Прекршајни апелациони суд и Управни суд су судови републичког ранга.

У Републици Србији од 1. јануара 2014. године постоји укупно 159 судова, од којих као првостепени поступа, 66 основних судова, 25 виших, 16 привредних, 44 прекршајна суда и Управни суд. Виши судови поступају и као другостепени, а поред њих и 4 апелациона суда, Привредни апелациони и Прекршајни апелациони суд.

The court may not reject or deny to proceed and rule upon the matter falling under its jurisdiction, however it may announce lack of jurisdiction during the proceedings if it finds that the matter at hand falls under the jurisdiction of another authority. The court should take notice at all times whether the dispute remains within its jurisdiction.

TYPES OF COURTS

The basic types of courts are courts of general jurisdiction and court of special jurisdiction.

Courts of general jurisdiction are basic courts, high courts, appellate courts and Supreme Court of Cassation.

Courts of special jurisdiction are commercial courts, the Appellate Commercial Court, misdemeanor courts, the Appellate Misdemeanor Court and the Administrative Court.

COURT NETWORK

Supreme Court of Cassation is the highest court in the Republic of Serbia directly superior to the Appellate Commercial Court, the Appellate Misdemeanor Court, the Administrative Court and the Court of Appeals.

In addition to the Supreme Court of Cassation, the state level courts include also the Appellate Commercial Court, the Appellate Misdemeanor Court and the Administrative Court.

Since January 1, 2014, the Republic of Serbia has 159 courts, of which 66 basic courts, 25 high courts, 16 commercial and 44 misdemeanor courts and the Administrative Court. High courts act as appellate authorities, and in addition to them there are 4 appellate

За територију АП Косово и Метохија, до доношења посебног закона којим ће се основати судови надлежни за ту територију, настављају да раде 3 суда у Косовској Митровици: Прекршајни суд у Косовској Митровици, Виши суд у Косовској Митровици и Основни суд у Косовској Митровици.

courts, also the Appellate Commercial Court and the Appellate Misdemeanor Court.

Concerning the territory of Kosovo and Metohija, until a new law is adopted to regulate establishment of courts competent for this territory, 3 courts in Kosovska Mitrovica continue to operate: the Kosovska Mitrovica Misdemeanor Court, the Kosovska Mitrovica High Court and the Kosovska Mitrovica Basic Court.

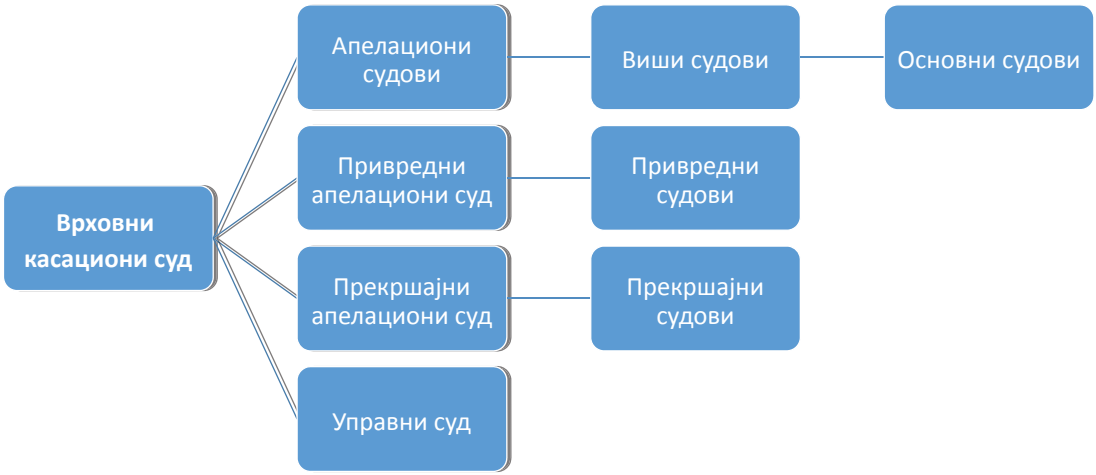

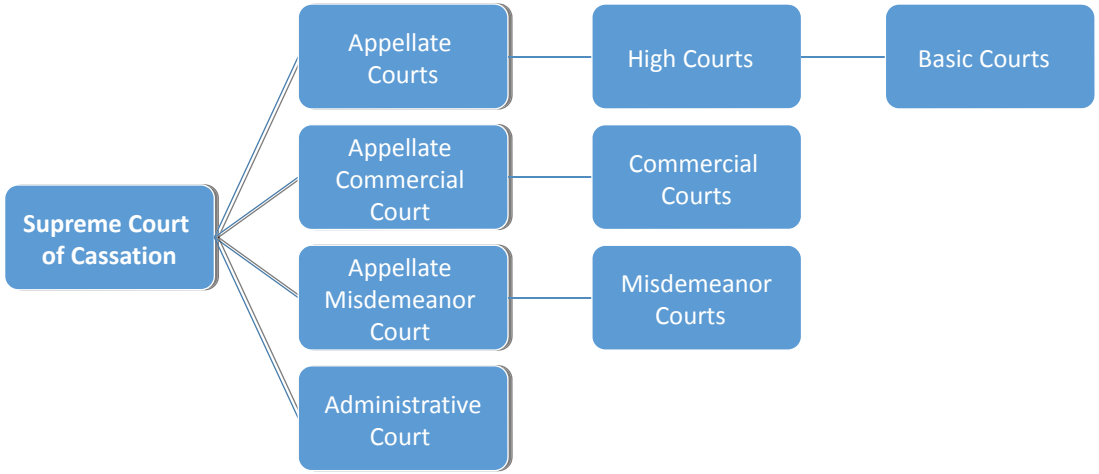

О СУДИЈАМА

Судије врше своју функцију као сталну, осим када се први пут бирају, када им мандат траје три године. Лице које се први пут бира на судијску функцију, за судију бира Народна скупштина на предлог Високог савета судства, а за трајно обављање судијске функције, у истом или другом суду, судију бира Високи савет судства.

Судија је у вршењу судијске функције независан и потчињен само Уставу и закону. Сваки утицај на судију у вршењу судијске функције је забрањен.

По правилу, судије врше своју функцију у суду за који су изабрани и само уз своју сагласност могу бити упућени на рад у други суд, други државни орган или установу.

У погледу имунитета, Уставом је прокламовано начело да судија не може бити позван на одговорност за изражено мишљење или гласање приликом доношења судске одлуке, осим ако се ради о кривичном делу кршења закона од стране судије. Судија не може бити лишен слободе у поступку покренутом због кривичног дела учињеног у обављању судијске функције без одобрења Високог савета судства.

Забрањено је политичко деловање судија. Законом се уређује које су друге функције, послови или приватни интереси неспојиви са судијском функцијом.

ABOUT JUDGES

Judges serve their tenure as permanent, except when they are elected for the first time in which case their tenure lasts for three years. A person being elected for judge for the first time, is elected by the National Assembly upon the proposal of the High Judicial Council while judges are elected for permanent tenures either in same or different court by the High Judicial Council.

In serving their judicial function judges are independent and subordinate only to the Constitution and laws. Any influence on a judge relating to his judicial function is prohibited.

As a rule, judges carry out their function in court for which they are elected and can be transferred to another court, government authority or institution only with their consent.

In terms of immunity, the Constitution has proclaimed the principle in accordance to which a judge may not be held responsible on account of an opinion he expressed or on account of the way he voted in the procedure of rendering a court decision, unless the matter in question is violation of law by the judge. A judge may not be imprisoned in a criminal proceeding pursuing the criminal offense allegedly committed by him or her in exercise of his/her judicial function, without the approval of the High Judicial Council.

Political engagement of judges is prohibited. The law specifies duties, posts or private interests which are incompatible with judicial office.

ПОЛОЖАЈ СУДИЈА

Положај судија утврђен је Уставом Републике Србије, Законом о судијама, другим законима и међународним документима.

Судија је независан у поступању и доношењу одлуке, суди и пресуђује на основу Устава, закона и других општих аката, потврђених међународних уговора, општеприхваћених правила међународног права. Сви државни органи и функционери дужни су да својим поступањем и понашањем одржавају поверење у независност и непристрасност судија и судова.

Судија је слободан у заступању свог схватања, утврђивању чињеница и примени права, у свему о чему одлучује. Судија није дужан да икоме, па ни другим судијама и председнику суда, објашњава своја правна схватања и утврђено чињенично стање, изузев у образложењу одлуке или кад то закон посебно налаже.

Судија је дужан да у свакој прилици одржи поверење у своју независност и непристрасност. Судија је дужан да непристрасно води поступак по својој савести, у складу са властитом проценом чињеница и тумачењем права, уз обезбеђење правичног суђења и поштовање процесних права странака гарантованих Уставом, законом и међународним актима.

THE STATUS OF A JUDGE

The status of a judge has been regulated by the Constitution of the Republic of Serbia, the Law on Judges and other laws and international documents.

A judge is independent in his actions and rendering decisions, he/she adjudicates and renders judgments based on the constitution, laws and other regulations, ratified international agreements, universally accepted rules of international law. The conduct and actions of all government authorities and officials need to be such to reflect trust in independence and impartiality of judges and courts.

A judge may freely represent his/her holding, find facts and apply law in the cases assigned to him/her. A judge is not required to explain his understanding of law and facts found to anyone, not even other judges or the chief judge, except in the rationale of his/her decision or when the law expressly requires him/her to do so.

A judge is required to maintain trust in his independence and impartiality in any occasion. A judge is required to handle cases impartially, in line with his conscience and own judgment of facts and interpretation of law, to provide just trial and comply with the procedural rights of the parties guaranteed by the Constitution, law and international documents.

УСЛОВИ ЗА ИЗБОР СУДИЈА

За судију може бити изабран држављанин Републике Србије који испуњава опште услове за рад у државним органима, који је завршио правни факултет, положио правосудни испит и

ELIGIBILITY OF JUDGES

Any citizen of the Republic of Serbia who fulfills the general requirements for employment in the state authorities, who has graduated from a school of law and passed bar exam and who is profesionally com-

који је стручан, оспособљен и достојан судијске функције.

Стручност подразумева поседовање теоријског и практичног знања потребног за обављање судијске функције, оспособљеност вештине које омогућавају ефикасну примену специфичних правничких знања у решавању судских предмета, а достојност моралне особине које судија треба да поседује и понашање у складу са тим особинама.

Моралне особине које судија треба да поседује су: поштење, савесност, правичност, достојанственост, истрајност и узорност, а понашање у складу са тим особинама подразумева чување угледа судије и суда у служби и изван ње, свест о друштвеној одговорности, одржавање независности и непристрасности, поузданости и достојанства у служби и изван ње и преузимање одговорности за унутрашњу организацију и позитивну слику о судству у јавности.

После положеног правосудног испита, потребно је радно искуство у правној струци:

- ▶ две године за судију прекршајног суда;
- ▶ три године за судију основног суда;
- ▶ шест година за судију вишег суда, привредног суда и Прекршајног апелационог суда;
- ▶ десет година за судију апелационог суда, Привредног апелационог суда и Управног суда;
- ▶ дванаест година за судију Врховног касационог суда.

petent, trained and worthy of the judicial function is eligible for a judge.

Profesional competence implies possessing theoretical and practical knowledge a person needs to carry out judicial function, training implies possessing skills which enable efficient application of specific legal knowledge in addressing court cases and worthiness implies moral attributes which any judge must have and conduct in line with those attributes.

The moral attributes that any judge should possess are: honesty, conscientiousness, fairness, dignity, persistency and exemplarity and related conduct implies preserving the judge's and court's reputation while on and off duty awareness of his/her social responsibility, maintenance of impartiality, reliability and dignity on and off duty and assuming responsibility for the internal organization and a positive image about the judiciary in public.

Having passed bar exam, a candidate needs to gain practical on-the-job legal experience:

- ▶ two years for a misdemeanor judge;
- ▶ three years for a basic court judge;
- ▶ six years for a judge of a high court, commercial court or the Appellate Misdemeanor Court;
- ▶ ten years for an appellate judge, a judge of the Appellate Commercial Court and the Administrative Court;
- ▶ twelve years for a judge of the Supreme Court of Cassation.

ДИСЦИПЛИНСКА ОДГОВОРНОСТ СУДИЈА

Дисциплински прекршај је несавесно вршење судијске функције или понашање судије недостојно судијске функције.

Неки од прекршаја су: повреда начела непристрасности; пропуштање судије да тражи изузеће у предметима у којима постоји разлог за изузеће, односно искључење предвиђено законом; неоправдано кашњење у изради одлука; узимање предмета у рад редом који неоправдано одступа од реда којим су примљени; неоправдано незаказивање рочишта или претреса; учестало кашњење на заказана рочишта или претресе; неоправдано одуговлачење поступка и др.

Дисциплинске санкције су јавна опомена, умањење плате до 50% до једне године и забрана напредовања у трајању до три године.

Дисциплинска санкција изриче се сразмерно тежини учињеног дисциплинског прекршаја.

Дисциплинске органе, који воде поступак против судије, образује Високи савет судства, а то су Дисциплински тужилац и његови заменици и Дисциплинска комисија. Чланове дисциплинских органа именује Високи савет судства из реда судија.

Дисциплински поступак је хитан и затворен за јавност, изузев уколико судија у односу на кога се поступак води не захтева да поступак буде јаван. Дисциплински поступак води Дисциплинска комисија на предлог Дисциплинског тужиоца.

Правоснажана одлука којом је изречена дисциплинска санкција, уписује се у лични лист судије.

Када утврди одговорност судије за тежак дисциплински прекршај, Дисциплинска комисија покреће поступак за разрешење судије.

DISCPLINARY LIABILITY OF JUDGES

Breach of Discipline is a negligent practice in judicial office or conduct of a judge unworthy of judicial function.

Some of the breaches: violation of the principle of impartiality; judge's failure to seek recusal in cases where there is a reason for him/her to be recused, or disqualified anticipated in law; delays in rendering decisions with no good reason; handling cases outside of the order in which they were filled with no good reason; non-scheduling hearings and trials with no good reason; frequent coming late to scheduled hearings or trials; delays in the proceedings with no good reason, etc.

Disciplinary Sanctions are public admonitions, salary cuts up to 50% within up to one year and prohibition of promotion up to three years.

A disciplinary sanction is proportionate to the gravity of the committed disciplinary breach.

Disciplinary Authorities handing a procedure against a judge are formed by the High Judicial Council and those are a disciplinary prosecutor and his/her deputies and a disciplinary commission. Members of a disciplinary commission are appointed by the High Judical Council from the judges' ranks.

Disciplinary Procedure is urgent and closed to the public, unless the judge against whom the procedure has been initiated requests that the procedure be open to the public. A disciplinary procedure is carried out by a disciplinary commission upon the proposal of a disciplinary prosecutor.

A final decision to imposing a disciplinary measure is entered in the judge's personal file.

When a disciplinary commission finds that a judge is responsible for a severe disciplinary breach it initiates the procedure for judge's dismissal.

УДАЉЕЊЕ СА СУДИЈСКЕ ФУНКЦИЈЕ

Судија се удаљује са функције кад му је одређен притвор, а може бити удаљен са функције кад је покренут поступак за његово разрешење или кривични поступак за дело због кога може бити разрешен. О обавезном удаљењу судије одлучује председник суда, а о обавезном удаљењу председника суда - председник непосредно вишег суда. Ако удаљење није обавезно, о њему одлучује председник Врховног касационог суда. На одлуку о удаљењу судија има право приговора Високом савету судства.

REMOVAL FROM THE BENCH

A judge is dismissed when he has been ordered detention, or may be removed from the bench as a result of a procedure for his dismissal or criminal proceedings initiated against him for an offense which results in his dismissal. The Chief Judge renders decisions about judges' dismissal while direct superior court considers reasons for a dismissal of the chief judge. If it is not absolutely required to dismiss a judge, it is up to the Chief Justice of the Supreme Court of Cassation to have a final say about it. Judges have the right to lodge a complaint to the High Judicial Council against the decision on dismissal.

ПРЕСТАНАК СУДИЈСКЕ ФУНКЦИЈЕ

Судијска функција престаје:

- на захтев судије,
- кад судија наврши радни век (кад наврши 65 година живота, по сили закона, изузетно, судији Врховног касационог суда престаје радни век када наврши 67 година живота),
- кад судија трајно изгуби радну способност за обављање судијске функције,
- кад не буде изабран на сталну функцију или
- кад буде разрешен (кад је осуђен за кривично дело на безусловну казну затвора од најмање шест месеци или за кажњиво дело које га чини недостојним судијске функције, затим кад нестручно врши судијску функцију или због учињеног тешког дисциплинског прекршаја).

TERMINATION OF A JUDGE'S OFFICE

Judicial office may be terminated:

- Upon judge's request,
- When a judge served sufficient number of years (by virtue of law, when he/she turns 65. Exceptionally, years of service of a justice of the Supreme Court of Cassation end when he/she turns 67),
- When a judge becomes permanently incapable of working and carrying out his judicial function,
- When a judge is not elected for a permanent tenure or
- When a judge is dismissed (when he is sentenced for a criminal offence to a prison sentence of at least six months or for a punishable offense which makes him/her unfit to be a judge, when he/she carries out his/her function incompetently or because of a severe disciplinary breach).

Одлуку о престанку судијске функције доноси Високи савет судства.

Одлука о престанку судијске функције постаје правноснажна када је потврђена у поступку по приговору или истеком рока за изјављивање приговора ако приговор није изјављен.

A decision on termination of a judge's office is rendered by the High Judicial Council.

A decision on termination of a judge's office becomes final upon its confirmation in the complaint review procedure or upon the expiration of the time limit for filing a complaint if no complaint has been lodged.

ГАРАНТ НЕЗАВИСНОСТИ И САМОСТАЛНОСТИ СУДОВА И СУДИЈА

Високи савет судства је установљен као независан и самосталан орган који треба да обезбеди и буде гарант независности и самосталности судова и судија. Представља руководећи и надзорни орган судског система и има одлучујућу улогу у процесу избора, напредовања, одговорности, материјалног положаја, сталности, непреместивости, имунитету и престанку судијске функције. Такође има надлежности у погледу људских ресурса, организације и надзора, буџета, вредновања резултата, општег оквира и унутрашњег уређења и рада судова и стратешког планирања.

Високи савет судства има 11 чланова. У саставу Високог савета судства су председник Врховног касационог суда, министар надлежан за правосуђе и председник надлежног одбора Народне скупштине, као чланови по положају, и осам изборних чланова које бира Народна скупштина у складу са законом. Изборне чланове чине шест судија са сталном судијском функцијом, од којих је један са територије аутономних покрајина, и два угледна и истакнута правника са најмање 15 година искуства у струци, од којих је један адвокат а други професор правног факултета.

GUARANTOR OF JUDGES' AND COURTS' INDEPENDENCE AND AUTONOMY

The High Judicial Council was established as an independent and autonomous authority to secure and guarantee the independence and autonomy of courts and judges. It is a managing and supervisory authority in the judicial system and has a critical role in the process of election, and promotion of judges and when it comes to judge's liability, financial position, election to permanent tenure, and prohibition of transfer of judges, immunity and termination of judges' office. It is also responsible to manage human resources; it is responsible for the organization and supervision, for the budget, for the judicial performance assessment, for the general framework and courts' internal organization and operations and strategic planning.

The High Judicial Council has 11 members as follows: the Chief Justice of the Supreme Court of Cassation, a minister in charge of the judiciary and the chair of the respective committee of the National Assembly, as members whose rank implies membership in the HJC and eight members elected by the National Assembly in accordance with the law. The elected members include six judges with permanent tenure of whom one from the territory of autonomous provinces

О СУДСКИМ ОДЛУКАМА

Судске одлуке се доносе у име народа. Заснивају се на Уставу, закону, потврђеном међународном уговору и пропису донетом на основу закона. Судске одлуке су обавезне за све и не могу бити предмет вансудске контроле. Судску одлуку може преиспитивати само надлежни суд, у законом прописаном поступку. Свако је дужан да поштује извршну судску одлуку.

and two renowned and distinguished legal experts with at least 15 years of practice of whom one lawyer and one law professor.

ABOUT COURT DECISIONS

Court decisions are rendered in the name of the people. They rest on the Constitution, laws and ratified international agreements and rules adopted based on law. Court decisions are binding for all and may not be the subject of extrajudicial control. A Court decisions may be reviewed only by a competent court by the procedure provided by law. An enforceable court decision must be adhered to by everyone.

III ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД

III. SUPREME COURT OF CASSATION

О ВРХОВНОМ КАСАЦИОНОМ СУДУ ДАНАС

Врховни касациони суд је највиши суд у Републици Србији.

Седиште Врховног касационог суда је у Београду.

(члан 143. ст. 4. и 5. Устава Републике Србије)

ABOUT THE SUPREME COURT OF CASSATION TODAY

The Supreme Court of Cassation shall be the highest court in the Republic of Serbia.

The seat of the Supreme Court of Cassation shall be in Belgrade.

(Article 143 Para 4 and 5 of the Contitution of the Republic of Serbia)

Врховни касациони суд је почео са радом 1. јануара 2010. године, када и други судови основани према организацији судства и надлежности судова, у складу са одредбама Закона о уређењу судова („Сл. гласник РС“, бр. 116/08 и 104/09). Од 22. маја 2014. године, са увођењем надлежности у заштити права на суђење у разумном року, претрпео је значајније измене у унутрашњој организацији.

Врховни касациони суд чине судије Врховног касационог суда, на челу са председником Суда, и запослени, Законом о уређењу судова дефинисани као судско особље.

Председник Врховног касационог суда је од 6. децембра 2013. године судија Драгомир Милојевић.

Са председником, на дан 1. септембра 2016. године, Суд има 37 изабраних судија а судско особље чине 200 запослених, од којих су 8 државни службеници на положају, 45 судијски помоћници - саветници, а остало чине државни службеници и намештеници на информационим, рачуноводстве-

The Supreme Court of Cassation was opened on January 1, 2010, together with other courts which were established in accordance with the Law on Organization of Courts (Official Gazette Nos. 116/08 and 104). As of May 2014, and the introduction of jurisdiction over the protection of the right to a trial within a reasonable time, it went through significant changes of its internal organization.

The Supreme Court of Cassation is comprised of justices headed by the Chief Justice; its employees designated as the court staff, in accordance with the Law on Organization of Courts.

Since December 6, 2013, the Chief Justice of the Supreme Court of Cassation has been Justice Dragomir Milojevic.

Together with its Chief Justice, as of September 1, 2016 the court is comprised of 37 elected justices and 200 members of the court staff out of whom there are 8 appointed senior-ranked civil servants, 45 judicial assistants – advisors to the Supreme Court of Cassation, while others are civil servants or state employees

Седиште Врховног касационог суда је од 2010. године у Згради судова у Немањиној 9 у Београду

As of 2010, the Seat of the Supreme Court of Cassation has been in the Court Building on 9 Nemanjina St. in Belgrade

ним, техничким, административним и осталим пратећим пословима битним за успешно функционисање Суда.

tasked with IT, accounting, technical, administrative and other supporting activities important for successful operations of the Court.

НАДЛЕЖНОСТ ВРХОВНОГ КАСАЦИОНОГ СУДА

Надлежност Врховног касационог суда, установљена са почетком рада нове мреже судова, од 2010. године, а проширена је изменама и допунама Закона о уређењу у области заштите права на суђење у разумном року, чија примена је отпочела 22. маја 2014. године.

Измењена је и прецизирана одредбама Закона о заштити права на суђење у разумном року, од 1. јануара 2016. године.

Надлежност Врховног касационог суда је у суђењу, изван суђења и у заштити права на суђење у разумном року.

JURISDICTION OF THE SUPREME COURT OF CASSATION

The jurisdiction of Supreme Court of Cassation was established together with the latest court network in 2010 and expanded with amendments to the Law on Protection of Right to Trial within a reasonable time, the implementation of which began on May 22, 2014.

The jurisdiction has been amended again and specified by the provisions of the Law on the Protection of the Trial Within a Reasonable Time, adopted on January 01, 2016.

The jurisdiction of the Supreme Court of Cassation pertains to adjudication, non-trial jurisdiction and the protection of the right to a trial within a reasonable time.

НАДЛЕЖНОСТ У СУЂЕЊУ

Врховни касациони суд надлежан да одлучује у суђењу:

- о ванредним правним средствима изјављеним на одлуке судова Републике Србије и у другим стварима одређеним законом,

- о сукобу надлежности између судова, ако за одлучивање није надлежан други суд и

- о преношењу надлежности ради лакшег вођења поступка или других важних разлога.

(члан 30. Закона о уређењу судова)

TRIAL JURISDICTION

The Supreme Court of Cassation has jurisdiction to decide in trials about the following matters:

- Extraordinary legal remedies against decisions rendered by the courts in the Republic of Serbia as well as other matters regulated by law.

- Conflict of jurisdictions between courts if no other court is competent to address the conflict

- Transfer of jurisdiction to enable easier case disposition or due to other important reasons.

(Article 30 of the Law on Organization of Courts)

НАДЛЕЖНОСТ ИЗВАН СУЂЕЊА

NON-TRIAL JURISDICTION

Надлежност Врховног касационог суда изван суђења:

- обезбеђује јединствену судску примену права и једнакост странака у судским поступцима,

- разматра примену закона и других прописа и рад судова,

- именује судије Уставног суда,

- даје мишљење о кандидату за председника Врховног касационог суда и

- врши друге надлежности одређене законом.

(члан 31. Закона о уређењу судова)

The Jurisdiction of the Supreme Court of Cassation which is not related to adjudication in trials:

- secures uniform application of law by courts and equal treatment of parties in court proceedings,

- reviews the application of laws and other regulations and operation of courts,

- appoints judges of the Constitutional Court,

- provides an opinion about a candidate nominated for its Chief Justice

- carries other different tasks prescribed by law.

(Article 31 of the Law on Organization of Courts)

Једна од најзначајнијих активности Врховног касационог суда изван суђења је у уједначавању судске праксе међу судовима у Републици Србији. У циљу уједначавања судске праксе почетком априла 2014. године, председник Врховног касационог суда донео је нормативни акт „План активности Суда ради уједначавања судске праксе“.

Као највиши суд у систему судске власти, иако судске одлуке не представљају извор права, одлуке Врховног касационог суда имају велику улогу у уједначавању судске праксе и делују посебно снагом ауторитета највише судске инстанце.

Одлуке Врховног касационог суда и правна схватања утврђена на седницама одељења Врховног касационог суда објављују се у посебној збирци. Све одлуке Врховног касационог суда битне за праксу судова објављују се на веб-сајту суда.

One of the most important activities of the Supreme Court of Cassation outside of trials concerns harmonization of case law among courts in the Republic of Serbia. To that end, at the beginning of April 2014 the Chief Justice passed a normative document “Court Activity Plan aimed at Harmonization of Case Law”.

Being the highest court in the court system, even though its decisions are not considered to be a source of law, the Supreme Court of Cassation has a significant role in harmonization of case law and its decisions exert powerful influence on the highest court authorities.

Decisions of the Supreme Court of Cassation and legal opinions reached in sessions of this court’s departments are published in a special publication. All decisions rendered by the Supreme Court of Cassation are significant for the court practice and are published on its web-page.

Општи и посебни регистри правних схватања воде се посебно за сваку грану права, хронолошким редом и могу се објавити у посебној збирци или на веб-сајту Врховног касационог суда.

Поред ове, веома значајна активност Врховног касационог суда изван суђења усмерена је на смањење броја нерешених старих предмета у судовима Србије, у чијем циљу је 2014. године председник Суда донео „Јединствени програм решавања старих предмета у Републици Србији (мере, препоруке, примена и праћење)“.

A general and special registry of legal opinions are kept separately for each branch of law, in chronological order, and may be published in special publications or on the web-page of the Supreme Court of Cassation.

In addition to this, another very important activity of the Supreme Court of Cassation outside of adjudication in trials concerns reduction of backlog in courts of Serbia. In 2014, for this purpose the Chief Justice passed "National Backlog Reduction Program in the Republic of Serbia (measures, recommendations, application and monitoring)".

НАДЛЕЖНОСТ У ЗАШТИТИ ПРАВА НА СУЂЕЊЕ У РАЗУМНОМ РОКУ

JURISDICTION RELATING TO THE PROTECTION OF THE RIGHT TO A TRIAL WITHIN A REASONABLE TIME

Правна средства којима се штити право на суђење у разумном року јесу:
1) приговор ради убрзавања поступка (у даљем тексту: приговор);
2) жалба;
3) захтев за правично задовољење.
(члан 3. Закона о заштити права на суђење у разумном року)

Legal remedies used to protect the right to a trial within a reasonable time are as follows:
1) Objection files to accelerate the proceedings herein after referred to as: the objection);
2) Complaint;
3) Motion for just satisfaction.
(Article 3 of the Law on the Protection of the trial within a reasonable time)

Надлежност Врховног касационог суда у заштити права на суђење у разумном року је одлучивање о првостепеној и другостепеној заштити права у тој материји, у поступцима који су покренути према Закону о уређењу судова до 31. децембра 2015.

The jurisdiction of the Supreme Court of Cassation relating to the protection of the right to a trial within a reasonable time is embodied in rendering decisions, either as a trial or appellate authority, concerning protection of this particular right in court proceedings initiated

године, и одлучивање о правним средствима према Закону о заштити права на суђење у разумном року: о приговору ради убрзавања поступка, о жалби на одлуку председника Управног суда, Привредног апелационог суда, Прекршајног апелационог суда и апелационих судова и о жалби на одлуку Врховног касационог суда о приговору. Одлучивање о захтеву за правично задовољење није у надлежности Врховног касационог суда.

НОСИОЦИ СУДСКЕ ВЛАСТИ У СУДУ

Носиоци судске власти у Суду су судије Врховног касационог суда, који своју судијску функцију врше на Општој седници, седници одељења и у судским већима.

ОПШТА СЕДНИЦА

Општу седницу чине председник и судије Врховног касационог суда. Председник Суда руководи општом седницом.

Делокруг рада Опште седнице је:

- разматра примену прописа којима се уређују питања из делокруга судова;
- разматра примену закона и других прописа;
- именује судије Уставног суда;
- даје мишљење о кандидату за судију Врховног касационог суда;
- даје мишљење о кандидату за председника Суда;
- разматра рад судова и судија;
- доноси Пословник о уређењу и раду Врховног касационог суда;

in accordance with the Law on Organization of Courts by December 31, 2015, and rendering decisions on legal remedies in accordance with the Law on the Protection of the trial within a reasonable time: about objections filed to accelerate the proceedings; about complaints against decisions rendered by the Chief Judge of the Administrative Court, the Chief Judge of the Appellate Commercial Court, the Chief Judge of the Appellate Misdemeanor Court and chief judges of appellate courts; and about complaints against decisions of the Supreme Court of Cassation addressing objections filed to that court. The Supreme Court of Cassation is not responsible to render decisions about just satisfaction (of injured parties).

HOLDERS OF JUDICIAL AUTHORITY IN COURT

The holders of judicial authority in court are the justices of the Supreme Court of Cassation who carry out their judicial function in Plenary Session, sessions of their department and judicial panels.

EN BANK (PLENARY) SESSION

En Bank (Plenary) Session is the session of the Chief Justice and justices of the Supreme Court of Cassation. The Chief Justice presides over the Plenary Session.

The matters discussed and tasks handled in Plenary Session are as follows:

- Application of laws and rules which regulate matters that fall under the jurisdiction of courts;
- Application of laws and other regulations;

Сала за Општу седницу

Conference Room used for the Session of all judges

- одлучује о покретању поступка за оцену уставности закона и законитости прописа и других општих аката;
- одлучује о удаљењу председника суда;
- поставља судију који врши функцију председника суда;
- одлучује о искључењу и изузећу председника суда;
- одлучује о приговору судије Врховног касационог суда на годишњи распоред послова, промену врсте посла, на одступање од редоследа пријема предмета и одузимање предмета;
- на предлог председника суда поставља секретара суда;
- врши и друге послове одређене законом и Пословником о уређењу и раду Врховног касационог суда.

За пуноважно одлучивање на Општој седници потребно је учешће већине судија од укупног броја судија. Одлуке се доносе већином гласова присутних судија Врховног касационог суда.

- Appointing judges of the Constitutional Court;
- Providing an opinion about a candidate for a judge of the Supreme Court of Cassation (SCC);
- Providing an opinion about a candidate for the Chief Justice of the SCC;
- Reviewing the performance of judges and courts;
- Adopting the Rules of Procedure concerning Organization and Operations of the SCC;
- Initiation of the procedure for evaluation of constitutionality of laws and constitutionality of rules and other general enactments;
- Rendering a decision on the dismissal of the Chief Justice;
- Appointing a justice to carry out the function of the Chief Justice;
- Rendering decisions about disqualification or recusal of the Chief Justice;
- Rendering decisions on justices' objections to the annual activity plan, a change of the type of the activity or skipping the order in which cases were filed and taking the cases from the judges they were originally assigned to;
- Appointing the Court Secretary upon the proposal of the Chief Justice;
- Other tasks specified by law and the Rules of Procedure concerning Organization and Operation of the Supreme Court of Cassation.

In order for valid decisions to be adopted in the Plenary Session, a majority of justices need to attend and vote in session. Decisions are made by majority vote of the attending justices of the SCC.

ПРЕДСЕДНИК ВРХОВНОГ КАСАЦИОНОГ СУДА

CHIEF JUSTICE OF THE SUPREME COURT OF CASSATION

Председника Врховног касационог суда, на предлог Високог савета судства, по прибављеном мишљењу Опште седнице Врховног касационог суда и надлежног одбора Народне скупштине, бира Народна скупштина.

Председник Врховног касационог суда бира се на период од пет година и не може бити поново биран.

(ставови 1. и 2. члана 144. Устава Републике Србије)

The Chief Justice of the Supreme Court of Cassation is, upon the proposal of the High Judicial Council and after obtaining an opinion from the Plenary Session of the SCC and the line Parliamentary committee, elected by the National Assembly.

The Chief Justice is elected for a period of five years and cannot be reelected.

(Paragraphs 1 and 2 of Article 144 of the Constitution of the Republic of Serbia)

Председника Врховног касационог суда, међу судијама тог суда, бира Народна скупштина на предлог Високог савета судства, по прибављеном мишљењу Опште седнице и надлежног одбора Народне скупштине.

Овлашћења и дужности председника Суда су да:

- представља суд пред државним органима, другим домаћим и међународним органима и организацијама;
- руководи Судском управом, с тим да послове у вези одлучивања о правима судија на основу њиховог рада, утврђивања годишњег распореда послова, одлучивања о радним односима судског особља, у случају кад је то законом одређено, као и о удаљењу судије са дужности не могу бити пренети на заменика;
- организује рад Суда;
- стара се о очувању самосталног и независног положаја Суда;

The Chief Justice of the SCC is elected by the National Assembly among justices of this court, upon the proposal of the High Judicial Council, and after obtaining an opinion of the Plenary Session and the line Parliamentary Committee.

The Chief Justice is responsible to:

- Represent the Court before the government authorities, other Serbian and international authorities and organizations;
- Manage the Court Administration, whereas the decision-making about the justices' rights stemming from their function, annual planning of activities, labor relations of the court staff, in case when it is prescribed by law, and removal of a justice from the bench cannot be delegated to the deputy chief justice;
- Organize Court operations;
- Preserve independence and autonomy of the Court;
- Issue orders and instructions;

Председник Врховног касационог суда,
судија Драгомир Милојевић

Chief Justice
Dragomir Milojevic

- издаје наредбе и упутства;
- потписује опште и друге акте Суда;
- остварује сталан увид у рад Суда као целине и предузима мере за законито, правилно, тачно и благовремено обављање свих послова;
- надзире рад судских одељења и служби прегледом уписника и помоћних књига, роковника и рочишта, сталним евидентирањем предмета чије решавање дуго траје, прибављањем извештаја и на сваки други погодан начин;
- врши послове који се тичу програма стручног усавршавања и обуке судијских помоћника;
- разматра притужбе странака и других учесника у судском поступку који сматрају да се поступак одугловачи, да је неправилан или да постоји било какав утицај на његов ток, односно исход, и предузима одговарајуће мере, у складу са законом;
- прописује кућни ред и одређује распоред просторија у судској згради;

- Sign general and other enactments/documents of the Court;
- Carry out continuous review of Court operations and take measures for lawful, correct, accurate and timely completion of all activities;
- Supervise operations of court departments and offices by reviewing registry books and supporting books, scheduling books and trial schedules, by continuous recording the delayed cases through reporting and in any other suitable manner;
- Carry out activities that concern professional development and training of judicial assistants;
- Examine complaints of the parties and other participants in court proceedings who consider that the proceedings have been delayed, irregular or that the proceedings have been influenced and take appropriate measures in accordance with law;
- Pass house rules and determines the internal organization of offices and chambers in the court building;

- даје писмено одобрење за фотографисање и снимање у згради суда, као и на рочиштима;
- сазива и руководи Општом седницом;
- осмишљава Програм за решавање старих предмета;
- стара се о спровођењу и правилној примени Судског пословника;
- надзире судску управу нижег суда и у случају нечињења председника нижег суда, доноси акте из његовог делокруга;
- може да организује обиласке нижих судова са свог подручја, приликом којих може тражити обавештења о примени прописа и проблемима у суђењу;
- Високом савету судства доставља податке потребне за вођење личних листова за судије, судије поротнике и запослене.

КОЛЕГИЈУМ

Колегијум је образован као саветодавно тело председника Врховног касационог суда.

Колегијум чине: председник Суда, заменик председника суда, председници Одељења и руководиоци евиденције судске праксе у Кривичном, Грађанском одељењу и Одељењу за заштиту права на суђење у разумном року.

Колегијум може да разматра организациона питања, извештаје о раду суда, судских одељења и сва друга питања од значаја за функционисање и усклађивање рада у суду.

Колегијум доноси закључке и даје мишљења о питањима која су на дневном реду.

- Allow in writing any photographing or filming in the court building and in trials;
- Call and preside over the Plenary Session;
- Design a program for backlog reduction;
- Secure the implementation and correct application of the Court Rules of Procedure;
- Supervise court management of lower courts and in case when chief judges of lower courts fail to act pass enactments from their purview;
- May tour the lower courts from the court's territory and may seek reports about the application of laws and rules and problems in adjudication;
- Provide data to the High Judical Council needed for maintaining judges' personal files, lay judges' files and court employees' files.

COLLEGIUM

The Collegium is formed to be an advisory body of the Chief Justice of the Supreme Court of Cassation.

The Collegium is comprised of: the Chief Justice, Deputy Chief Justice, heads of departments and heads in charge of maintaining case law records in the Criminal Department, Civil Department and the Department for the Protection of the Right to a Trial Within Reasonable Time.

The collegium may examine organizational matters, reports about operations of the court, court departments and all other matters important for the functioning of the court and internal harmonization within the court.

The collegium adopts conclusions and provides opinions about the matters on its agenda.

ЗАМЕНИК ПРЕДСЕДНИКА СУДА

У Врховном касационом суду председник суда може имати једног или више заменика, о чему одлучује председник суда. Заменика председника, одређује годишњим распоредом послова судија за текућу годину председник Суда.

Поједине послове судске управе председник може поверити заменику председника и председницима одељења, изузев послова који су законом одређени као непреносиви.

Заменик председника Суда замењује председника Суда у случају спречености или одсутности. Када председник Суда одреди више од једног заменика, одређује једног заменика који га замењује.

У Врховном касационом суду, председник суда има два заменика, судију Јанка Лазаревића и судију Снежану Андрејевић.

DEPUTY CHIEF JUSTICE

The Chief Justice of the Supreme Court of Cassation may have one or several deputies depending on his/her decision. The Chief Justice designates his/her deputy by the annual activity plan for the judges for the current year.

The Chief Justice may delegate some activities concerning court administration to his/her deputy and presidents of departments, except for the activities which cannot be delegated in accordance with law.

The Deputy Chief Justice can replace the Chief Justice if he/she is hindered to act or is absent. When the Chief Justice designates more than one deputy, he/she specifically designates one of them to act in his absence.

The Chief Justice of the Supreme Court of Cassation has two deputies, Justice Janko Lazarevic and Justice Snezana Andrejevic.

Заменици председника суда, судија Јанко Лазаревић и судија Снежана Андрејевић (у централном делу)

Deputies of the Chief Justice, Justice Janko Lazarević and Justice Snezana Andrejević (Center)

СУДИЈЕ ВРХОВНОГ КАСАЦИОНОГ СУДА

Судију и председника суда бира и о престанку њихове функције одлучује Народна скупштина, односно Високи савет судства.

Одлуком о броју судија, Врховни касациони суд има председника и 37 судија.

За судију може бити изабран држављанин Републике Србије који испуњава опште услове за рад у државним органима, који је завршио правни факултет, положио правосудни испит и који је стручан, оспособљен и достојан судијске функције.

За судију Врховног касационог суда, потребно радно искуство у правној струци је дванаест година после положеног правосудног испита.

Остали услови за избор судије су стручност, оспособљеност и достојност.

Судији се годишњим распоредом послова, који утврђује председник суда на Општој седници по претходно прибављеном мишљењу судија, утврђује правна област у којој поступа односно одређује врста судијског посла.

Врста судијског посла се не може мењати у току године. Изузетно, због избора новог судије, дужег одсуства судије, знатно повећаног или смањеног прилива предмета у току године по појединим правним областима или упражњеног судијског места, судији може током године бити промењена правна област у којој поступа.

JUSTICES OF THE SUPREME COURT OF CASSATION

Justices and the Chief Justice are elected and dismissed by the National Assembly, i.e., the High Judical Council.

Pursuant to the Decision on the Number of Judges, the Supreme Court of Cassation has a Chief Justice and 37 Judges.

A citizen of the Republic of Serbia compliant with the requirements for serving in the government authorities who graduated from a school of law and passed bar exam and who is trained, skilled and worthy of the judicial function may be elected judge.

For a justice of the Supreme Court of Cassation a candidate needs practical experience in law gained during twelve years of practice following successful bar exam.

Other requirements are expertise, training and worthiness.

In the plenary session, the Chief Justice of the Court designs annual activity plans for all judges after having previously obtained the judges' opinion and assigns them to act in particular areas of law or perform a particular activity.

The specified type of the judicial activity cannot be changed during the year. Exceptionally, when a new justice is elected, when a justice is absent for a longer period of time, because of significant increase or decrease in the inflow of cases during the year in some legal areas or because of a vacancy in the bench, a legal area to which a justice had been previously assigned to can change during the year.

Судије Врховног касационог суда
(према азбучном реду) су:

1. Милојевић Драгомир, *председник Суда*
2. Ајншпилер-Поповић Гордана
3. Андрејевић Снежана, *заменик председника Суда*
4. Апостоловић Бранислава
5. Аћимовић Драган
6. Боровац Јелена
7. Важић Невенка
8. Вујичић Божидар
9. Драгичевић-Дичић Радмила
10. Драгојевић Биљана
11. Говедарица Марина
12. Ђорђевић Драгиша
13. Ђукић Лидија
14. Живановић Бисерка
15. Зарић Споменка
16. Ивић Мирјана
17. Јоцић Драган, *председник Апелационог суда у Нишу*
18. Ковачевић-Томић Маја
19. Крстајић Веско
20. Лазаревић Јанко, *заменик председника Суда*
21. Лутовац Звездана
22. Милутиновић Љубица, *председник Одељења за заштиту права на суђење у разумном року*
23. Накић-Момировић Слађана

Justices of the Supreme Court of Cassation
(in alphabetical order) are:

1. Milojević Dragomir, *Chief Justice*
2. Ajnšpiler-Popović Gordana
3. Andrejević Snežana, *Deputy Chief Justice*
4. Apostolović Branislava
5. Aćimović Dragan
6. Borovac Jelena
7. Važić Nevenka
8. Vujičić Božidar
9. Dragičević-Dičić Radmila
10. Dragojević Biljana
11. Govedarica Marina
12. Đorđević Dragiša
13. Đukić Lidija
14. Živanović Biserka
15. Zarić Spomenka
16. Ivić Mirjana
17. Jocić Dragan, *President of the Niš Appellate Court*
18. Kovaćević-Tomić Maja
19. Krstajić Vesko
20. Lazarević Janko, *Deputy Chief Justice*
21. Lutovac Zvezdana
22. Milutinović Ljubica, *Head of the Department for the Protection of the Trial Within a Reasonable Time*
23. Nakić-Momirović Slađana
24. Nikolić Milomir
25. Pavlović Sonja
26. Peković Novica, *President of the Novi Sad Appellate Court*

24. Николић Миломир
25. Павловић Соња
26. Пековић Новица, *председник Апелационог суда у Новом Саду*
27. Петровић Радослав
28. Поповић Весна
29. Синановић Биљана
30. Скоко Драган
31. Станић Бранко
32. Станојевић Јасминка
33. Таталовић Зоран
34. Трифуновић Предраг, *председник Грађанског одељења*
35. Цветковић Бата, *председник Кривичног одељења*
36. Цветковић Милунка
37. Чавлина Горан

27. Petrović Radoslav
28. Popović Vesna
29. Sinanović Biljana
30. Skoko Dragan
31. Stanić Branko
32. Stanojević Jasminka
33. Tatalović Zoran
34. Trifunović Predrag, *Head of the Civil Department*
35. Cvetković Bata, *Head of the Criminal Department*
36. Cvetković Milunka
37. Čavlina Goran

СУДСКА ОДЕЉЕЊА

Годишњим распоредом послова одређују се судска одељења, број и састав општих и специјализованих већа и судије које их чине, председници одељења односно, већа и судије које ће их замењивати, као и послови судијских помоћника.

Судско одељење поступа у истој правној области.

COURT DEPARTMENTS

The number of court departments, the number and structure of general and specialized panels and justices that comprise them, heads of departments, i.e., of the panels and justice who will be their substitutes and activities of judicial assistants are specified within the annual activity plan.

A court department acts in its particular legal area.

Седница судског одељења:

- разматра правна питања;
- утврђује правна схватања о спорним правним питањима;
- разматра начине побољшања рада и стручности судија и судијских помоћника;
- предлаже Општој седници покретање иницијативе за регулисање појединих питања и за измену и допуну постојећих прописа;
- даје Општој седници иницијативу за стављање предлога за оцењивање уставности и законитости закона и других општих аката и разматра друга питања о којима се одлучује на Општој седници;
- разматра рад одељења;
- даје мишљење о раду саветника суда ради оцењивања;
- разматра питања важна за рад судова;
- утврђује сентенце које се објављују у Билтену судске праксе;
- разматра и друга питања из делокруга рада одељења.

Врховни касациони суд има:

- Кривично одељење
- Грађанско одељење са специјализованим већем за управну материју
- Одељење за заштиту права на суђење у разумном року и
- Одељење судске праксе.

During a session of a court department the following is considered:

- Legal matters;
- Legal opinions about controversial legal matters;
- Possible ways of improvement of the work and expertise of justices/judges and judicial assistants;
- Proposals to the Plenary Session to launch initiatives to regulate specific matters and to amend the existing rules;
- Proposals to the Plenary Session to launch initiatives to review constitutionality and legality of laws and other regulations and other matters under the purview of the Plenary Session;
- Performance of the department;
- Opinions on the work of the court advisor for performance evaluation purposes;
- Matters important for the court;
- Sentences to be published in the Case Law Bulletin;
- Other matters under the purview of the department.

The Supreme Court of Cassation has:

- Criminal Department
- Civil Department with a panel specialized in administrative matters
- Department for Protection of Right to a Trial Within Reasonable Time, and
- Case Law Department

У Кривичном, Грађанском одељењу и Одељењу за заштиту права на суђење у разумном року образована су припремна одељења ради испитивања испуњености процесних претпоставки за одлучивање о захтевима за заштиту права на суђење у разумном року и правним лековима у предметима из надлежности Врховног касационог суда.

Кривично одељење чине судије и саветници суда (судијски помоћници) који су годишњим распоредом послова одређени да раде у општим и специјализованим већима образованим за кривичну материју и за прекршајну материју за прекршаје из области јавног реда и мира, саобраћаја и јавне безбедности.

Грађанско одељење чине судије и саветници суда (судијски помоћници) који су годишњим распоредом послова одређени да раде у општим и специјализованим већима образованим за грађанску и управну материју.

Одељење за заштиту права на суђење у разумном року чине судије и саветници суда (судијски помоћници) који су годишњим распоредом послова одређени да раде у предметима заштите права на суђење у разумном року, одлучивања о приговору, о жалби на одлуку председника Управног суда, Привредног апелационог суда, Прекршајног апелационог суда и апелационих судова, као и о жалби на одлуку Врховног касационог суда у предметима заштите права на суђење у разумном року по приговору.

Одељење судске праксе чине председник суда, заменик председника суда, председници судских одељења, главни и одговорни уредник Билтена судске праксе, руководиоци евиденције судске праксе у судским одељењима и њихови заменици и саветници суда (судијски помоћници) који раде на пословима евиденције судске праксе.

Within the Criminal, the Civil Department and the Department for the Protection of the Right to Trial within Reasonable Time preparatory departments have been established to examine whether the procedural requirements have been met in cases filed to seek protection of the right to a trial within a reasonable time and in cases seeking legal remedies in areas that fall under the jurisdiction of the Supreme Court of Cassation.

Criminal Department is comprised of justices and court advisors (judicial assistants) who have been assigned, by means of the annual court activity plan, to work in general and specialized panels formed for criminal matters and misdemeanor matters, in particular public order and piece, traffic and public safety.

Civil Department consists of justices and court advisors (judicial assistants) who have been assigned, by means of the annual court activity plan, to work in general and specialized panels formed for civil and administrative matters.

Department for the Protection of the Right to Trial within Reasonable Time consists of justices and court advisors (judicial assistants) who have been assigned, by means of the annual court activity plan, to work on cases filed to seek the protection of the right to a trial within a reasonable time, addressing an objection, addressing a complaint filed against a decision of the Chief Judge of the Administrative Court, of the Appellate Commercial Court, Appellate Misdemeanor Court, and appellate courts and, addressing a complaint against a decision of the Supreme Court of Cassation in cases filed to seek, through objection, the protection of the right to a trial within a reasonable time.

Case Law Department is comprised of the Chief Justice, Deputy Chief Justice, department heads, the Editor-in-Chief of the Case Law Bulletin, heads in charge of maintaining case law records in court de-

Суднице у Врховном касационом суду
Courtrooms of the Supreme Court of Cassation

Одељење судске праксе прати и проучава судску праксу, иницира преиспитивање усвојеног правног схватања, обавештава судије и саветнике суда о правним схватањима судских одељења и утврђује који су подаци и документација потребни да се прате у циљу усавршавања судске праксе као и начин њиховог евидентирања, обраде и уношења у публикације, ради обезбеђивања јединствене судске примене права.

Рад у одељењима Врховног касационог суда одвија се у већима и у седницама одељења.

Судско веће одлучује у конкретним предметима из надлежности Врховног касационог суда. Седницу судског већа води председник већа, а предмет износи судија известилац. Судије у већу, у саставу који се одређује применом процесног закона, већају и доносе одлуке.

Седница одељења Врховног касационог суда разматра питања из делокруга судских одељења. Седницу одељења сазива председник одељења или председник суда по сопственој иницијативи или на предлог већа.

partments and their deputies and court advisors (judicial assistants) handling case law records.

The Case Law Department monitors and studies case law, initiates reviews of adopted legal standpoints, notifies justices and court advisors about legal opinions of the court departments and specifies the data and documents which need to be monitored in order to perfect case law and the manner of their recording, processing and publication that will enable uniform application of law in courts.

The work of the Supreme Court of Cassation is carried out in panels and department sessions.

Court Panel handles actual cases under the purview of the Supreme Court of Cassation. The sessions are managed by the president of the panel and a case is presented by the reporting justice. Justices on the panel, the structure of which is determined by a specific procedural law, hold sessions and render decisions.

Session of a department of the Supreme Court of Cassation is used to handle matters under the purview of court department. The session of a department is called

Правно схватање усвојено на седници одељења обавезује сва већа у саставу одељења.

Судским одељењем руководи председник одељења, кога по прибављеном мишљењу судија одељења поставља председник суда. Председник одељења се стара да се послови у одељењу обављају уредно и благовремено.

Председници Одељења у Суду су: Кривичног - судија Бата Цветковић, Грађанског - судија Предраг Трифуновић и Одељења за заштиту права на суђење у разумном року – судија Љубица Милутиновић. Председник Одељења судске праксе је председник Суда.

by the head of the department or the Chief Justice on his/her own initiative or upon the proposal of the panel.

A legal opinion adopted in a session of a department is binding for all panels formed within the department.

A court department is governed by its head appointed by the Chief Justice after previously obtained opinion of all justices of the department. The department head is responsible to secure that all activities in the department are completed orderly and on time.

Department heads in the Court are: Criminal Department – Justice Bata Cvetkovic, Civil Department – Justice Predrag Trifunovic and the Department for the Protection of Right to a Trial Within a Reasonable Time – Justice Ljubica Milutinovic. Head of the Case Law Department is the Chief Justice.

УНУТРАШЊЕ УРЕЂЕЊЕ СУДА

Основне унутрашње јединице у Врховном касационом суду су судска одељења, Служба председника суда, Секретаријат и Судска писарница. Ван организационих јединица систематизована су радна места управитељ суда и интерни ревизор.

INTERNAL ORGANIZATION OF THE COURT

The basic internal units of the Supreme Court of Cassation are: court departments, the Chief Justice's Office, the Secretariat and the Court Registry Office. Outside of these organizational units are the position of a court manager and the position of an internal auditor.

СУДСКО ОСОБЉЕ

Судско особље у Врховном касационом суду чине судијски помоћници и државни службеници и намештеници на административним, техничким, рачуноводственим, информационим и осталим пратећим пословима значајним са судску власт.

COURT STAFF

The court staff of the Supreme Court of Cassation consists of judicial assistants and civil servants and state employees handling administrative, technical, accounting, IT and other supporting tasks important for judicial authority.

Број судског особља одређује председник суда актом о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места у суду, а мерила за одређивање броја судског особља утврђује министар надлежан за послове правосуђа. У Суду је систематизовано 55 радних места за укупно 201 извршиоца, од чега 9 државних службеника на положају, 96 државних службеника на извршилачким радним местима и 96 намештеника.

За обављање послова судијског помоћника одређено је 1 радно место у звању саветника Врховног касационог суда или судског саветника са укупно 45 извршилаца.

Међусобни односи унутрашњих јединица у Врховном касационом суду заснивају се на начелима јединства у извршавању послова из надлежности суда, узајамне сарадње, обавештавања и договарања, поштовања права, дужности и одговорности, у складу са законом и актима о раду суда.

У остваривању сарадње и координације рада унутрашњих јединица, одржавају се радни састанци, размењују информације и искуства у обављању послова.

Радна места у Суду разврстана су на радна места судијских помоћника, државних службеника и намештеника, у складу са одредбама Закона о државним службеницима и Закона о уређењу судова.

Међу државним службеницима су и запослени на положају, секретари три одељења, руководиоци Секретаријата, Службе председника Суда и Одсека за информационе технологије и двоје запослених са другим овлашћењима и одговорностима у вези вођења и усклађивања рада у Суду. Запослени стичу положај у Суду постављењем од стране Опште седнице или председника Суда.

The number of the court staff is determined by the Chief Justice in his/her enactment about internal organization and organizational chart of the job positions in the court, while measures for determination of the court staff are specified by a minister in charge of the judiciary. The court includes 55 job positions for 201 members of the court staff of whom nine civil servants on enforcement positions and 96 state employees.

For the position of a judicial assistant there is one job description for the "advisor to the Supreme Court of Cassation or judicial advisor" and there are 45 employees with this job description.

Mutual relations of internal organizational units of the Supreme Court of Cassation rest on the principles of unity in carrying out tasks under the purview of the court, mutual cooperation, notification and making agreements, respect of law, duties and responsibilities, in accordance with law and enactments regulating court operations.

Cooperation and coordination of activities of the court's internal organization units are implemented through meetings, exchange of information and practical experience.

The job positions in the court have been classified into the position of a judicial assistant, the position of a civil servant and a state employee, in accordance with the provisions of the Law on Civil Servants and the Law on Organization of Courts.

Among the civil servants there are senior ranking servants, secretaries of three departments, heads of the Secretariat, of the Chief Justice's Office and IT Department and two employees with other responsibilities and duties concerning management and harmonization of operations in the Court. The civil servants are promoted to a senior rank by appointment in the Plenary Session or by the Chief Justice.

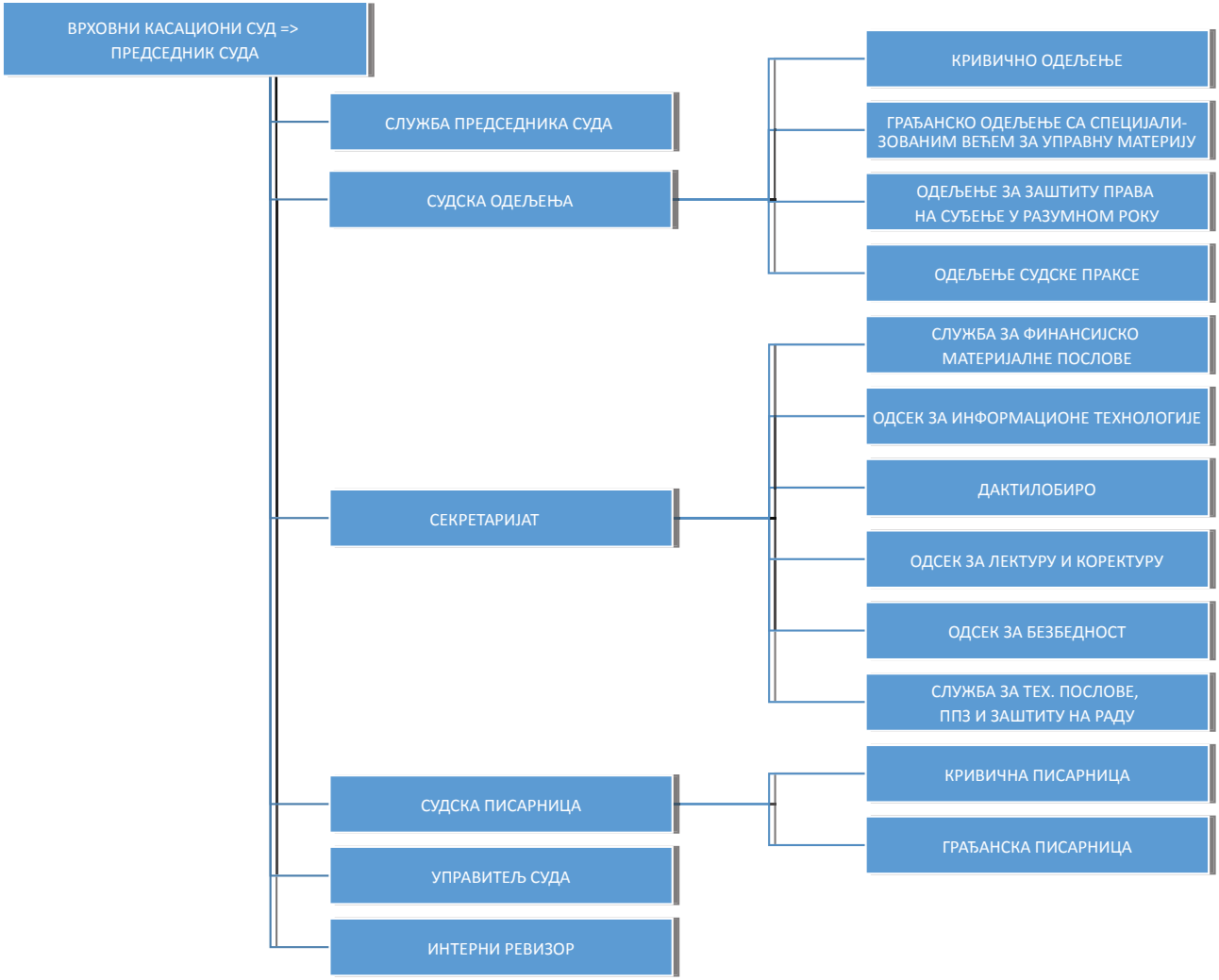
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД =>
ПРЕДСЕДНИК СУДА
СЛУЖБА ПРЕДСЕДНИКА СУДА
СУДСКА ОДЕЉЕЊА
КРИВИЧНО ОДЕЉЕЊЕ
ГРАЂАНСКО ОДЕЉЕЊЕ СА СПЕЦИЈАЛИ-
ЗОВАНИМ ВЕЋЕМ ЗА УПРАВНУ МАТЕРИЈУ
ОДЕЉЕЊЕ ЗА ЗАШТИТУ ПРАВА
НА СУЂЕЊЕ У РАЗУМНОМ РОКУ
ОДЕЉЕЊЕ СУДСКЕ ПРАКСЕ
СЕКРЕТАРИЈАТ
СЛУЖБА ЗА ФИНАНСИЈСКО
МАТЕРИЈАЛНЕ ПОСЛОВЕ
ОДСЕК ЗА ИНФОРМАЦИОНЕ ТЕХНОЛОГИЈЕ
ДАКТИЛОБИРО
ОДСЕК ЗА ЛЕКТУРУ И КОРЕКТУРУ
ОДСЕК ЗА БЕЗБЕДНОСТ
СЛУЖБА ЗА ТЕХ. ПОСЛОВЕ,
ППЗ И ЗАШТИТУ НА РАДУ
СУДСКА ПИСАРНИЦА
КРИВИЧНА ПИСАРНИЦА
ГРАЂАНСКА ПИСАРНИЦА
УПРАВИТЕЉ СУДА
ИНТЕРНИ РЕВИЗОР

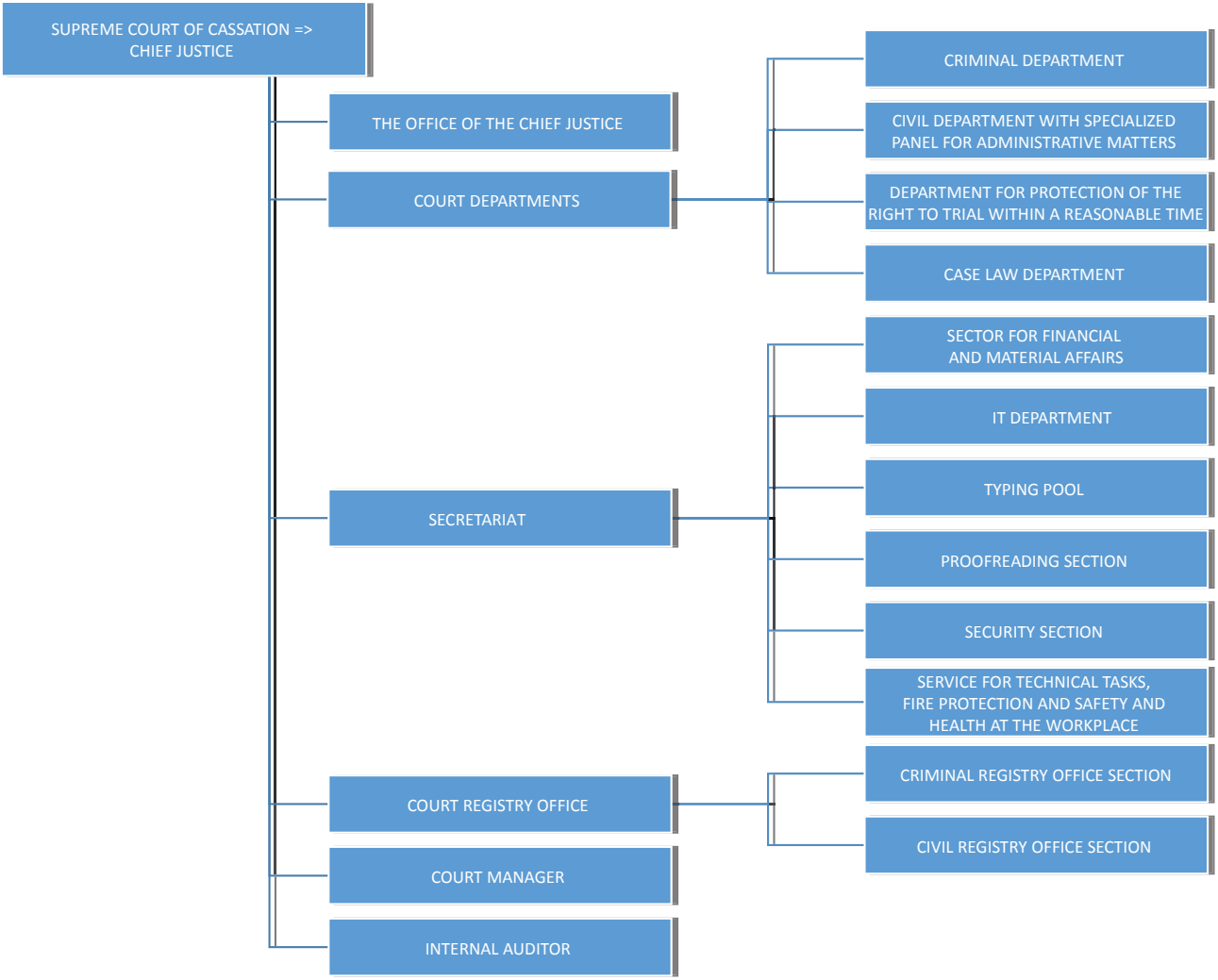
SUPREME COURT OF CASSATION => CHIEF JUSTICE
THE OFFICE OF THE CHIEF JUSTICE
COURT DEPARTMENTS
CRIMINAL DEPARTMENT
CIVIL DEPARTMENT WITH SPECIALIZED PANEL FOR ADMINISTRATIVE MATTERS
DEPARTMENT FOR PROTECTION OF THE RIGHT TO TRIAL WITHIN A REASONABLE TIME
CASE LAW DEPARTMENT
SECRETARIAT
SECTOR FOR FINANCIAL AND MATERIAL AFFAIRS
IT DEPARTMENT
TYPING POOL
PROOFREADING SECTION
SECURITY SECTION
SERVICE FOR TECHNICAL TASKS, FIRE PROTECTION AND SAFETY AND HEALTH AT THE WORKPLACE
COURT REGISTRY OFFICE
CRIMINAL REGISTRY OFFICE SECTION
CIVIL REGISTRY OFFICE SECTION
COURT MANAGER
INTERNAL AUDITOR

Судијски помоћник је запослени у Суду, који у оквиру судског одељења помаже судији у раду, врши претходну оцену дозвољености правног лека о коме се одлучује у суду, израђује нацрте судских одлука и сентенце, учествује у разматрању и обради спорних правних питања, прегледа у кривичним, грађанско-привредним и управним предметима одлуке судских већа и врши надзор над применом усвојених правних ставова, евидентира случајеве неслагања између судских већа у погледу примене правних ставова и правних схватања изражених у конкретним одлукама, учествује у припреми материјала за Билтен судске праксе, припрема информације и друге материјале за седницу Одељења судске праксе и стара се о извршењу донетих закључака, прикупља и систематизује правна схватања и начелна правна мишљења и обавља и друге послове по налогу председника одељења, односно председника већа; раде у звању саветника Врховног касационог суда.

Судијски помоћник одређен за секретара већа, поред наведених, обавља и послове: помаже председнику већа у припреми и организовању седнице већа; води евиденцију о кретању предмета у већу и о раду већа; прима предмете и друге материјале за веће и прослеђује их судији; сачињава месечни, периодични и годишњи извештај о раду већа и др.

Потребни услови за рад на радном месту судијског помоћника са звањем саветника Врховног касационог суда или судског саветника су да је дипломирани правник, да има положен правосудни испит и најмање шест година радног искуства у правној струци после положеног правосудног испита.

A judicial assistant is a court's employee who provides assistance to a justice within the department, carries out a preliminary review of admissibility of the legal remedy subject to court adjudication, drafts court decisions and sentences, takes part in discussion and addressing controversial legal matters, reviews decisions of panels made in criminal, civil-commercial and administrative cases and supervises the implementation of legal opinions, records cases of dissenting court panels when it comes to application of legal opinions and holdings presented in specific decisions, takes part in preparation of the material for the Case Law Bulletin, prepares information and material for sessions of the Case Law Department and secures enforcement of conclusions made, gathers and organizes legal opinions and legal holdings and carries out other tasks as ordered by the head of the department or president of the panel; works as the advisor to the Supreme Court of Cassation.

A judicial assistant who has been appointed secretary of the panel, in addition to the above listed tasks, carries out other tasks: helps the president of the panel to prepare and organize a session of the panel, maintains records about case flow of the panel and about performance of the panel; takes the cases and other material for the panel and delivers them to justices, prepares monthly, periodical and annual work reports for the panel, etc.

The qualification criteria for the position of a judicial assistant or an advisor to the Supreme Court of Cassation: graduate degree in law, successfully passed bar exam, and at least six years of practical experience in law after having passed his/her bar exam.

СЛУЖБА ПРЕДСЕДНИКА СУДА

У Служби председника суда обављају се разни стручни послови судске управе везани за председника суда, припремају упутства и наредбе, обављају стручни послови за Општу седницу, израђују нормативни акти суда, планирају и припремају међународни пројекти, обављају послови европских интеграција, поступа се по представкама и притужбама, обавља комуникација са судовима и грађанима, прати поступање судова у извршавању мера које су наложили надлежни органи у поступку надзора над радом судова, припремају статистички извештаји и врши анализа периодичних извештаја о раду судова, води евиденција о састанцима и обавезама председника суда, организују састанци и припрема материјал за састанке којима председава или на којима учествује председник суда, обављају се протоколарни послови за председника суда, послови превођења и други послови.

Службом председника суда руководи руководилац Службе, државни службеник на положају кога поставља председник Суда.

OFFICE OF THE CHIEF JUSTICE

The Chief Justice's Office handles various technical activities relating to the Chief Justice's activities, prepares instructions and orders, carries out technical tasks concerning the Plenary Session, drafts normative acts of the court, plans and prepares international projects, carries out tasks relating to European integration, acts on complaints, communicates with courts and citizens, monitors actions of courts that were ordered by different authorities in their supervision of courts' operations, prepares statistical reports and analyze periodical work reports filed by courts, maintains records about meetings and duties of the Chief Justice, organizes meetings and prepares material for the meetings presided over by the Chief Justice or meetings attended by the Chief Justice, carries out protocol-related activities on behalf of the Chief Justice, translates documents and performs other tasks.

The Office of the Chief Justice is managed by the head of the Office, a senior ranking civil servant appointed by the Chief Justice.

СЕКРЕТАРИЈАТ

Секретаријат помаже председнику суда у пословима судске управе, и врши друге послове који су му Пословником о уређењу и раду Врховног касационог суда стављени у делокруг.

Секретаријат, у вези послова судске управе и других послова које обавља, води уписнике судске управе, припрема нацрте појединачних аката у вези пријема у радни однос и остваривања права,

THE SECRETARIAT

The Secretariat assists a Chief Justice in the court administration tasks, and is in charge of the other tasks falling under its purview and entrusted to it by the Rules on the Organization and Operations of the Supreme Court of Cassation.

The Secretariat, when it comes to the court administration and other related tasks it administers, is in charge of keeping registers, drafting individual enact-

дужности и одговорности из радног односа запослених у суду, као и нацрте појединачних аката за остваривање права по основу рада судија, обавља финансијско-материјалне и рачуноводствене послове и послове јавних набавки добара, услуга и радова, обавља информатичке и послове на одржавању информатичке опреме, обавља административне послове за Општу седницу, обавља стручне и административне послове за потребе комисија и радних тела у суду, административне послове у вези стручног усавршавања судија и судског особља, води прописане евиденције из разних области рада у суду, обављају се дактилографски и лекторски послови, врши умножавање штампаног материјала, воде евиденције о стручним публикацијама, текстовима и јавним гласилима и стара се о набавци и дистрибуцији стручне литературе корисницима у суду, предузимају се мере безбедности и заштите здравља на раду и осигурања запослених, обављају послови противпожарне заштите, обављају послови правосудне страже, обављају послови текућег одржавања зграде суда и др.

У Секретаријату су према врсти посла образоване организационе јединице:

1. Служба за финансијско-материјалне послове
2. Одсек за информационе технологије
3. Одсек за коректуру и дактилобиро
4. Одсек за безбедност
5. Служба за техничке послове, противпожарну заштиту и за безбедност и здравље на раду.

Секретаријатом руководи секретар суда, кога на предлог председника суда поставља Општа седница. Секретар Врховног касационог суда има статус

ments in relation with the employment of court staff, as well as drafting individual enactments for attainment of rights in line with the work of justices, is in charge of financial and material and accounting tasks and public procurement of goods, services and works, performs IT tasks and IT equipment maintenance related tasks, performs administrative tasks for the Plenary Session, performs technical and administrative tasks for the commissions and working bodies within the court, administrative tasks related to professional development of justices and court staff, keeps prescribed records from different areas of court's operations, performs typing-related tasks and editing-related tasks, makes photocopies of printed materials, keeps records of professional publications, texts and public newsletters and takes care of purchase and distribution of professional literature to the court's users, takes safety and health measures at work and of insurance of the court staff, performs firefighting tasks, performs court guards-related tasks, current maintenance tasks, and other related tasks.

The following organizational units are formed within the Secretariat depending upon the type of work they perform:

1. Sector for Financial and Material Affairs
2. Sector for Information Technologies
3. Proofreading Department and Typing Pool
4. Security Section
5. Service for Technical Tasks, Fire Protection and Safety and Health at the workplace.

A Secretary of the Court is heading the Secretariat, who is, upon the proposal by a Chief Justice, appointed by the Plenary Session. A Secretary of the Supreme

државног службеника на положају, који у погледу законских услова, мора да испуњава услове за судију апелационог суда.

СУДСКА ПИСАРНИЦА

Судска писарница је организациони део суда у коме се обављају административни и технички послови. Подељена је на два одсека. Радом одсека руководи шеф одсека, под надзором управитеља писарнице.

Радом судске писарнице руководи управитељ писарнице, који истовремено може водити и послове појединих организационих јединица писарнице.

Радна места у Судској писарници одређена су као самостална извршилачка радна места или у оквиру организационих јединица:

1. Одсек кривичне писарнице,
2. Одсек грађанске писарнице.

Судском писарницом руководи управитељ судске писарнице.

У Судској писарници се обављају послови административне обраде предмета и вођења свих књига уписника и именика, осим оних који се односе на судску управу, води се евиденција о кретању списа предмета од пријема у суд до експедиције надлежном органу, дају основна обавештења странкама и учесницима у судском поступку о кретању предмета на основу података из службених евиденција суда, врши расписивање заказаних јавних седница, обављају послови информатичке евиденције рада суда и судија и израда разних извештаја о томе,

Court of Cassation has the status of a civil servant at the office, who in terms of the statutory conditions, must fulfill all requirements for an appellate court judge.

COURT REGISTRY OFFICE

Court Registry Office is an organizational unit of the court wherein all administrative and technical tasks are administered. It has two sections. Head of the Section is heading each section, under the supervision of a Head of the Registry Office.

A Head of the Registry Office is administering the work of the Registry Office, who at the same time can administer tasks of certain organizational units within the Registry Office.

Posts within the Court Registry Office are determined as independent executive posts or within the organization units:

1. Civil Registry Office Section,
2. Criminal Registry Office Section.

A Head of the Registry Office is managing the work of the Office.

The works performed within the Court Registry Office are related to administrative processing of all cases and keeping of all registries and directories, except for those related to the court administration; the Registry Office also keeps the records on case-flow as of their filing before the court until their expedition to the competent authority, it provides basic explanations to the parties and participants in the court proceedings on the flow of their cases based upon the official records of the Court, schedules public sessions, performs tasks

врши статистичка обрада извештаја о раду суда, врши архивирање предмета и други послови.

Поред запослених чији се послови врше у оквиру наведених организационих јединица у Суду, систематизована су и радна места ван организационих јединица, управитеља Суда, које није попуњено, са делокругом послова да помаже председнику Суда у финансијско-материјалном и организационо-техничком пословању суда и интерног ревизора.

ИНТЕРНИ РЕВИЗОР

Потреба систематизовања радног места интерног ревизора као независног државног службеника ван организационих јединица у Суду, установљена је материјално-финансијским прописима у вези обавеза Суда као директног корисника буџетских средстава, у складу са Законом о државној ревизорској институцији.

Интерни ревизор, између осталог, сачињава извештаје о обављеним ревизијама и подноси их председнику суда, обавља и непосредне и оперативне послове ревизије, анализира и оцењује све финансијске пословне функције из надлежности Суда, проверава примену закона и поштовања правила интерне контроле, идентификује и врши процену ризика, проверава да ли је финансијско пословање у складу са прописима, унутрашњим актима и уговорима, врши контролу коришћења финансијских средстава и др.

related to IT records of the work of the Court and justices and develops different reports thereto, statistically processes reports on the work of the Court, archives cases and performs other tasks.

Besides all staff whose activities are performed within the mentioned organizational units of the Court, working posts outside the organizational units are classified, such as Court Manager, which is still vacant, with the purview to assist a Chief Justice in the financial and material and organizational and technical operations of the Court and a post of an Internal Auditor.

INTERNAL AUDITOR

An obligation to establish a post of an internal auditor as an independent civil servant outside the organizational units of the Court was established by substantive-financial regulations in relation with the obligations of the Court being a direct beneficiary of the budget, and in line with the Law on the State Audit Institution.

An internal auditor, among other things, develops reports on audits and submits them to a Chief Justice, performs immediate and operational audit works, analyzes and evaluates all financial transactions falling under the jurisdiction of the Court, checks the application of laws and compliance with the internal control rules, identifies and does risk assessment, checks whether the financial operations are in line with regulations, internal enactments and contracts, oversees the use of financial assets, and other things.

ЈАВНОСТ РАДА

Правна држава незамислива је без владавине права и правне сигурности али и без јавности рада државних органа и слободног приступа информацијама.

Врховни касациони суд константно ради на унапређењу транспарентности, правовремено информишући јавност о раду Суда и чинећи информације доступним свим грађанима под једнаким условима - објављивањем саопштења, одржавањем конференција за медије, одговорима на питања и захтеве новинара, преко веб-сајта Суда, издавањем Билтена, давањем информација од јавног значаја, објављивањем Информатора о раду, омогућивањем непосредног приступа суду и др.

ПРИСТУП ЈАВНОСТИ РАДУ СУДА

У згради суда је дозвољено фотографисање, аудио и видео снимање, уз претходно прибављено писмено одобрење председника суда, водећи рачуна о интересовању јавности, интересу поступка, приватности и безбедности учесника у поступку.

Општој седници Врховног касационог суда могу присуствовати позвани стручњаци за материју која се разматра и њима се доставља материјал само за ту тачку дневног реда.

За суђење за које постоји веће интересовање јавности судска управа обезбеђује просторију која може примити већи број лица.

У поступку који Врховни касациони суд води у кривичним предметима **јавност може бити ис-**

TRANSPARENCY OF THE WORK

A state founded on the Rule of Law cannot be envisaged without the rule of law and legal certainty, neither can it be envisaged without the transparency of the work of public authorities and free access to information.

The Supreme Court of Cassation is continuously working on the improvement of its transparency, timely informing the public about the work of the Court and making all information available to the public under the equal circumstances – publishing announcements, holding press conferences, responding to questions and inquiries of journalists, through the web page of the Court, issuing Bulletins, providing information of public concern, publishing Information Directory, enabling direct access to the Court, and other things.

ACCESS TO THE TRANSPARENCY OF THE WORK OF THE COURT

Photographing, audio and video recording are allowed within the Court building provided that a person requests, in advance, a written authorization of the Chief Justice, taking into account the interests of the public, interest of the proceedings, privacy and safety of all participants in the proceedings.

All invited experts in the subject-matter being discussed may attend the Plenary Session of the Supreme Court of Cassation, and they are all provided with the material for each item of the agenda.

For those trials for which there is a higher interest of the public shown, the court administration secures premises which can host larger number of citizens.

искључена ако то захтевају интереси заштите националне безбедности, јавног реда и морала, заштите интереса малолетника или приватности учесника у поступку, или када је то по мишљењу суда потребно ради заштите других оправданих интереса у демократском друштву.

Јавност је искључена и у поступку који Врховни касациони суд води у вези са породичним односима.

Судије и запослени у суду не могу јавно износити своје мишљење о предмету о којем суд може да одлучује.

In the proceedings the Supreme Court of Cassation conducts in criminal cases **the public may be excluded** if the interests to protect national security, public law and order and morality, protection on minors' interest or privacy of the participants in the proceedings require so, or when it is necessary, by opinion of the Court, for the protection of other legitimate interests in a democratic society.

The public is excluded in Supreme Court of Cassation proceedings relating to family issues.

None of the justices or court staff can publically present their opinion on the case the Court may be deciding upon.

СЛОБОДАН ПРИСТУП ИНФОРМАЦИЈАМА ОД ЈАВНОГ ЗНАЧАЈА

Јавност рада обезбеђена је у складу са Законом о слободном приступу информацијама од јавног значаја.

Јавност, у складу са наведеним Законом, има право на приступ информацијама од јавног значаја којима располаже Суд ... „ *ради остварења и заштите интереса јавности да зна и остварења слободног демократског поретка и отвореног друштва“*.

Информација од јавног значаја је она ... „ *којом располаже орган јавне власти, настала у раду или у вези са радом органа јавне власти, садржана у одређеном документу, а односи се на све оно о чему јавност има оправдан интерес да зна“*.

Суд је обавезан да информацију од јавног значаја учини доступном, тако што ће заинтересованима омогућити увид у документ који садржи инфор-

FREE ACCESS TO THE INFORMATION OF PUBLIC IMPORTANCE

Transparency of the work is ensured in line with the Law on Free Access to the Information of Public Importance.

Public, in line with the mentioned Law, has the right to free access to the information of public importance the Court has ... „ *with a view to exercising and protecting the public's interest to know and attaining a free democratic order and an open society“*.

Information of public importance is the one ... „ *held by a public authority, created during or relating to the operation of a public authority, which is contained in a document and concerns anything the public has a legitimate interest to know“*.

The Court is obliged to make an information of public importance available in a way that it shall enable the stakeholders to have the access to the document

мацију од јавног значаја, као и његово копирање и слање копије документа поштом или на други начин, ако постоји такав захтев.

За поступање по захтеву за приступ информацијама од јавног значаја овлашћени су секретари Кривичног и Грађанског одељења.

containing the information of public importance, as well as it's photocopying and sending of such a copy of the document via regular mail or any other way, if such a request exists.

Secretaries of the Criminal and Civil Departments are authorized to act upon the request for access to the information of the public importance.

ВЕБ-САЈТ СУДА

У септембру 2014. године, почео је са радом **нови веб-сајт** Врховног касационог суда (http://www.vk.sud.rs), модернији, прегледнији и једноставнији за коришћење. Путем веб-сајта грађани могу на лак и брз начин да се информишу о раду Суда, а истовремено и да пронађу информације које су им потребне.

Веб-сајт свакодневно се ажурира и допуњава актуелностима, информацијама о јавним набавкама, донетим општим и нормативним актима, правним схватањима, ставовима и закључцима, изабраним сентенцама, активностима у циљу уједначавања судске праксе и др.

Посебно место заузима база судске праксе и праксе Европског суда за људска права.

У циљу обезбеђивања јединствене судске примене права, Врховни касациони суд формира суд-

WEB PAGE OF THE COURT

In September 2014, **the new web page** of the Supreme Court of Cassation was launched (http://www.vk.sud.rs). The new one was more up-to-date, better organized and user-friendly. Through this web page, all citizens may in an easy and fast way get themselves informed on the work of the Court, and at the same time find all information they need.

The web-page is updated on a daily basis with the latest news, information on public procurements, adopted general and normative enactments, legal interpretations, standpoints and conclusions, selected dicta, actualities all with the view of harmonizing the case law and other information.

The case law of the European Court of Human Rights has a special place on the web page.

In order to ensure unified application of the law, the Supreme Court of Cassation creates case law through its

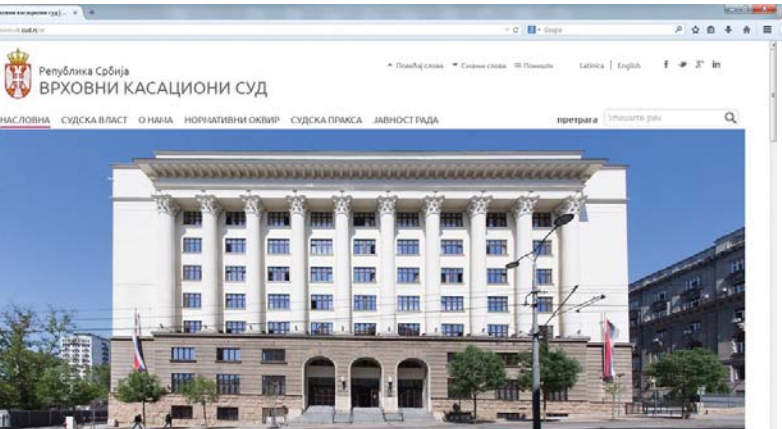

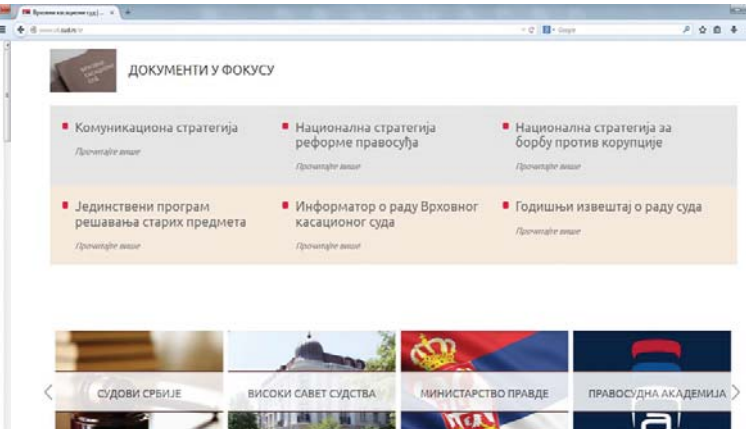

ску праксу кроз ставове у својим одлукама и кроз закључке и сентенце донете на одељењским седницама и на Општој седници.

База судске праксе Врховног суда Србије садржи око 2.000 анонимизираних и класификованих одлука по материјама, а база Врховног касационог суда садржи око 4.300 анонимизираних и класификованих одлука Врховног касационог суда. До свих одлука се долази на једноставан начин напредном и ефикасном претрагом.

judicial opinions presented in its decisions and through conclusions and opinions adopted at the departmental sessions and at the En Banc (Plenary) Session.

The case law database of the Supreme Court of Cassation contains around 2,000 anonymized and classified decisions per subject-matter, the database of the Supreme Court of Cassation also contains around 4,300 anonymized and classified decisions of the Supreme Court of Cassation. One can easily reach any decision using the advanced and efficient browsing tool.

ПУБЛИКАЦИЈЕ ВРХОВНОГ КАСАЦИОНОГ СУДА

PUBLICATION OF THE SUPREME COURT OF CASSATION

Врховни касациони суд објављује публикације намењене судовима и широј стручној јавности.

„Уједначавање судске праксе - изазови и могућа решења“ – аутори су Драгомир Милојевић, Снежана Андрејевић, Веско Крстајић, издавач је Мисија ОЕБС-а у Србији;

„Заштита права на суђење у разумном року у судском поступку“, *прво издање* и

„Заштита права на суђење у разумном року у судском поступку, друго измењено и допуњено издање“ - публикације приређене у оквиру пројекта „Подршка судства у Србији у примени Европске конвенције о људским правима“.

The Supreme Court of Cassation issues its publications intended for the courts and the broader professional public.

„Harmonization of the Case Law – Challenges and Possible Solutions “ – co-authors are Dragomir Milojević, Snežana Andrejević, Vesko Krstajić, published by the OSCE Mission to Serbia;

„Protection of the right to trial within a reasonable time in a court proceeding“, *first edition* and

„Protection of the right to trial within a reasonable time in a court proceedings, enhanced edition“– publications envisaged within the Project “Support to the Judiciary in Serbia in the implementation of the European Convention on Human Rights “.

БИЛТЕН СУДСКЕ ПРАКСЕ

Врховни касациони суд издаје Билтен судске праксе у коме се објављују правна схватања и правни закључци Кривичног и Грађанског одељења, утврђени ради попуњавања правних празнина у позитивном законодавству, уједначавања судске праксе у случају доношења различитих одлука судова и судских већа или правилне примене закона у циљу остварења законске функције Врховног касационог суда у вршењу судске власти изван суђења и обезбеђења јавности рада ове највише судске инстанце. У Билтену се обавезно објављују и правни ставови заузети у поступку решавања спорног правног питања по члану 176. Закона о парничном поступку (*"Службени гласник РС" 125/04, 111/09, 36/11 и 53/13)* и члана 180. Закона о парничном поступку (*"Службени гласник РС" 72/11, 49/13, 74/13 и 55/14).*

Годишње се објављују три броја Билтена судске праксе, од којих је један тематски, посвећен Годишњем саветовању судија „Судијски дани".

CASE LAW BULLETINS

The Supreme Court of Cassation is issuing its Case Law Bulletins where it publishes legal standpoints and legal conclusions issued by the Criminal and Civil Departments, in order to fulfill legal gaps in the positive legislation, harmonize the case law in case of the inconsistent rulings of different courts or court panels or duly apply the laws in order to fulfill legal function of the Supreme Court of Cassation when executing judicial power out-of-trial and ensuring transparency of the work of this last resort instance. The Bulletin also publishes legal standpoints taken in the procedure of the resolution of any disputable legal issue in regards to Article 176 of the Law on Civil Procedure (*"Official Gazette of the RS" 125/04, 111/09, 36/11 and 53/13)* and Article 180 of the Law on Civil Procedure (*"Official Gazette of the RS" 72/11, 49/13, 74/13 and 55/14).*

The three issues of the Case Law Bulletin are issued annually, out of which one is thematic, dedicated to the Annual Conference of Judges "Judicial Days".

Прва свеска Билтена Врховног суда Србије објављена је 1964. године. Како је то прва година издања према правилима издаваштва, јубилеј – педесетогодишњице објављивања билтена судске праксе био је 2014. године. Тим поводом објављен је јубиларни двоброј Билтена судске праксе који садржи преглед најважнијих правних ставова утврђених на седницама одељења Врховног суда Србије који су објављени у билтенима судске праксе тог суда - до 2009. године (прва књига), и правна схватања, ставове, закључке и сентенце из одлука утврђене на седницама одељења Врховног касационог суда од 2010. године до данас (друга књига).

The first Supreme Court of Cassation of Serbia Bulletin was issued in 1964. Since this year represents the first year of issuance in line with the publishing regulations, the jubilee – 50-year anniversary of the first Case Law Bulletin publication was celebrated in 2014. On that occasion, the jubilee double Case Law Bulletin which contains review of the most important legal standpoints determined during the sessions of the departments of the Supreme Court of Cassation of Serbia published in the Case Law Bulletins of this Court up to 2009 (the first issue), and legal standpoints, legal conclusions and judicial opinions from Court decisions as determined during the sessions of the departments of the Supreme Court of Cassation as of 2010 up-to-date (the second issue).

Посебно, свечано, једнотомно издање Билтена судске праксе, посвећено јубилеју највишег суда у Републици Србији „50 година од издања првог броја Билтена судске праксе“

Special, solemn, one-volume publication of the Case Law Bulletin, dedicated to the jubilee of the highest court in the Republic of Serbia "50 years since the publication of the first Case Law Bulletin issue"

Према доступним подацима, главни и одговорни уредници Билтена Врховног суда Србије од 1964. године до 2009. године, били су судије Врховног суда Србије:

1. Александар Минаковић
2. Бранко Станић
3. Влајко Шошкић
4. Др Милић Томановић
5. Милован Дедијер
6. Миомир Баровић
7. Предраг Трифуновић
8. Др Зоран Ивошевић
9. Др Драгиша Слијепчевић
10. Снежана Андрејевић

Главни и одговорни уредник Билтена Врховног касационог суда, од 01.01.2010. године је судија Снежана Андрејевић.

According to the available data, the editor-in-chief of the Case Law Bulletin of the Supreme Court of Cassation from 1964 until 2009, were the following Supreme Court of Cassation justices:

1. Aleksandar Minaković
2. Branko Stanić
3. Vlajko Šoškić
4. Milić Tomanović, PhD
5. Milovan Dedijer
6. Miomir Barović
7. Predrag Trifunović
8. Zoran Ivošević, PhD
9. Dragiša Slijepčević, PhD
10. Snežana Andrejević

As of January 1, 2010, a Chief-in-editor of the Supreme Court of Cassation Bulletin is Snežana Andrejević.

ИНФОРМАТОР О РАДУ СУДА

Врховни касациони суд, у складу са Законом о слободном приступу информацијама од јавног значаја и у складу са Упутством за израду и објављивање информатора о раду државних органа, израђује и објављује Информатор о раду.

Информатор о раду се објављује у електронској верзији на веб-сајту Врховног касационог суда http://www.vk.sud.rs а на захтев заинтересованог лица може се бесплатно снимити или преузети одштампани текст Информатора о раду Врховног касационог суда на инфо-пулту у згради судова у улици Немањина 9, Београд.

INFORMATION BOOKLET OF THE COURT

Supreme Court of Cassation, in line with the Law on Free Access to the Information of Public Interest and in line with the Instructions for elaboration and publication of the information booklet of public authorities, elaborates and publishes its Information Booklet.

The Information Booklet is being issued electronically and posted on the Supreme Court of Cassation web page http://www.vk.sud.rs, and can be either freely downloaded or a photocopy of the text of the Information Booklet of the Supreme Court of Cassation can be taken at the info-desk within the court building located at 9 Nemanjina St., Belgrade.

ИЗВЕШТАЈ О РАДУ

Судови сачињавају редовне и повремене извештаје, о раду суда, одељења и судија.

Редовне извештаје сачињавају периодично, тромесечно, шестомесечно, годишње и трогодишње, по прописаној јединственој методологији и на стандардизован начин. Извештаје о раду, судови достављају министру, непосредно вишем суду, Врховном касационом суду и Високом савету судства.

Председник је овлашћен да самостално сачињава и друге извештаје.

На основу извештаја разматрају се резултати рада појединих судских одељења, служби и суда као целине и дају предлози за унапређење рада у суду.

Врховни касациони суд сачињава збирне статистичке извештаје о раду свих судова. Годишњи статистички извештај о раду судова, са анализом свих значајних показатеља о резултатима рада судова се објављује на конференцији за медије и на веб-сајту Суда.

У згради Врховног касационог суда, коју користе и Привредни апелациони суд, Управни суд и Апелациони суд у Београду, 18. септембра 2014. године, отворен је **инфо-пулт.** Увођењем инфопулта направљен је значајан корак ка информисаности грађана о својим правима и обавезама у остваривању судске заштите и корак ка упознавању грађана са радом судова.

REPORT ON THE WORK OF THE COURT

All courts develop regular and occasional reports, on the work of the court, departments, and judges.

Regular reports are prepared periodically, quarterly, on a six-month, annual and triannual basis, in line with the stipulated uniformed methodology and in a standardized fashion. All courts submit their reports on the work to a Minister, directly superior court, Supreme Court of Cassation and the High Judical Council.

A Chief Justice is authorized to independently develop other reports as well.

Based upon the reports, all results of the work of court departments, services and court as a whole are being evaluated, and adequate proposal for the improvement of the work of the court are provided.

The Supreme Court of Cassation develops aggregate statistical reports on the work of all courts. The Annual Statistical Report on the Work of the Courts, along with the analysis of all important indicators regarding the courts' work results is presented at the press conference and posted on the SCC web page.

On September 18, 2014, **info-desk (information counter)** was opened in the building where the Supreme Court of Cassation is located, which also houses the Commercial Appellate Court, Administrative Court and Appellate Court in Belgrade. Introducing such a info-desk, a significant step towards better informing of the citizens about their rights and obligations when it comes to exercise of their judicial protection was made, as well as the step towards informing the citizens about the work of the courts.

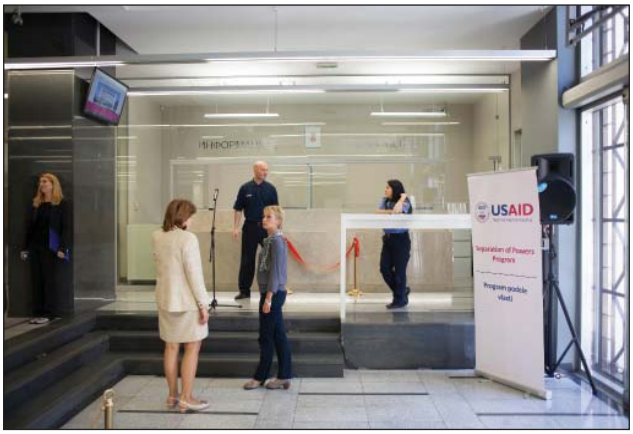

Отварање инфо-пулта
Opening of the info-desk

ГОДИШЊЕ САВЕТОВАЊЕ СУДИЈА СРБИЈЕ

Врховни касациони суд сваке године у октобру организује највеће саветовање судија под називом „Судијски дани“, ради стручне расправе и размене мишљења о актуелним и спорним питањима у судској пракси, новим законима, новим институтима и решењима у тим законима и њиховој примени.

Традиција одржавања годишњих саветовања, у организацији највишег суда, зачета је деведесетих година прошлог века. До престанка са радом Врховног суда Србије, одржано је више од десет ових стручних скупова.

Судије на Саветовању, представљају реферате, дискутују у кривичној, грађанској, управној и прекршајној секцији, учествују на округлим столовима, присуствују стручним презентацијама и предавањима правних експерата.

Поред судија из Србије, Саветовању присуствују

CONFERENCE OF JUDGES OF THE REPUBLIC OF SERBIA

Every October, the Supreme Court of Cassation organizes the biggest conference of all justices named “Judicial Days”, with the aim to stimulate professional discussions and exchange of opinions on the current and disputable issues in the case law, new laws, new mechanisms and solution presented in those laws, as well as their implementation.

The tradition to organize annual conference, in organization of the highest court, was rooted in ‘90s of the last century. Until the termination of the work of the Supreme Court of Serbia, more than ten professional conferences of this kind were organized.

Judges at the Conference, present their essays, discuss about criminal, civil, administrative and misdemeanor subject-matter, participate in different roundtables, and attend professional presentations and presentations delivered by legal experts.

представници највиших судских инстанци из земаља региона, представници државних органа и институција, декани и професори правних факултета, представници међународних организација, невладиних организација, струковних удружења и еминентни правни стручњаци из Србије и иностранства.

Годишње саветовање је најмасовније стручно окупљање судија, тужилаца, адвоката и других правника, које се углавном одржавало у Врњачкој Бањи, а 2005. године „бројало“ је приближно 2.000 учесника.

Besides the judges coming from Serbia, representatives of the highest judicial institutions from the countries in the region, representatives of public authorities and institutions, deans and law school professors, representatives of the international organizations, non-governmental organizations, professional associations and prominent legal experts from both Serbia and abroad also attend the conference.

The Annual Conference is the biggest professional conference of justices, prosecutors, attorneys-at-law and lawyers, which is usually organized in Vrnjačka Banja, and in 2005 it “counted” almost 2000 participants.

ВАНСУДСКЕ АКТИВНОСТИ ВРХОВНОГ КАСАЦИОНОГ СУДА

Врховни касациони суд успоставља, одржава и унапређује односе и сарадњу са другим органима и институцијама:

- ▶ октобра 2010. године, закључен је Споразум о сарадњи између Врховног касационог суда и Правног факултета Универзитета у Београду;
- ▶ маја 2014. године, закључен је Меморандум о сарадњи између Врховног касационог суда и Министарства унутрашњих послова, Републичког јавног тужилаштва, Агенције за борбу против корупције, Савета за борбу против корупције и Агенције за приватизацију;
- ▶ августа 2015. године, закључен је Меморандум о сарадњи између Врховног касационог суда и Правосудне академије;
- ▶ априла 2016. године, закључен је Споразум о сарадњи између Врховног касационог суда и Српске академије наука и уметности.

OUT-OF-COURT ACTIVITIES OF THE SUPREME COURT OF CASSATION

The Supreme Court of Cassations establishes, maintains and improves relationships and cooperation with the other authorities and institutions:

- ▶ in October 2010, the Agreement of Cooperation was signed between the Supreme Court of Cassation and the Law School of the University of Belgrade;
- ▶ in May 2014, the Memorandum on Cooperation was signed among the Supreme Court of Cassation and the Ministry of the Interior, Republic Public Prosecutor’s Office, Anti-Corruption Agency, Anti-Corruption Council and the Privatization Agency;
- ▶ in August 2015, the Memorandum on Cooperation was signed between the Supreme Court of Cassation and the Judicial Academy;
- ▶ in April 2016, the Agreement on Cooperation was signed between the Supreme Court of Cassation and Serbian Academy of Sciences and Arts.

- априла 2016. године, Врховни касациони суд, Високи савет судства и Министарство правде донели су Упутство за спровођење Закона о извршењу и обезбеђењу и споразума о сарадњи између Врховног касационог суда и пројекта ИПА 2012 „Унапређење ефикасности правосуђа у Републици Србији";
- маја 2016. године, Врховни касациони суд, Високи савет судства и Министарство правде донели су Упутство за спровођење одредаба чланова 30а и 110а Закона о ванпарничном поступку и члана 98 Закона о јавном бележништву.

Право и обавеза судије на стручно усавршавање и обуку прописана је Законом о судијама. Право и обавеза сталног стручног усавршавања судија остварује се кроз опште програме сталне обуке, која је у надлежности Правосудне академије.

Врховни касациони суд, препознајући значај стручног усавршавања и обука, често организује обуке не само за судије и запослене из највишег суда, већ и за судије и запослене из нижестепених судова.

Судије Врховног касационог суда, као судије највишег суда учествују на конференцијама, саветовањима, семинарима, округлим столовима или у радним групама. Учесници су стручних скупова у својству представника Суда, члана делегације Републике Србије или као предавачи. Поред судија у стручним активностима учествују и судијски помоћници и запослени у Суду.

- In April 2016, the Supreme Court of Cassation, High Judicial Council and the Ministry of Justice adopted the Instructions on the implementation of the Law on Enforcement and Security and the Agreement on Cooperation between the Supreme Court of Cassation and IPA 2012 Project "Improvement of Efficiency of the Judiciary in the Republic of Serbia";
- in May 2016, the Supreme Court of Cassation, High Judicial Council and Ministry of Justice adopted the Instructions on the Implementation of Provisions of Articles 30a and 110a of the Law on Contentious Procedure and Article 98 of the Law on Public Notary.

Rights and obligations of judges to undergo professional development and training are prescribed under the Law on Judges. The right and obligation of permanent professional development is materialized through general programs of continuing education, for which the Judicial Academy is in charge.

The Supreme Court of Cassation, recognizing the importance of professional development and trainings, often organizes training sessions not only for the justices and court staff of the highest court, but also for the judges and court staff of the lower-instance courts.

Justices of the Supreme Court of Cassation, being the justices of the highest court take part in different conferences, seminars, roundtables and working groups. They also take part in different professional conferences in the capacity of the Court's representative, members of the Republic of Serbia delegation or lecturers. Besides justices involved in different professionals activities, judicial assistants and court staff also take part in different professional activities.

МЕЂУНАРОДНА САРАДЊА

Врховни касациони суд је у знатној мери унапредио своје односе и раније успостављену сарадњу како са међународним организацијама и институцијама тако и са највишим судским инстанцама других држава.

Међународна сарадња остварује се и учешћем председника и судија на међународним скуповима у Србији и иностранству, као и учешћем у раду и активностима међународних правосудних институција.

У циљу унапређења рада судова и повећању ефикасности, Врховни касациони суд подржава бројне пројекте, које реализују регионалне, европске и светске организације, мисије, канцеларије и фондови, амбасаде и Владе других држава.

Врховни касациони суд организовао је регионалну конференцију „**Уједначавање судске праксе - искуства из региона**", 19. новембра 2015. године, у Београду. На конференцији су размењена мишљења и искуства судске праксе у судовима Србије и земаља из окружења. Одржавањем конференције „Уједначавање судске праксе - искуства из региона", направљен је значајан корак у обезбеђивању јединствене судске примене права и даљем унапређењу уједначавања судске праксе у Србији. Конфернција је организована уз подршку Мисије ОЕБС-а у Србији.

Врховни касациони суд Републике Србије, био је домаћин VI Конференције председника врховних судова Источне и Централне Европе, која је одржана од 20. до 22. јуна 2016. године у Београду. У раду Конференције учествовали су председници и

INTERNATIONAL COOPERATION

The Supreme Court of Cassation has significantly improved its relationships and earlier established cooperation with both international organizations and institutions and with the highest judicial instances of other countries.

International cooperation is also materialized through the participation of a Chief Justice and justices at different international conferences both in Serbia and abroad, and through participation and engagement with the activities of the international judicial institutions.

In order to improve operations of the courts and increase their efficiency, the Supreme Court of Cassation supports numerous projects, which are being implemented either by regional, European or world organizations, offices and funds, embassies and other states' Governments.

On November 19, 2015, in Belgrade, the Supreme Court of Cassation organized the regional conference "**Case Law Harmonization – Experience from the Region**". Different opinions and experiences related to the case law in the courts throughout Serbia and neighboring countries were exchanged. A significant step towards ensuring standardized courts' application of the law and further improvement of harmonization of the case law in Serbia was made. The conference was organized with the support of the OSCE Mission to Serbia.

The Supreme Court of Cassation of the Republic of Serbia, was the host of the 6th Conference of the Representatives of the Supreme Courts of Eastern and Central Europe, held in the period 20-22 June 2016 in Belgrade.

судије врховних судова из 15 држава. Размотрена су питања од заједничког интереса за правосудне системе, размењена знања и искуства и настављена сарадња између држава. Конференција је организована у сарадњи са организацијом CEELI Институт са седиштем у Прагу уз подршку Мисије ОЕБС-а у Србији и Канцеларије Савета Европе.

Chief Justices and justices of the supreme courts from 15 states took their part in the conference. Various issues of common concern for the judicial systems were discussed upon, knowledge and experiences were exchanged and the inter-state cooperation was continued. The conference was organized in cooperation with the CEELI Institute with its seat in Prague with the support of the OSCE Mission to Serbia and the Office of the Council of Europe.

ПРИДРУЖИВАЊЕ ЕВРОПСКОЈ УНИЈИ

Поглавље 23

Приступање Европској унији је сложен процес који се одвија на неколико међусобно зависних нивоа. С једне стране, то је Процес стабилизације и придруживања, а са друге стране су приступања и преговори. Правне тековине (познате као Aquis communautaire) подељене су у 35 поглавља а преговори о чланству су процес током кога ће се Србија прилагодити правном, економском и друштвеном систему Европске уније.

Досадашња искуства проширења Европске уније су искристалисала поглавља 23 – Правосуђе и основна права и 24 – Правда, слобода и безбедност, као кључна за коначну одлуку о примању нове државе у чланство.

Поглавље 23 – Правосуђе и основна права је уведено након шестог таласа проширења Европске уније. Материја о којој се разговара у овом поглављу се односи на правосуђе, основна права, антикорупцијску политику и основна права држављана ЕУ.

EU ACCESSION PROCESS

Chapter 23

EU accession process is a complex process evolving at several international interdependent levels. On one hand, it is the Stabilization and Accession Process, and on the other hand it is accession and negotiations. *Aquis communautaire* are divided into 35 chapters, and negotiations of membership represent the process in which Serbia shall adopt to the legal, economic and social system of the EU.

Former experiences related to the enlargement of the European Union are made plane through the Chapter 23 – Judiciary and Fundamental Right and the Chapter 24 – Justice, Freedom and Security, representing the key areas for the final decision on accepting a new state into the membership.

Chapter 23 – Judiciary and Fundamental Rights was introduces after the sixth EU enlargement wave. The subject matter which is the focus of this Chapter refers to the judiciary, fundamental rights, anti-corruption policy and fundamental rights of the EU citizens.

Врховни касациони суд је активно учествовао на експланаторном састанку за Поглавље 23, који се одржао 25-26. септембра 2013. године, као и на билатералном састанку одржаном 9-10. децембра 2013. године у Бриселу. У оквиру правосуђа се говори о јачању независности, непристрасности, професионалности и ефикасности правосуђа који су од непроцењиве важности за поверење у правосудни систем. У сарадњи са другим институцијама, укљученим у овај процес, Врховни касациони суд ће наставити рад у оквиру овог поглавља, посебно у делу који се односи на ефикасност судова.

Поглавље 24

Врховни касациони суд такође учествује у Поглављу 24 - Правда, слобода и безбедност које се односи на питања као што су гранична контрола, визе, спољне миграције, азил, полицијска сарадња, борба против организованог криминала и тероризма, сарадња у области дрога, царинска сарадња и правосудна сарадња у кривичним и грађанским стварима. Једно од најважнијих достигнућа Европске уније било је стварање подручја без унутрашњих граница у којем се грађани слободно крећу, без граничне контроле. Како би држављани ЕУ користили ово право у пуној мери, као и слободу избора у којој ће држави чланици да живе и раде, Европска унија посебну пажњу посвећује овом Поглављу.

Судска сарадња у грађанским и кривичним стварима подразумева међусобно признавање и извршавање судских одлука међу државама чланицама, достављање докумената, сарадњу приликом прикупљања доказа као и слободан приступ правди када се ради о предметима са прекограничним елементом. Очекује се да се успостави директна кому-

The Supreme Court of Cassation actively participated at the explanatory meeting for the Chapter 23, held in the period 25-26 September 2013, as well as at the bilateral meeting held in Brussels in the period 9-10 December 2013. When it comes to the judiciary, the topics covered are strengthening the judicial independency, impartiality, professionalism and efficiency which are all of the utmost importance for the trust in the judicial system. In cooperation with the other institutions involved in this process, the Supreme Court of Cassation will continue working within this Chapter, particularly in the area related to the efficiency of the courts.

Chapter 24

The Supreme Court of Cassation also takes part in the Chapter 24 –Justice, Freedom and Security which refers to the issues such as border control, visas, external migrations, asylum, police cooperation, fight against organized crime and terrorism, cooperation in the combating drugs, customs' cooperation and judicial cooperation in both criminal and civil subject matters. One of the most important achievements of the EU was the creation of area without internal borders where all citizens move freely, without any border control. In order to enable its citizens to exercise their right to free movement to the full extent, as well as right to freedom of choice as to in which state they would live, the EU pays special attention to this Chapter.

Judicial cooperation in both civil and criminal matters implies mutual recognition and enforcement of all court decision among the Member States, submission of all documents, cooperation while gathering evidence, as well as free access to justice when it comes to those cases with trans-boundary elements. Direct communication among the Serbian courts and courts

никација судова у Србији са судовима у земљама Европске уније, без посредовања извршне власти. Све ово захтева усклађивање законодавног и правосудног система. Представници Врховног касационог суда су чланови Радне групе за израду Акционог плана за Потпоглавље: „Правосудна сарадња у грађанским и кривичним стварима" Поглавља 24.

Оба поглавља, 23 и 24, отворена су 18. јула 2016. године на међународној конференцији у Бриселу, у приступним преговорима о чланству Србије у Европској унији.

in the EU Member states is expected to be established without any intervention by the executive power. This all requires harmonization of the legislative and judicial system. The Supreme Court of Cassation representatives are members of the Working Group in charge of drafting the Action Plan for the Sub-Chapter: ''Judicial Cooperation in Civil and Criminal Matters" Chapter 24.

Both Chapters, 23 and 24 were opened on 18 July 2016 at the international conference held in Brussels within the EU Serbia's accession negotiations.

ПРОСТОР, УСЛОВИ РАДА И ОПРЕМЉЕНОСТ

Почетком јануара 2010. године четири новооснована суда: Врховни касациони суд, Привредни апелациони суд, Управни суд и Апелациони суд у Београду су се уселили у нову зграду - Зграду судова у Немањиној 9. Врховни касациони суд користи простор у приземљу, на четвртом и петом спрату.

Приступ просторијама Врховног касационог суда обезбеђен је и лицима са инвалидитетом - улаз III (службени улаз намењен за судије и судско особље).

Зграда судова, која је монументално архитектонско остварење изграђено према пројекту значајног архитекте Гојка Тодића из 1939. године, реконструисана је од 2007. до 2010. године и почетком 2010. године предата судовима на коришћење.

Намена зграде била је одређена још крајем 1998. године, када је уговором између Владе (предлагач је било Министарство правде) и Министарства одбране објекат опредељен за потребе правосудних органа.

PREMISES, WORKING CONDITIONS AND EQUIPMENT

At the beginning of 2010, the four newly-established courts: the Supreme Court of Cassation, Commercial Appellate Court, Administrative Court and Appellate Court in Belgrade moved to the new building – the Court House at 9 Nemanjina St. The Supreme Court of Cassation occupies the areas on the ground floor, fourth and fifth floors.

Persons with disabilities also have access to the premises of the Supreme Court of Cassation – entrance III (official entrance only for justices and court staff).

The Court House, which is a monumental architectural achievement built on the basis of the project of a prominent architect Gojko Todić dated back in 1939, was reconstructed in the period from 2007 to 2010, and in the beginning of 2010 was given to the courts to use it.

The use of the building was determined back in late 1998, when through the Memorandum between the Government (proposed by the Ministry of Justice) and

Oduzimanje imovine
proistekle iz krivičnog dela
EVROPSKI SUD
ZA LJUDSKA PRAVA
Odabrane presude i odluke
Pravni život
Pravni život
Pravni život
Pravni život
АРХИВ
VII
Архив

Услови рада у Врховном касационом суду су адекватни највишем суду. Суд је технички добро опремљен. Потребну опрему има делимично и захваљујући донацијама међународних организација.

БИБЛИОТЕКА ВРХОВНОГ КАСАЦИОНОГ СУДА

Библиотека Врховног касационог суда настала је преузимањем библиотеке Врховног суда Србије, настале 2002. године на основу поклона угледних аутора, истакнутих стручњака из области права и набавком тада актуелних стручних издања.

Према садржају библиотечко-информационе грађе намењене запосленима у суду то је специјална библиотека. Фонд садржи дела кривичног, грађанског, привредног и управног права, периодична издања: службена гласила, збирке судских одлука свих судова, Билтен судске праксе, часописе и ревије из разних области права.

Начин попуњавања фонда у основи је поклон. Део фонда се попуњава куповином стручне литературе непоходне за даљи рад суда. Библиотека покушава да прати потребе својих корисника и сходно томе набавља, стручно обрађује, чува и даје на коришћење библиотечку грађу.

Библиотека користи електронске базе података „Службеног гласника РС“, „Индок-а“ и базу правних прописа Управе за заједничке послове републичких органа.

the Ministry of Defense, this facility was determined to be used by judicial authorities.

Working conditions from the Supreme Court of Cassation correspond to the conditions the highest court should have. The Court is technically well equipped. The required equipment was partially obtained through different donations of international organizations.

LIBRARY OF THE SUPREME COURT OF CASSATION

Library of the Supreme Court of Cassation was created by taking-over the library of the Supreme Court of Serbia, created in 2002 on the basis of the gifts by prominent authors, eminent experts in the justice area and purchase of then-available professional editions.

According to the library's content and IT material dedicated to all staff of the court, library is a specialized one. The library fund contains editions of criminal, civil, commercial and administrative law, periodical editions: official gazettes, collections of court rulings by all of the courts, Case Law Bulletins, magazines and reviews of different legal subject-matters.

The library fund is filled in basically through donations. A part of the library fund is created by purchase of professional literature needed for the work of the Court. The library tries to follow the needs of its users and according to that it purchases, professionally processes, keeps and gives for use all library material.

The library uses electronic databases of the "Official Gazette of the RS", "Indok", as well as the database of regulations of the Administration for the Joint Services of the Republic Bodies.

Издавач:
Врховни касациони суд
Београд

За издавача:
Драгомир Милојевић
Председник Врховног касационог суда

Главни и одговорни уредник:
Снежана Андрејевић
Заменик председника Врховног касационог суда

Текст приредиле:
Љупка Гогић
Саветник за нормативне послове и припрему Опште седнице
Биљана Ракић
Саветник за односе са јавношћу
Јелена Стојановић
Саветник за документационе и библиотечке послове

Штампа:
АТЦ, Београд

Тираж:
1000

Београд, 2016.

Архивска документа објављена у публикацији чувају се у Архиву Србије.

ISBN 978-86-908787-3-4

Израду публикације помогао

USAID-ов Пројекат за реформу правосуђа и одговорну власт (JRGA)